

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, márczius 3-án.

62. szám.

A Csontos Szigfridek.

A királyi tábla, egy fölmerült eset alkalmából, tegnap kimondotta, hogy a parlamenti szólásszabadsággal szemben a büntetőtörvény hatálya kivételesen korlátozva van s a képviselői minőségben elkövetett jogsértés elbírálása nem lehet törvényszerű bünvádi eljárás tárgya.

A királyi tábla határozata szigorúan a törvényesség alapján áll. Nincs benne egyéb meglepő, csak az, hogy szükség volt a kimondására. Mert máskülönben a közönség talán még többet hisz, mint a királyi tábla és egyáltalában sérthetetlennek képzei a törvényhozót. Mintha minden képviselőjelölt egy-egy sárkányt is legyőzne az ellenfelén kívül s aztán megfürödve a sárkányvérben, sérthetlenné is válnék, mint Csontos Szigfrid. Talán úgy is gondolja, hogy a képviselőnek is csak a hátán van egy sebezhető pont, ahol esetleg valami orgyilkos golyó mégis leteritheti. Ezt a közönséget tehát inkább az lepte meg, hogy a királyi tábla most kénytelen fölfedezni a törvényhozó kivételes mivoltát.

Ennek a kéznél hever a kulcsa. Megtörtént ugyanis akárhányszor már, hogy valaki sértőnek találta magára nézve egy képviselőnek a parlamentben tett nyilatkozatát. De ilyenkor nem fordult a törvényszékhez, ami ugyanis czéltalan lett volna. Azt tette, amit a társadalom néha parancsol és mindenkor megenged — a segédeit küldte el a képviselőhöz és lovagias formák közt kereste

az elégtételt. Az ilyen párbajok nem tartoztak a ritkaságok közé s ha meg is esett, hogy például Ugron a szólásszabadságra való hivatkozással jelentette be a parlamentnek, amikor őt Uzelácz kapitány kihivatta, az elégtételt még ő sem tagadta meg. Akiket tehát a parlamentben megsértettek, valamely formában mindig megkapták az elégtételt és a törvényszék vagy a királyi tábla sohasem jutott olyan helyzetbe, hogy határozatban tanuskodjék a maga tehetetlenségéről. Most azonban (a konkrét esetben) véletlenül pap volt, aki egy egyetemi magántanárt a legsúlyosabb vádakkal illetett s a sértett ember nem fordulhatott a paphoz, neki a törvényszékhez kellett fordulnia. És ekkor meg kellett tudnia, hogy a papképviselő kettős immunitás védelme alatt áll és ha sértegetni akar, ezért sem társadalmi, sem bünvádi felelősségre nem vonható.

A komplikáció nagyon érdekes és megérdemelne egy külön strófát. De nem erről akarunk ma beszélni. Van ennek az esetnek egy másik momentuma, ami általánosabb érdekű. Az illető papképviselő ugyanis az ő vád gyanúsításait egy interpelláció megokolásába hinfette el, még pedig az interpellációk mai rendszere szerint olyankor, midőn beszédét azzal a kérdéssel fejezte be: van-e tudomása a miniszternek erről az esetről és szándékozik-e megvizsgálni, hogy mi igaz belőle, mi nem? Akkor vádolt tehát, amikor még csak a vizsgálatot sürgette, amikor maga is csak egyoldalú

információk alapján beszélhetett. És aztán a vizsgálat kiderítette, hogy a képviselő információja czélzatos volt s az esetből egy szó sem igaz. A miniszter ezt ki is jelentette a képviselőházban, amelynek többsége tudomásul vette.

De épen itt van a bökkenő. Hosszu gyakorlat bizonyítja, hogy az interpellációk és a miniszteri válaszok sorsába mindig belejátszanak a pártszempontok. Aki interpellál, a legritkább esetekben hajlik meg a válasz előtt, mert már a kérdés fölvetésénél is pártérdekek lebegtek előtte. Épen azért siet a maga vádjaival, mert érzi, hogy a miniszteri válasz után a vádak már hatástalanok maradnának. Felvirágozza tehát a kérdését, színeket rak bele, vádakkal hinti meg, sőt a nagyobb szenzáció kedvéért, erős sértésektől sem riad vissza. Az ilyesmi arra az interpellációs napra okvetlenül biztosítja a sikert, a hatást. Mire aztán a miniszter az elrendelt vizsgálat alapján, feltárja az igazságot, akkor az interpelláló könnyen buvik ki. Vagy azt mondja, hogy a minisztert hamisan informálták a közgei (mert tudnivaló, hogy igaz információkat csak az érdekelt magánfelek szoktak adni), vagy ráfogja a kormányra, hogy eltussol valamit, vagy végre el sem jön a válasz meghallgatására, hanem odahaza jót nevet rajta, hogy az a miniszter hogy akar most tisztára mosni valakit, pedig a világ mégis azt fogja hinni, hogy válaszát csak azért vették tudomásul, mert az interpelláló nem jöhetett el az ülésbe.

Negyven perc.

A képviselőházból.

Ha február derekán az ujságok váratlanul azt írták, hogy a Keleten bonyodalmak fenyegetnek és a háboru eshetősége nincsen kizárva, akkor Apponyi odaszólt Nagy Istvánnak:

— Pista, közeledik a honvédelmi vita. Készülj!

És Nagy István (szegény, az utolsó választáson ő is kibukott) nyomban hozzálatott a katonai beszéd megcsinálásához. Betéve tudta a hatvanhét óta elhangzott katonai felszólalásokat, ismerte a magyar katonai akadémia követelésének egész történetét, belátott a fekete-sárga kardbojt misztériumaiba és gyerekjáték volt neki a hivatalos pártnyilatkozatot elkészíteni. Két nap mulva már bejelentette a pártkonferencián, hogy a katonai beszéd készen van s ekkor a Nagy István stalisztikai dolgozatához Apponyi Albert stilisztikai virágokat, Horánszky pedig pénzügyi aggodalmakat gyűjtött. Azonfelül Bolgár Ferenc is rendbeszedte az ő taktikai ismereteit és így a nemzeti párt kellően fölfegyverkezve várta, hogy a háborus hír nyomán bekövetkezzék a honvédelmi vita.

Ugyanakkor Thaly Kálmán is ráismert a háborus ujsághír jelentőségére.

— Ernő — szólott a pártkonferencián Tóth Ernőhöz (aki Nagy Istvánnal együtt szintén elvérzett az utolsó választáson) — ideje lesz, ha összeállítod a honvédség műszaki csapatait, a tüzéséget, az önálló magyar hadsereget és a többit. Polónyi majd megcsinálja hozzá a közjogi tükröt, magam pedig a történelmi háttérrel. Tudok egyetmást a Rákóczy idejéből, amit még nem mondtam el sehol. Nagyon érdekes dolgok. És felvilágosításokat is fogok kérni a minisztertől, esetleg az államtitkártól, esetleg az előadótól. Vagy talán mégis csak a minisztertől, mert a kérdés nagyon fontos. Talán behozzuk Eötvös Károlyt is, ha van néhány anekdotája, amit még nem hallottatok. Szükség esetére Tóth János is legyen készen, azonkívül Visontai. De azt előre megmondom, hogy én csak a miniszter után beszélek, mert felelni akarok neki. Nem tudom ugyan, mit fog mondani, de a dolog sokkal fontosabb, semhogy megjegyzés nélkül hagyhatnám.

Egy-két nap alatt csatakeszen állt a szélsőbal is.

A kormánypárt pedig megbízott a miniszterében. Az katoná és maga is megcsinálja a esatatervét. A párt tehát nem avatkozott bele. Mindössze Falk Miksa sietett segítségére egy

diplomáciai finomsággal megirt entrefilet-vel, amelyben kellő óvatossággal és mindamelllett kellő világossággal történt említés ama bizonyos fekete pontról, mely a Keleten mutatkozik és amely talán vihart rejteget méhében. A Magyar Ujság-ban ez a entrefilet már vévércikké nőtte ki magát, mert amit a nagy Lloyd egy entrefilet erejéig becsül meg, azt a kis Magyar Ujság vévércikkben alul nem találhatja. A kettős figyelmeztetésre Münnich Aurél megkezdte a költségvetésnek a tavalyi adatokkal való összehasonlítását, átolvasta a delegáció naplóit és némely virágokat szedvén a honvédelmi miniszter homlokára, ő is nyugodt lélekkel jelentette a pártnak, hogy készen van és beülhet az előadói székbe. Minden eshetőségre csinált magának egy kis beszédet Szerb György is, mert illik, hogy a pótelőadó se heverésszen tétlenül. Ennyi volt az egész. Legfőlebb azt kell még megemlíteni, hogy Pulszky Ágost a folyosón odasugott a miniszternek:

— Kegyelmes uram, a hátad mögött fogok ülni . . .

Pulszky ugyanis amolyan „csöndes” államtitkára a honvédelmi miniszternek. (Ez természetesen csak a hivatali minőségre vonatkozik, mert egyébképen mégis inkább Gromon

Ilyenformán a sok sértésből semper aliquid haeret. Hogy a válaszi csak a többség vette tudomásul, ez annyit jelent, hogy a kisebbség meg van győződve a sértések jogosságáról. Pedig talán nem is ismeri az esetet. Hogy az interpelláló nem jött el a válasz meghallgatására, ennek is rejtett oka lehet. Szóval, arra nincsen casus, hogy egy miniszteri válasz mindazt letörölhesse, amit egy interpelláció beszennyezett. S ez nagyon természetes. Mert a miniszter csak az írásban eléje terjesztett kérdésekre válaszolt, ellenben a sértések a megokolásban voltak elhíntve. Ezekre tehát nem is igen válaszolhat. És így a fölvetett esetekre még juthat világosság, de a megsértett magánemberek hiába szomjaznak az elégtételt. Interpellációk hangzanak el interpellációk után, miniszteri válaszokat vesznek tudomásul a többi után — de azok a sértések, az interpellációk megokolásainak virágai, letépeltenül tarkálnak tovább a botrányszomjas emberiség nagyobb gyönyörűségére.

Mit használ az az egy-két eset, amikor egy Simának vagy egy Várossynak torkára lehet forrasztani az interpellációkba oltott sértéseket? Mit használ, hogy ki lehet róluk sütni a turpisságot, mert a felpanaszolt botránys esetben ők a ludasok? A parlament nevet rajta egyet, az ellenzék is kontráz az esetleges felháborodáshoz, aztán pedig vigan készülődik új interpellációkra. És az ország a szerdákat és szombatokat megszóka érdekes napoknak tekinteni, amikor némi pezsgés jön az elernyedti gépezetbe. Mert ezekre a napokra szenzációs interpellációkat gyűjtenek a szorgalmas méhecskék. Mindenki tudja ugyan, hogy a nagy szenzációk a válaszok után rettenetesen összezsugorodnak, de a megokolásokba rejtett sértések, azok halhatatlano. És szórakoztatók fölöttebb, habár vannak érdekelték, akiket

feljöttre tipornak e sértések. Mit törődnek ők ezekkel? Míg a házszabályok ki nem mondják, hogy az interpelláció annyi, mint kérdés; míg minden törvényhozónak szabad ítéletet mondani valamiről, amire nézve csak akkor kéri a felvilágosítást; míg az interpelláció nem az igazságot követeli, hanem a szenzációt kergeti — addig a parlament szerdái és szombatjai csak arra lesznek jók, hogy immunitás képviselők felelősség nélkül tiporhassanak el védtelen existenciáikat is.

... Mert abban igaza van a királyi táblának, hogy a parlament tagja a hivatása körében tett nyilatkozataiért az országgyűlésen kívül más joghatóság által felelősségre nem vonható; — de akkor legyen az országgyűlés a megfelelő joghatóság. Adhat ugyanis az állam egyeseknek kivételes védelmet, de minden védelem nélkül senkit sem szabad hagynia.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése lesz.

Az utolsó tárcza. A képviselőház ma rövidesen elintézte a honvédelmi tárcza költségvetését és holnap tíz megkezdí a pénzügyi tárcza költségvetésének tárgyalását. Ez az utolsó, amely a költségvetésből még hátra van s nagyon valószínű, hogy a képviselőház ezt is elintézi még a héten. Akkor aztán a hétfői ülésben sorra kerülne a negyvennyolcz megünneplésére vonatkozó javaslat s csak ennek letárgyalása után kezdődőnek az appropriációs vita. Hír szerint ez sem fog nagyon hosszúra nyúlni s bár az itt fölvetett bizalmi kérdés meg fogja szólaltatni a szélsőbalit is, maga az ellenzék sem hiszi, hogy a vita három napnál tovább tartson.

A kereskedelmi miniszter kitüntetés. Lapunk legutóbbi számban megirtuk, hogy a király *Dániel* Ernő kereskedelmi miniszternek az elsőosztályú vaskoronarendet adományozta. E kitüntetésre vonatkozólag a hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

A Személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar

miniszterelnöküm előterjesztése folytán *bárd* *Dániel* Ernő kereskedelmiügyi magyar miniszteremnek, kiváló szolgálatai elismeréséül, első osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Budapesten, 1898. évi márczius hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

B. Bánffy s. k.

A nemzeti párt értekezlete. A nemzeti párt holnapután, pénteken délután 4 órakor értekezletet tart a pártkör muzeum-körúti helyiségében.

A függetlenségi és 48-as párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as párt ma este hat órakor értekezletet tartott *Kossuth* Ferencz elnöklése alatt. Abból az alkalomból, hogy az olasz nemzet 4-ikén ünnepli alkotmányja fennállásának ötvenedik évfordulóját, *Kossuth* Ferencz azt indítványozza, hogy a párt üdvözölje az olasz nemzetet. *Justh* Gyula hozzájárul *Kossuth* indítványához és pótiólag azt javasolja, hogy a párt a képviselőházban is tegyen indítványt arra nézve, hogy a magyar országgyűlés is üdvözölje a velünk szövetségben álló olasz nemzetet. A párt elhatározta, hogy táviratot küld az olasz nemzetnek és *Kossuth* Ferencz holnap sürgős indítványt tesz a képviselőházban az iránt, hogy az olasz nemzetet a magyar képviselőház üdvözölje a márczius negyedikén tartandó olasz nemzeti ünnep alkalmából.

A párt ezután a következő táviratot megsztette Rómába:

Az olasz képviselőház elnökének

Róma.

Az országgyűlési függetlenségi párt értekezlete megemlékezve a két nemzet közt fennálló rokonszenvről és tekintve a két nemzet szövetségét, üdvözli az olasz parlamentet a nagy olasz nemzeti ünnep alkalmából és kívánja az olasz nép nagyságát és boldogságát.

Kossuth,
elnök.

Thaly, *Györy*,
alelnökök.

Pichler
jegyző.

Ezután *Kossuth* Ferencz felszólítja a pártot, hogy az *appropriacionális vitában* vegyen részt és ezért az értekezlet felszólítja a párttagokat, hogy az *appropriacionális vitánál* legyenek jelen és szólaljanak fel. Végül *Pichler* Győző bejelenti, hogy a pénzügyi tárczánál a dohány és osztályorszjáték tétéleinél felszólal.

a csendes államtitkár.) S mikor a honvédelmi vita megindult, az összes pártok kész tervvel és teljes fegyverzetel mentek bele. A katonai viták voltak a leghosszabbak és a legfélelme-sebbek. A közönség rokonszenve tudniillik nem a katonaság felé fordult. Az entrefilet-k daczára nagyon békés idők jártak és béke idején a katonaság nem népszerű. Erre vonatkozik az a spanyol közmondás, hogy a „szarony mindenre jó, csak épen arra nem, hogy az ember ráüljön!” Minthogy igaz is. A katonaság mindig jó, de békében csak bajt csinál. A hadügy-miniszternek, aki azt sem tudja, milyen ezimen követeljen számára újabb áldozatokat. A pénzügyminiszternek, aki a katonák miatt sohasem adhat eleget a *Wlassics* néptanítóinak meg a *Darányi* inségeseinek. Bajt csinál továbbá az igazságügyminiszternek, aki a sajtót kikezdi ugyan, de a katonai híráskodást nem meri bolygatni; bajt még a bíróságnak is, amely a védőügyvédek nem mindenkor respektálja, de egy kis kadét fejről nem tudja a sípkát leparancsolni. És végre baja van a katonasággal annak a sok polgárembernek, aki némely hadnagyocskákkal jutván összeütközésbe, *A kard* vagy *Megint a kard* czímen kerfít az ujság krónikájába. Szóval: a katonaság a hosszú viták alatt sok támadást volt kénytelen elszenvedni, amit a *Waldstätten* szuronyos csapatai kétségtelenül gyorsabban szüntettek volna

meg, mint *Pulszky* Agost vagy a házszabályok.

... Így volt ez évaken keresztül. Ma pedig minden figyelmeztető jel nélkül következett be a honvédvita. (Még csak egy kis entrefilet sem hirdette.) De ez még semmi. Nemesak be- következett, de negyven pércz alatt be is végződött a vita. Az ellenzék tájék néptelenül ásitozott. *Apponyi* és *Bolgár* el sem jött, azoképen *Thaly* Kálmán sem. *Münnich* sem volt látható. (Nagy István és *Tóth* Ernő persze hogy távol maradt.) S messze és közel egyetlen olyan alak sem mutatkozott, akit beszélő hajlandósággal lehetett volna gyanusítani. Még *Pulszky* Agost is beszűntette az ő csendes államtitkarságát. Csak az előadói széleken szorongott ár- ván *Szerb* György, a póteladó. Ha ő sem beszél, akkor megcsik Magyarország honvédelmi miniszterén az a szégyen, hogy kard- csapás nélkül kell elhagynia a esatateret.

Hát mi ez? Igaz, hogy a katonaság épen a napokban fojtotta el a szoczialista zendü- lést; de ez csak nem tette egyszerre olyan népszerűvé! Hiszen ha ez is háboru, akkor a légy is madár. Béke van, rettenetesen hábori- tatlan béke, tisztelt ellenzék — és mégsem csinálnak katonai vitát? Vagy a katonai aka- démia után nincs már kívánni való semmi? És a műszaki csapatok? Az önálló hadsereg? Vagy amit először kellett volna említenem, a nemzeti színü kardbojt? ... Semmi. Az egész

Ház csendes és néma. Pedig *Szerb* György inár beszél, már összehasonlít, már bizalmat szavaz. És már nyilván az utolsó mondatához jutott, a költségvetést elfogadásra ajánlja. Elő- ször — másodsor —

... Hála az egeknek! Ebben a pillanat- ban fölemelkedik a néppárti doktor, *Major* Ferencz. Szerencsére a mult tavaszon Görög- országba utazott, a görög csataterén járt. tehát némiképen katonai szakértő. És most beszélni akar. Már meg is kezdí:

— Tisztelt Ház!

Az arcok biztatva sugárzanak feléje, hogy csak beszéljen. Milyen jó, hogy *Major* Ferencz mindenhez ért! És ezt az embert szapulták, mert mindenhez beszélt! A ren- delkezési alaphoz, a földmíveléshez, a vasu- takhoz, a közoktatáshoz, az igazságügyhöz — és mindenhez a közegészség és a vallás szempontjából. Jól tette. Legalább most a katonai dolgokhoz is, hozzászól, természetesen a közegészség és a vallás szempontjából. S csakugyan ezt teszi. Jó tanácsokkal szolgál, hogy a miniszter taníttassa ki a katonákat az első segélynyújtás titkaira, adjon nekik az egyik kezükbe puskát, a másikba könyvet, min- denekfelett pedig gondoskodjék a katonák val- lásos neveléséről.

A Ház olyan hálás. Még *Bedő* Albert is rázza a fejét:

A pénzügyi tisztviselők képesítése. Egy köznyomatós lap tudósító arról értesül, hogy a pénzügyminiszter le akarja szállítani a pénzügyi tisztviselőkkel szemben megkövetelt képesítést, tekintettel arra, hogy a pénzügyi közigazgatási szakmára kevés a pályázó. Ezért az államtudományi államvizsgát egyszerűsíteni akarják olyaténképen, hogy akik a pénzügyi fogalmazói képesítést el akarják nyerni, csak azokból a tárgyakból fognak vizsgázní, amelyekre elkerülhetetlenül szükségük van.

KÜLFÖLD.

A német flotta-törvény. Berlinből táviratozák: A birodalmi gyűlés költségvetési bizottsága elfogadta a flotta-törvény első szakaszának első pontját a kormányjavaslat szerint való jelentéktelen szerkezeti módosítással, amely javaslat a használható hajóállományra vonatkozik; elfogadta továbbá ugyane szakasz második pontját szintén a kormányjavaslat szerint, amely szakasz a készletben számbajövő már kész, vagy pedig még épülőfélben levő hajókra vonatkozik. — A költségvetési bizottság elfogadta *Liebernek* a flotta-törvényhez benyújtott pótlóindítványát is. E szerint a törvényes hajólétszám fenntartására szükséges hajóépítések és pótlások költségeit évenként a költségvetésben állapítanak meg, a birodalmi gyűlésnek az 1898—1904. években egyszerre való tengerészeti befektetésre 471,200.000 márkánál többet s az ismétlődő kiadásokra évenként 4.200.000 forintnál nagyobb emelkedést nem kell megadnia. Azok a hajóépítések, amelyek e program alapján nem valósíthatók meg, 1904. utánra halasztandók.

Az új csata előtt.

(Távirati tudósítás.)

A Reichsrath nemsokára ismét együtt lesz és a kormány ép úgy, mint a pártok, a legnagyobb bizonytalanságban várják, hogy a következő napok mit hoznak. Az optimisták biznak abban, hogy báró *Gautschnak* sikerülni fog a németeket megbékíteni, bár tudjuk, hogy a cseh tartománygyűlésen a hódoló felirat miatt a németek és a csehek megint összetűztek és a németek kivonultak a teremből. Ez az incidens épenséggel nem biztató.

Az új nyelvrendeletek talán már holnap megjelennek. Tartalmukról bizonyosat még nem lehet tudni, de könnyen megeshetik, hogy nem fogják kielegíteni sem a németeket, sem a cseheket. A németek a nyelvkérdést csak törvény útján akarják szabályozni; ezt

— Helyes!

Csak Fejérváry kardos. (Mik is talán a honvédelmi miniszterhez.) Ő még a szükség-szónok ellen is harcol. Azt mondja, hogy az ő katonái úgy is elég strapát tűrnek és ha már pihenőt kapnak, akkor dühnyhat kívánnak, nem könyvet. Ami pedig a vallásos nevelést illeti...

— No, no? — biztatja szeliden Major Ferencz.

A miniszter egyet ránt a vállán:

— *Mi katonákat nevelünk, nem kapuczinusokat!*

... Most már akár be is végződhetik mindjárt a vita. A Ház nevet, a karzat, reng a kacagástól, Major se állja komolysággal és a vita csakugyan bevégeződik. Miért is tartana tovább? Akármilyen hosszúra is nyúlt, minden esztendőben azal végződött, hogy Fejérváry valami jóizű mondással fegyverezte le az ellenfeleit. Most ellenfelei sincsenek. a jóizű mondása is kipattant — denique miért vitatkoznának tovább? S pont dőlben a tisztelt Ház már el is széledt, pedig még Boda Vilmos is interpellált a rendőri tulkapások miatt.

... Rendőri tulkapások! Mert olykor talán egy kicsit erőszakosak is! Fejérváry azt mondaná:

— Mi rendőröket nevelünk, nem kapuczinusokat!

Kappa.

hangoztatták mindig és eme álláspontjukat aligha adják föl.

A mai napnak különben két érdekes eseménye van. Az egyik az, hogy *Prágában megszüntették a színviselési tilalmat*, amely a német diákok közt oly felháborodást keltett és maga után vonta az egyetemi strike-okat. A másik pikantériája a napnak, hogy a cseh tartománygyűlésen a konzervatív nagybirtokosok és a csehek, akik eddig jól összetartottak, amazoknak klerikálshajlama miatt, egymás iránt kissé elhidegültek.

Bécsi tudósítónk ma este a következőket telefonozza nekünk:

Mindinkább szaporodnak a jelek, amelyekből következtetni lehet arra, hogy nagyon fontos döntés előtt állunk. A valószínűleg holnap megjelenő új nyelvrendeletekről parlamenti körökben nem sok jót beszélnek. Ugy emlegetik, mint egy utószülöttet, aki későn jött a világra. A németeket a prágai tartománygyűlésen lefolyt események után nehéz lesz lecsillapítani. De azért a komolyabb elemek azt hangoztatják, hogy legalább addig kell várni, míg az új nyelvrendeletek tartalma ismeretes lesz, addig pedig új obstrukcióval fenyegetni nem szabad.

Hivatalos körökből eredő értesülések szerint báró *Gautsch* nem riad vissza semmiféle kísérletől sem, hogy a németeket a normális parlamenti működés számára megnyerje. De arra az esetre, ha az obstrukció újból feléledne hamvaiból, a kormány a *Reichsrathot azonnal feloszlatja és a híres 14. §-a alapján elrendeli az új választásokat, még pedig oly módon, hogy a tartománygyűlések saját kebelükből küldjék a Reichsrathba a képviselőket.*

Ez kétségkívül államcsíny volna, azzal a világos következménnyel, hogy sem a cseh, sem a klerikális felső-ausztriai, sem az antiszemita alsó-ausztriai tartománygyűlés a Reichsrathba egyetlen szabadelvű képviselőt nem küldene. Német politikai körökben az a nézet uralkodik, hogy a magyar mérvadó személyiségek nemcsak hogy tudnak erről, hanem még hozzá is járultak mindehhez.

A jobboldal parlamenti bizottságának számos tagja már megérkezett Bécsbe. A bizottság első hivatalos ülése tudvalevőleg hétfőre van összehíva, de azért már most is folynak a képviselőházban az előzetes tanácskozások. Ma *Javorski*, a bizottság elnöke, dr. *Kramarz* és dr. *Fuchs*, a Reichsrath két alelnöke egymással értekezett a képviselőház elnöki irodájában. Az eddigi kombinációk szerint dr. *Fuchs* van kiszemelve az elnökségre.

A *N. W. Tagblatt* holnapi számában egy kiváló osztrák államférfiu cikkez a helyzetről. Tübbek közt ezeket írja: „Ami jó öreg Ausztriánk fordulópont előtt áll. Habár azok a hírek, amelyeket a kabinet akut kríziséről terjesztenek, pusztá találgatások, azért teljesen bizonyos az, hogy a krónikus válság, amelyben Ausztria a szerencsétlen nyelvrendeletek megjelenése óta szenved és amelyet később még jobban elmérgesítettek, tovább tart, anélkül hogy erejéből csak valamit is veszített volna. Ez a válság abban a pillanatban akut jellegűt ölt, amelyben nyilvánvalóvá lesz, hogy nem sikerült a képviselőházat munkára képessé tenni. Minden ettől függ. Ha a kormánynak a nyelvkérdésben teendő intézkedései a németeknek lehetővé teszik a parlamentben a pozitív együttműködést, a katasztrófát Ausztria elkerülte. Ha nem, nem.”

Prága, márczius 2.

A rendőrfőnökség egy hirdetésménye a *színviselési tilalmat ma megszüntette.*

A tartománygyűlés mai ülésén a konzervatív nagybirtokosok és a csehek közt véleményeltérések merültek föl. A költségvetésből az iskolautyú tételét tárgyalták. Gróf *Schönborn* azt mondta, hogy az iskolák ma nem felelnek meg a vallásos oktatás követelményeinek. Követeli az egyház befolyását az iskolákra. Erre föllépett a cseh *Sohol*. Elvárta volna, ugyanmond, hogy a *nagybirtokosok kerülni fognak mindent, ami őket a csehektől elválaszthatja.* Ezek után a csehek csak azért is védelmezik a fennálló iskolai törvényt.

A görög merénylet.

Athén, márczius 2.

Az a merénylet, melyet György görög király ellen követtek el, még élénken foglalkoztatja az embereket. *Athénben* apróra megbeszélnek a merénylet részleteit és mindennap valami újat tudnak róla mondani. Hol történt a merénylet, miért és hogyan kerültek kézre olyan gyorsan a merénylők, mindezt élénken magyarázzák.

György királynak vagy huszonöt kilométernyire Athéntől, *Pircus* közelében, falusi birtoka van, mely a mai fogalmak szerint elég szerénynek mondható. A király nagyon szereti ezt a csöndes tanyát, mert itt egészen magányosan, nyugodtan sétálhat a tengerparton vagy olajfák, narancsligetek, pálmák árnyékában. Vasárnaponként nagy emberáradat indul meg *Phaleron* felé, ahol a király kastélya van. Tömött közúti vasúti kocsik és többé-kevésbé elegáns fogatok szállítják ki a közönséget a kedvelt kirándulási helyre. Éppen ezért a király többnyire csak hétköznapokon megy ki, amikor a személyforgalom és a kocsiközlekedés is nagyon csekély. A király rendkívül egyszerű kocsin jár, és szolgakísérete is nagyon egyszerűen van öltözve. Az egyszerű világoskék livrée, melyet szerény ezüstbordure díszít, mintha még a bajor *Ottó* király idejéből maradt volna meg; szakasztott mása azoknak az udvari uniformisoknak, amelyeket Münchenben bámulnak meg az emberek csöndes tisztelettel. A görög udvari istállóban nagyon sok bajor alattvaló és bajor származású ember van.

A hétköznapokon magányos országúton nem kellett nagy merészség a merénylet elkövetésére. Nincsen ott semmi élet és a nagy időközökben járó közúti vasut kocsijain kívül csak itt-ott bukkannak föl egy-egy gyümölcsöt vagy főzelékkéfélet czipelő csacsi vagy öszvér. Sokkal nehezebb a merénylet elkövetésénél a megszökés olyan lapos területen, ahol messziről meg lehet figyelni, hogy mely irányba tart. A merénylő mégis el tudott menekülni, bár hiába. Nem kerülte el a sorsát sem ő, sem társai.

Azon a napon, amelyen György király ellen a merényletet elkövették, a király a főváros több tekintélyes polgárával beszélgetett Görögország mostani helyzetéről.

— Nem vagyok pesszimista — ugymond — remélem, hogy a javulás és az újjászületés sokkal közelebb vannak, mintsem hinni lehetne. Nem sok időbe fog kerülni, míg Görögország és a hellenismus ismét el fogják foglalni azt a helyet, melyet a háboru előtt elfoglaltak. *Az utolsó háboru sebei hamar fognak begyógyulni, ez a legjobb meggyőződése.* Valamennyi politikai párt — azzal végző a király a beszélgetést — most kizárólag Görögország újjászületési munkájának fogják működésüket szentelni és hogy nem lesz egy sem, mely személyes vagy más indokból ez ellen vétene.

A király, körülvéve a királyi családtól és az egész udvartól, ma fogadta a trónteremben a diplomátákat, akik szerencsés megmenekülése alkalmából a maguk, szuverénjeik és kormányaik nevében szerencsekívánataikat jöttek kifejezni. Onu orosz követ, mint a diplomáciai kar doyenje, kifejezte kartársainak felháborodását a megvetést érdemlő büntett felett és örömét a miatt, hogy a király és a hercegnő megmenekültek a veszélytől. A király megindultan mondott köszönetet, mondván, hogy a merénylet népének alkalmat adott loyálisának egyszerű és megható kifejezésére.

A merénylet helyén nem dinamitot találtak, hanem kisebb méretű bombákat, amiből azt következtetik, hogy az összeesküvők több ilyen bombát helyeztek el, amiért is ezeknek helyét sürgősen keresik. A király parancsára azokat a fenyegető leveleket, melyeket az utóbbi időkben kapott, eltitkolják, hogy a család ne nyugtalanodjék. Az elfogott *Karditzi* igen eladósodott ember volt. Az összeesküvők csak nagy összeg pénzzen birták rá a merénylet végrehajtására.

Mérgező levélváltás.

(Távirati tudósítás.)

Párisban ismét új ügy van a *Trarieux-Beguen*-ügy. Mint minden újabb francia ügy, ez is a Dreyfus-ügy egyenes leszármazottja. Trarieux szenátor ugyanis Beguen vezérkari kapitánytól, a Zola-pömbben tett tanuvallomása miatt sértő levelet kapott. Trarieux ezért panaszt emelt *Billot* hadügyminiszternél, aki kijelentette, hogy nem avatkozik a dologba, mert a levél teljesen magánjellegű.

A miniszterelnök közbenjárására végre mégis elégtételt szereztek Trarieuxnak úgy, hogy a kapitányt megfeddtek. Az érdekes ügyről, mely megmutatja azt a szerepet, melyet most a katonaság Franciaországban játszik, párisi levelezőnk a következő táviratot küldi:

Páris, március 2.

Beguen kapitány levele, amelyet *Trarieux*-hoz intézett, a következő sértő kifejezésekkel végződik:

Jól van az, hogy önnek ezeket a dolgokat megmondják, még pedig egy katona mondja ezeket. Én most azt kérdezem magamtól, micsoda infámiát fog ön elkövetni. Fel fog-e jelenteni felebbvalóimnak, vagy el fog-e bujni kardom elől, attól való féltében, hogy vérenek színe nagyon is könnyen el fogja árulni, hogy az nem francia vér. Igazán sajnálom, hogy szép anyanyelvünkben nem találék elég alkalmas kifejezést arra, hogy ahhoz megvetésem nagyságát és az ön gyávaságát mérhessem.

Trarieux volt igazságügyminiszter a levél egy másolatát azonnal megküldte a hadügyminiszternek a következő levél kíséretében:

Ha a *Beguen* kapitány levelében csak a személyemet érintő sértetéseket foglaltatnának, egyszerűen a papirkosárba dobtam volna. Azonban a levélben olyan hangulat jelei jelentkeznek, amelyek egy tisztnál nem tarthatók meg. *Nem kérek ellene fegyelmi büntetést, ha 48 óra alatt bocsánatot kér.*

A hadügyminiszter erre csak azt válaszolta, hogy sajnálja ugyan az esetet, de közbe nem léphet, mert a levél teljesen magánjellegű és nem szolgálatban készült.

Trarieux erre újabb levelet írt a hadügyminiszternek, melyben ezeket mondja:

A *Beguen* levele másodrendűvé lesz a hadügyminiszter ur levele után, mely még nagyobb csodálathoz vezet, mint amaz. Hát ön azt állítja, hogy nincs hatalmá egy tiszt megfenyítésére, aki kivétel nélkül a szenátus egy tagját is gyalázza megsejteni merésze? Különben pedig, amint már említettem, nem annyira a személyem elleni sértések, mint a levélből kivethető hangulat az, amire a hadügyminiszter figyelmét felhívom.

Trarieux egyúttal több szenátort megkérdezett ez ügyben és a szenátus elnökének is elmondotta az egész dolgot.

Loubé, a szenátus elnöke, a miniszterelnököt szólította fel közbenjárásra. Végre aztán elégtételt szereztek Trarieuxnak, amennyiben a szenátus elnöke és Trarieux a hadügyminiszterrel értesítést kaptak, hogy *Beguen* kapitányt a vezérkari főnök jelenlétében megfeddtek.

Delpuch szenátor ez ügyben interpellációt szándékozik előterjeszteni.

TÁVIRATOK.

A krétai kérdés.

Konstantinápoly, március 2. Eddig Oroszország, Ausztria-Magyarország és Olaszország válaszoltak a portának Krétára vonatkozó legutóbbi közlevelére, amely válaszokban hangsúlyozzák, hogy a *Krétai kérdés megoldása Thessalia kiürítésével semmiféle összefüggésben nincs.* Olaszország válaszában azt is mondja, hogy a hatalmak tovább foglalkoznak a krétai kérdés megoldásával.

Páris, március 2. A Havai-ügynökség jelenti Kaneából: Egy török bárkát, amely Spinalongából Kandia felé vitorlázott, az ottan krétai keresztények pusztalövészekkel fogad-

ták. Egy másik bárka, amelyen török tüzérek és két matróz volt, s amely ugyanarra az útra indult, elfőnt. Chemide ezredes egy hajót küldött a bárka felkoresésére, de nem találták meg. Azt hiszik, hogy a török esonakot Krétai bárkák elfogták.

Frankfurt, március 2. A „Frankfurter Zeitung”-nak jelentik Konstantinápolyból: Oroszország, Franciaország és Olaszország ma majdnem teljesen azonos szövegű jegyzékekben felelnek a portának legutóbbi Krétára vonatkozó jegyzékére, melyekben kijelentik, hogy *porta javaslatait komolyan meg fogják bírálni.* Kréta rendezésének és Thessalia kiürítésének kérdését azonban nem engedik összekeverni; mert utóbbi kétségtelenül meg van állapítva a békeszerződésben. Mind-egyik hatalom biztosítja a portát arról, hogy hajlandó segédkezet nyújtani a krétai kérdés békés megoldásához.

Kanea, március 2. Ma délelőtt kezdődött meg a tárgyalás a nemzetközi katonai törvényszék előtt két török ellen, akiket *gyilkossággal vádolnak.* Az ítélet két nap múlva várható. A törvényszékben Ausztria-Magyarországot *Rappel* császári-és királyi hatnaggy képviseli.

Naquet a bíróság előtt.

Páris, március 2. Az esküdtzék ma kezdte meg a Panama-ügyben *Naquet* ellen megindított per tárgyalását. *Naquet* tudvalevőleg a legutolsó per alatt, amelyben a többi parlamentári férfit felmentették, Londonba menekült. A terem üres, mert az ügy egyáltalában nem keltett érdeklődést.

Páris, március 2. A *Naquet*-per tárgyalása ma újat sem derített ki. *Naquet* gyalázta *Artont*, és azt állította, hogy nem kapott tőle pénzt. A tárgyalást holnap folytatják.

A köztársaság védelme.

Páris, március 2. A szenátusi „Union republicaine”-párt elnökségének átvétele alkalomával *Guyot* szenátor hosszabb beszédet mondott annak a szükségéről, hogy a *köztársaságot a klerikálisok és a boulangisták ellen megvédelmezzék.* A legutóbbi per — ugymond — alkalmat adott azoknak, hogy egymásra akadjanak, egyesüljenek és újra megismerjék egymást. Azt kiáltották, hogy: *Halál a zsidóbra!* Holnap majd azt kiáltják: *Halál a protestánsokra!*

Elnökválasztás Braziliában.

Rio de Janeiro, március 2. Az eddig ismeretes választási eredmény szerint dr. *M. de Campos Salles*-t elnökké, *Roza Silva*-t pedig alnökké választották meg nagy többséggel. Az ellenségek nem vett részt a választásban. Teljes nyugalom van.

HIREK.

A beteg Stefánia főhercegnő.

Stefánia özvegy trónörökösne állapotáról mindegyre nyugtalanítóbb hírek jönnek a császárvárosból. A beteg állapota veszedelmes és mint *Brüsszelből* jelentik, a királyné már utra készül, hogy Bécsbe menjen leánya betegágyához. A jelentések, melyeket az özvegy trónörökösne állapotáról ma telefonál nekünk bécsi tudósítónk, határozottan állítják, hogy Stefánia főhercegnő állapota ismét rosszabbra fordult. A beteg erejét is erősen megtámadta a hossza szenvedés.

A főhercegnő a betegség fellépése előtt több utazási tervvel foglalkozott és most nagyon türelmetlen, mert betegsége oly sokáig tart. A láz folyton gyötvi a beteget, akinek étvágya nincs. A beteg rendkívül erős szervezete eddig dacolt a betegséggel. *Csak egyetlen egyszer volt eddig szükség rá, hogy az egész éjjel át ott kellett az orvosnak vörösasztalánál.* Ma múlt három napja, hogy dr. *Auchenthaler* egész éjjel át vörösasztalt az özvegy trónörökösne mellett.

Ma este hét órakor az orvosok a beteg állapotában lényegesebb változást nem konstataáltak és ezért bulletint sem adtak ki.

A hivatalos lap mai száma közli a betegség keletkezéséről szóló értesítést, valamint azokat az orvosi jelentéseket, amelyeket a betegség keletkezése óta adtak ki s melyeket mi már néhány nappal ezelőtt közöltünk. A hivatalos lapnak erre vonatkozó jelentései így szólnak:

Stefánia főhercegnő özvegy trónörökösne 6 császári és királyi fenségénél több napig tartott *influenzaszerű tüdőhurut után baloldali tüdő és mellhártyalob* lépett fel. A láz mérsékelte. Az éjjeli nyugalom kinzó köhögési rohamok és lélegzési nehézség által nagyon zavarta. A betegség lefolyása eddig szabályos.

Első orvosi jelentés.

6 császári és királyi fensége meglehetősen nyugodtan töltötte az éjt. A tüdőlob fejlődésében egyelőre szünet látszik mutatkozni, de hogy ez végleges-e, az még nem határozható meg. A kedélyállapot ma nyugodtabb. A láz nagyot csökkent. Kelt Bécsben, 1898. február hó 28-án. Dr. *Widerhofer* s. k. tanár. Dr. *Auchenthaler* s. k. udvari orvos.

Második orvosi jelentés.

Stefánia főhercegnő özvegy trónörökösne 6 császári és királyi fenségénél délután a láz újabb emelkedése mutatkozott egészen 39 fokig; reggel felé a láz csökkent. A tüdőbelsőszármájában a lobo-sodás még tovább terjedt. A többi tünetek a betegségi állapotnak megfelelők. Kelt Bécsben, 1898. évi március hó 1-én délelőtt 11 órakor. Dr. *Widerhofer* s. k. tanár, dr. *Auchenthaler* s. k. udvari orvos.

Az özvegy trónörökösne állapotáról ma a következő értesítéseket kaptuk:

Bécs, március 2.

Stefánia özvegy trónörökösne állapotáról ma délelőtt a következő orvosi jelentést adták ki:

A tegnapi nap gyenge lázas tünetek között esendesen ért véget. Este a hőmérsék 39,3°-ra emelkedett, reggel ismét lezökkent. A gyulladás tovább terjedését nem lehet megállapítani. A beteg ereje kielégítő. Dr. *Widerhofer*. Dr. *Auchenthaler*.

Bécs, március 2.

Stefánia özvegy trónörökösne állapota nagyon nyugtalanító. A beteg ereje jelenleg, bár a betegség már több hét óta tart, kielégítő. A beteg hangulata azonban rendkívül nyomott. *Állapota lényegesen rosszabbra fordult.* *Viktória* angol királynő távirati uton felszólította a bécsi angol nagykövetet, hogy az özvegy trónörökösne állapotáról jelentést tegyen.

Brüsszel, március 2.

A *Stefánia* főhercegnő betegségéről ideérkezett hírek nagy aggodalmakat keltek, különösen az udvari körökben. Naponta négy bulletint kapnak az özvegy trónörökösne állapotáról. Naponta a felsőbb köröknek sok tagja jegyzi fel nevét az udvarnál kitett ivre. *A királyné utra készül, hogy esetleg Bécsbe jöjjön.*

Március elsőjén új előfizetés nyílt az „Országos Hírlap”-ra. Felkérjük tehát azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése februárius végével lejárt, hogy azt idejekorán megújítsák, nehogy a lap pontos szétküldése körül hiba történhessen. Mutatványszámokat kívántra szívesen küldünk. Most belépő új előfizetőinknek kívánságukra szívesen megküldjük MIKSZÁTH KÁLMÁN politikai és társadalmi tréfás rajza:

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

eddig megjelent folytatásait, amelyből külön-lenyomatot készítettünk számukra.

Az „Országos Hírlap” előfizetési ára:
egész évre: 14 frt, negyedévre: 3 frt 50 kr.
félévre: 7 frt, egy hónapra: 1 frt 20 kr.

Az „Országos Hírlap” kiadóhivatala.

— **A király itthon.** A király ma reggel megtette szokott sétáját és hadsegédein kívül senkit nem fogadott. A király ma délután, Paar főhadsegéd kíséretében, Gödöllőre utazott, ahol a délutánt vadászattal töltötte és este 6 órakor visszatért a fővárosba. Ő Felsége holnap délelőtt általános kihallgatást ad, amelyre igen sokan jelentkeztek. Délután lesz az utolsó udvari ebéd, amely után ő Felsége külön udvari vonaton Bécsbe utazik.

— **Az egri érsek püspöki jubileuma.** Az egri érsek ez év júniusában fogja ünnepelni püspöki felszentelésének 25-ik évfordulóját. Egerben már meg is indult a mozgalom, hogy e nevezetes napot kellő fényvel és pompával megünnepeljék.

— **Klementina hercegnő állapota.** A nagybeteg hercegnő állapotáról ma a következő jelentést kaptuk:

A beteg az éjjel sokat aludt. A láz csökkent némileg; az éjjel csak 36,4 fok volt, s az ereje is gyarapodott egy kevéssé.

Délben érkező jelentés szerint a hercegnő állapota megint rosszabbra fordult. *Mária Lujza*, a bolgár fejedelemné, ma este egyegyed nyolczkor Bécsbe érkezett és a pályaudvarból egyenesen a Koburg-palotába hajtatott. A bolgár udvari szertartásmester, Bourbulon gróf és Petrow, a fejedelemné udvarhölgye szintén Bécsbe utaztak. *Taliani* pápai nunczius személyesen vitte meg a hercegnőnek az éjjel a pápa áldását. *Koburg Lujza* hercegnőn kívül, aki jelenleg Nizzában van, a Koburg-család összes tagjai együtt vannak most Bécsben, a családi palotában.

— **Távozó hadtestparancsnok.** *Temesvári* levezelőnk táviratozza: *Waldstätten* tábornagy csapatfelügyelő ma a gyorsvonattal Bécsbe utazott. Távozásakor a pályaudvaron megjelent a tábornoki, a tisztikar és a polgári előkelőség. A báróné *Molnár* főispán vezette a szalonkocsishoz, mire a vonat, az egybegyűlt harsány éljenzése között, kirobogott a pályaudvarról.

— **Egy főispán halála.** *Vincz Gyula*, *Ugocsa* vármegye főispánja, mint bennünket értesítene, ma meghalt.

Vincz Gyula 1841-ben született. Középiskolai tanulmányait Máramaros-Szigeten, Ungváron, és Szatmáron befejezván, Nagyváradra került a jogi akadémiára. 1871-ben letette az ügyvédi vizsgát, de már tíz évvel előbb, 1861-ben a megye szolgálatába állott, mint esküdt. Három évvel később szolgabíró lett és az is maradt 1892-ig, míg a vissói kerület föl nem küldte a képviselőházba. Ott hamarosan bekerült a számvizsgáló-bizottságba; később főispánja lett *Ugocsa* vármegyének s ebben a hivatalában még inkább megkedvelte magát a derék, öreg ur.

— **A pápa születésnapja.** *Rómából* táviratozzák: A pápa ma, születésnapján és koronázási évfordulójának előestéjén, a trónteremben ünnepélyes kihallgatáson fogadta a bíborosokat, püspököket, prelátusokat és más személyiségeket, akiknek szerencsekívánatait a bíborosi testület doyenje tolmácsolta.

A pápa válaszában emlékeztett a papi és püspöki jubileuma alkalmából történt manifesztációkra, különösen ez év február 13-ára, amikor a vatikáni bazilikában a jelenlévő olaszok milliói szívből fakadó lelkesedésben törték ki. A pápa azt mondta, hogy *nem volna szabad a lelkesedést, amelyet az az emberiségnek megértették, hogy megtörténték. Szomorú dolog, hogy félreismerik a szívek ragaszkodását Rómához, a papi metropolishoz, az isteni megnyilatkozás őrzőjéhez és az üdv nyújtójához.* Isten azonban, hogy a pápaságot ezért a sérelemért megvigasztalja, erősebb lángra lobbantotta a pápa iránt való szeretetet Olaszországban és az egész világban. Olyan szellemek, akik aggódnak a közjó miatt, csak üdvözölhetik a hit és a pápasághoz való ragaszkodás újjáébredését.

E beszéd után, amelyet a pápa messze hallható hangon mondott el, a jelenlévők elvonultak a trón előtt. A pápa állapota kitűnő.

— **Hirlapirók affaire-jei.** Két hirlapirónak támadt becsületbeli ügye az erős kritika miatt. Az egyik eset a következő: *Asbóth* Jenő magánhivatalnok levelet kapott *Bartha* Miklóstól Lussinpicolóból, amely levélben *Bartha* éles bírálatot mond a jelenlegi magyar társadalomról s az elveiben megrokkant függetlenségi polgárságról. *Bartha* az utóiratban megjegyezte, hogy irását nem a nyilvánosságnak szánta s a levél mégis megjelent a Magyarországon. *Kóbor* Tamás a *M. U.*-ben megtámadta e levélért *Barthát* és hibáztatta *Asbóth* Jenő eljárását is, amiért a levelet az utóirat dacára is nyilvánosságra hozta. *Asbóth* a cikket magára sértőnek találta és segédei, *Putnoky Mór* és dr. *Krasznay Ferenc* által elégtételt kért *Kóbor* Tamástól, aki a maga részéről *Molnár* Béla és *Rosenberg* Gyula képviselőket nevezte meg segédekül. A segédek abban állapodtak meg, hogy a felmerült vitás kérdést: „vajjon a fenforgó körülményekre való tekintettel van-e joga *Asbóth* Jenőnek *Kóbor* Tamástól elégtételt követelni”, — *becsületbíró*ság döntése alá bocsátják. *Kóbor* Tamás segédei a maguk részéről *Dániel* Gábor képviselőt, míg *Asbóth* Jenő segédei *Meizer* Géza császári és királyi kamarást neveztek meg becsületbíróul. A becsületbíró, amelynek elnökül *Bezerédy* Viktort kérték fel, egyhangulag a következő határozattal a következőleg ítélte:

Miután *Asbóth* Jenő ur a *Bartha* Miklós ur levelét anélkül, hogy magát azzal kifejezetten azonosította volna, egyszerűen közölte: nincs joga *Kóbor* Tamástól elégtételt követelni.

A becsületbíró, az ítélete alapján a két fél segédei az ügyet a lovagiasság szabályai szerint befejezettnek nyilvánították.

A másik affaire *Szemere* Miklós és *Szanyogh* Szabolcs, a nagyváradi *Szabadság* főszerkesztője között keletkezett. A *Szabadság* vasárnapi számában ugyanis igen éles hangon írt cikk jelent meg *Szemere* Miklós legújabb röpiratáról, az *Ideál* című könyvről. *Szemere* a sértő cikk miatt *Elek* Gusztáv és *Ivánka* Oszkár által provokáltatta *Szanyogh* Szabolcsot, a „*Szabadság*” főszerkesztőjét, aki gróf *Tisza* Istvánt és *Gajári* Ödönt nevezte meg segédekül. A sértő cikket *Halász* Lajos, a „*Szabadság*” felelős szerkesztője írta, aki most a felelősséget elvállalva, Budapestre jött, hogy elégtételt adjon *Szemere* Miklósnak.

— **Kodolitschné válik.** *Bécsből* jelentik, hogy *Kodolitschné*, akit a törvényszék néhány nappal ezelőtt mentett fel, gyámjához, *Auerbach* lakatosmesterhez költözött, ki Brünben lakik s ki most határozottan megzárta azt a hirt, hogy *Kodolitschné* visszatért férjéhez. *Kodolitschné* már meg is indította a válóperet férje ellen.

— **Meggyilkolt tanár.** *Troppauból* jelentik, hogy a morva-osztrai téglagyáraknál egy eddig ismeretlen ember agyonszúrta *Kroupa* Ottókat, a troppai cseh gimnázium tanárát. — Egy később érkezett távirat szerint a boncolás azt állapította meg, hogy *Kroupa* tanár nem gyilkosság áldozata, hanem hirtelen halál érte. Mindazonáltal erősen tartja magát az a hír, hogy a tanárt politikai okokból meggyilkolták.

— **Házasság.** *Seidner* Miklós aradmegyei birtokos e hónap 6-án tartja esküvőjét a dohány-utczaizraelita templomban *Hirsch* Margit kisasszonnyal, *Hirsch* Lipót, a Franklin-társulat igazgatójának leányával.

— **A siami király és népe.** Csulalongkorn siami király neje és a trónörökösnek születésnapja alkalmából a következő felhívást intézte népéhez:

„Népem!

Egyezzzünk meg egymással és tartsuk is meg ezt az egységet. Igérem a magam részéről, hogy mindent elkövetek, hogy Siamot szabad és holdog állammá tegyem, és nektek viszont hűségnek kell lennetek uralkodótok iránt és vállalkozásában támogatnotok kell. És ez az egység a ti javatokra nemcsak a mi magán és nyilvános vagyonosodási forrásunk kifejlesztésén alapuljon, hanem a pártatlan közigazgatásban, jogszolgáltatásban és minden nyilvános teher helyes megosztásában is. Oda kell törekednünk, hogy hasznos és helyes

dolgokat miveljünk. Azonban bármily nagy is a mi kölcsönös jóakaratumk, egyszerre és rövid idő alatt, bármennyire óhajtanók is, *mégsem irhatjuk ki az összes visszaéléseket és nem tehetünk annyi jót, amennyire szükség volna.* Még Európa legjobban kormányozott országában sem találtam olyan nemzetet, amely kormányával teljesen meg lett volna elégedve. Azért ne panaszkodjatok, ha mindjárt nem folyik minden, amint szeretnők. Más szóval: elégedjünk meg azzal, ami elérhető. Végül pedig ne bámuljunk kizárólag azt, ami idegen, s ne vessük meg azt, ami siami, vagy megfordítva, ne csupán azt helyeseljük, ami siami, hanem törődjünk az idegen dolgokkal is. Minden országban, sőt minden emberben is a jó a rosszal van keverve, ezért meg kell kísérlelnünk, az idegent jól utánozni, bárhol találjuk is azt s amellet nemcsak megőrizni, hanem tovább is fejleszteni mindazt, ami jó és tökéletes a saját nemzetünkben és saját berendezkedésünkben.”

A geografia azt tanítja, hogy Siam vagy kétezerháromszáz mérföldre esik tőlünk. Ki hitte volna, hogy egy ilyen komoly tudomány hazudik? Hiszen Siam tőszomszédunk!

— **Bányászok halála.** *Würzbachból* táviratozzák: Tegnap délután az ober-würzbachi uradalmi palabányában a lecsuszamló föld és költömegek *kilencz munkást eltemették.* Ezek mindannyian életüket vesztették, másik három ember könnyű sérülést szenvedett.

— **A bíró köszönete.** *Harmos* Gábor, királyi közigazgatási ítélobíró, akit nem régen neveztek ki közigazgatási bírónak, a király által a múlt hónap 28-án adott általános kihallgatáskor megjelent ő felsége előtt és megköszönte neki kinevezését.

— **Antiszemita tüntetés a színházban.** *Krakóban* tegnap *Herzl* Tivadar *Az új ghetto* című szindarabjának előadása alatt antiszemita tüntetés volt: a darabot mindazonáltal végigjárták. Több tüntetőre rendőri büntetést szabtak, némelyeket pedig az iskolai hatóságuk von felelősségre.

— **A debreczeni kalmár-társulat.** Tudvalevőleg Debreczen az egyetlen város az országban, amelyen a kereskedelmi piacot tősgyökeres magyar, hozzá még kávinista emberek dominálják. A Csanak, Szabó, Szentkirályi, Rieckli, Zádor, Kaszanyitzky, Sesztina nagykereskedő-czégek évtizedek óta ismeretesek az egész kereskedővilágban. De azt már kövesen tudják, hogy a debreczeni kereskedelemnek, mely tisztán magyar alapon fejlődött, milyen fényes, nagy múltja van. A debreczeni kereskedelmi társulat ugyanis kalmár-társulat czímen már 1715. óta működik. Az akkori kalmár-társulat rendszeres alapszabályait a lőcsei kalmár-társulat statutumaiából dolgozta át magyar nyelven és Diószegi Sámuel uram, akkori főbíró a tanács által jóváhagyatta, VI. Károly császár pedig megerősítette. E szabályzat értelmében a debreczeni kalmárok három osztályba csoportosították. Az első, vagyis öreg kalmárok osztályába azok tartoztak, kik „drágább és ugyan Boltos Kalmárhoz illendő Matériákkal és áruval, mint arannyal, ezüsttel, bársonnyal, kamukával (posztó-félé) és egyéb selyem matériákkal, posztóval, és ezekhez hasonló drágább árukkal kereskednek; a középrendbeli kereskedőkhöz tartoztak, a patyolatalt, fontos borszal, gyolccsal, csipkével stb. kereskedők; az aprólékosok közé pedig, kik különböző apróságokkal s leginkább heti vásárokon a piacon árultak. Nagy erkölcsi hatása volt ennek a kalmár-társulatlak s részben az ő kétszázéves működésének köszönhető, hogy a debreczeni kalmár-társulat olyan etikai alapon fejlődött, amely mintaszereinek mondható. Az 1715-ben alkotott szabályzat 13. cikkulusa például a következő: Nem csak a közönséges gyűlésekben, de azonkívül is, mind a mi városokban s egyéb Társalkodásokban megkívántatik, hogy a kereskedők, ugy Házok-Népe s Cselédi között a szép békesség megtartassék; ellenben minden veszekedés, egymás böstelenítése, szitkozódás, káromkodás, verekedés, vérontás eltávoztatódjék. Valaki azért akármely Társalkodásban a Kereskedők vagy Haza-Népe közül szemben, vagy hátaméjjel illetlen, böstelen,

botokos beszédekkel, szidalommal illeti, veszeke-
dik, tselekedeteinek miavoltához képest a felyebb
megirt mód szerint megbüntettessék.

Ime egy város, amelynek kereskedelme tisz-
tán magyar alapon fejlődött és virágzott fel olyan
nagygyá, hogy ma már büszkén hivatkozik rá Kál-
vinista Róma minden fia.

— **Veszedelemes adósság.** Könnyen végzetessé
válható szerencsétlenséget okozott Debreczenben két
tanító-képezdész könnyelműsége. *Jablony Sándor*
I. éves praeparandista hetven krajczár tartozás fe-
jében revolvert adott *Paizs Sándor* tanulótársának,
de elfelejtette figyelmeztetni, hogy a revolver töltve
van. Paizs örült a fegyvernek s a nadrágzsebébe
tévén, játszadozott vele. Egyszerre eldőrdült a lövés
s az iskolában óriási riadalom támadt. A *golyó*
paizst lágyékon találta. A diákot, aki könnyebb
fajta sérülést szenvedett, a kórházba szállították.

— **Eihunyt városi főorvos.** *Dr. Perlaky Jó-*
zsef, Veszprém város főorvosa, — mint levelezőnk
írja, — kedden éjjel hosszas betegség után meg-
halt 67 éves korában. A megboldogult, aki a sza-
badágharcz idején honvédtiszt volt Komáromban,
Klapka tábornok mellett, 18 éven át szolgálta
Veszprém városát, melynek közgyűlése jegyző-
könyvéleg adott kifejezést mély részvételnek, elhatá-
rozván egyuttal, hogy erről az özvegyet értesíti s
hogy a ravatalra koszorút tesz. A temetés ma, szer-
dán délután óriás részvét mellett ment végbe.

— **Házasságok januárban.** Kezd feltűnővé
válni az a dolog, melyet a központi statisztikai hiva-
tal havi közleményeivel elkövet. Pontosan, minden
hónap elején beküldi hozzánk különböző statisztikai
kimutatásait, melyek szólnak a fertőző be-
tegségekről, a halálzásokról, a születésekről, a
házasságokról és más érdekes dologról. Mindezek
között a nagy közönséget s különösen a gyöngébb
nemet kétségtelenül a házasságok statisztikája ér-
dekel leginkább s mi mindig közölni is szoktuk a
házasságok statisztikáját. Ma kaptuk meg azt a
statisztikát, mely a január hónapban közzölt ház-
ságokról szól és konstatálja, hogy „január havában
az azt megelőző hónaphoz képest jelentékenyen
föllandult a házassági kedv.” A házasságokról
szóló jelentések mindig azt hirdetik, hogy az előző
hónaphoz képest „jelentékenyen föllandult a háza-
sodási kedv.” Mi lesz ebből, ha tovább is így foly-
tatódik a dolog? A házassági kedv sohasem szű-
nik, mindig jelentékenyen emelkedik és nemsokára
nem lehet már házassági statisztikát adni, mert —
mindenki házas lesz. A statisztika ezeket mondja:
Az egyes országok között relative és abszolote
is legtöbb házasságot a Dunántúl kötötték, aránylag
Erőlyben a legkevesebbet. Hánylagosan a legtöbb
házasságot Liptóme gyében kötötték, a legkevesebbet
Torda-Aranyosban. Törvényhatósági városaink közül
a házasságkötések számaránya tekintetében az első
Hódmező-Vásárhely, az utolsó *Nagy-Várad.*
Vegyes házasság volt 1231, 400-zal több, mint az
előző hónapban. A keresztény-zsidó házasságok
száma 23. A születendő gyermekek vallása iránt
205 esetben jött létre megegyezés, az összes ve-
gyes házasságoknak egy hatod részében, még pedig
az esetek többségében (54 százalékában) az anya
vallásának javára. A legtöbb megegyezés — szám
szerint 127 — a római katolikus vallásnak kedvez,
a református fél javára 50, az ágostaiéra 15, a
görög katolikuséra 8, a görög keletiére 4 meg-
egyezés létesült. A 23 keresztény-zsidó házasság
közül 6 esetben jött létre megegyezés a születendő
gyermekek vallására nézve, ezekből 1 szől a zsidó,
5 a keresztény fél javára.

— **Bravuros uszás.** Katonai vitézségekről be-
szélték Bécsben egy tiszti társaságban. Egy főhad-
nagy nagy lelkesedéssel beszélt azokról a francia
katonákról, akik az 1812-iki napoleoni hadjáratban
élvív idején átúsztak a Berezínán.

Egy másik főhadnagy nagy tüzzel ugrott föl.
— Bennünket azért még sem főznek le! Alka-
omadtán mi is megmutatjuk majd, hogy mit
tudunk!

Ez a tiszt *Moser Rudolf,* a 7. uhlánus-ezred
főhadnagya volt, aki, hogy bátorságát megmutassa,
ujánlkozott arra, hogy „ő még februárban át fogja
uszni Klosternuburgnál a Dunát. A megállapított

napon megjelentek valamennyien a kijelölt helyen.
Moser, közönséges szolgálati ruhában, a Dunába
vetette magát és uszni kezdett, de nem érhetett
akadálytalanul a 390 méter széles folyam másik
partjára, mert a hullámok magukkal ragadták és
800 méternyre elvitték. Végre mégis partra száll-
hatott a bravuros uszó, akit most nagyban ünne-
pelnek bajtársai. Eddig semmi hátrányos követke-
ménye sem mutatkozott a téli fürdőnek.

— **A csongrádi zsidók magyarosodása.** *Cson-*
grádi levelezőnk írja: E hónap 1-én a zsidó hit-
község Szent-egylete Mózes halálának évfordulója
alkalmából lakomát rendezett. *Büchler* Márton rabbi
nagyszabású beszédet mondott, melyben a királyt
és a hazát éltette. Utána *Holczer* Adolf adóügyi
jegyző ezután azt indítványozta, hogy a *csongrádi*
zsidó hitközség tagjai magyarosítsák meg ne-
veiket. Az indítványt mindannyian nagy lelkesedés-
sel fogadták s hogy a mozgalomnak minél előbb
sikere legyen, azonnal megalakult a szervező-bizottság,
melynek élén *Büchler* rabbi áll, aki nevét
Balla-ra magyarosítja. A szervező-bizottság tagjai
lettek még *Holczer* Adolf, aki *Holló*-ra és *Lilien-*
thal Emil, aki *Lengyel*-re változtatja a nevét.

— **A mekka-i zarándokok.** *Zimonyi* levelezőnk
írja: Az első török zarándokló csoport, mely Sze-
rajevóból indult el és Mekkába törekszik, ma érint-
ette Zimony városát. A zarándoklók száma mint-
egy harmincz és ezek muzulmánok Boszniából. Az oda-
és visszautazás több hónapig tart. Az idén
különös nagy számban fognak a hívek Mohamed
szent városába elzarándokolni, mert a mult évben
és harmadéve különféle betegségek miatt a csoportos
utazás a törökök által lakott vidékekről tilos
volt. A mostani zarándoklókat is egy osztrák-magyar
orvos kíséri, hogy megbetegedés esetében a szüksé-
ges intézkedéseket megtehesse.

— **Száz éves templom.** Ez év szeptember
hónapjában lesz száz esztendeje, hogy a veszprémi
ágostai-evangelikus egyház temploma fölépült, hogy
ennek az istenházának az ajtaja megnyílt a hívek
előtt. A százados évfordulót a veszprémi lutheránus
gyülekezet nagy ünneppel készül megülni, amelyre
meghívják *Gyurátz* Ferencz püspököt is, aki alkal-
masint ünnepi beszédet is fog mondani.

— **Az utcák szellőztetése.** Az *Országos*
Egészségügyi Egyesület tegnapi szakülésén az
életani intézet nagytermében ifjabb *Wein* János
magánmérnök az egyesület felszólítására a *sűrű*
lakosságú városok utcáinak szellőztetéséről
tartott érdekes előadást, melynek rövid kivonatát a
következőkben adjuk:

Nagy városok levegője igen rossz. Ezen haj-
szélcsendes nyári napokon, szűk utcákban, melyek
magas házakkal vannak szegélyezve, tűrhetetlenné
válnak. Tulságos sok ember használja el a falak
közé zárt kevés levegőt, amelyet még a csatornák és a
talaj kigőzölgése, a kémények füstje és az uti por is
megmételtyeznek. Mindezen bajok egyetemleges or-
voslására az előadó egész programot állít fel,
melynek főpontjai a következők:

A városi csatorna-hálózatból gőzgéppel haj-
tott nagy exhaustorral szivandó ki a csatorna-levegő
és közvetve (a csatornák likacsán keresztül) a
talaj-levegő is. Ha tehát a csatornázási berendezé-
sek hézagokat vagy likacsokat engednének, akkor
soha sem fog a levegő a csatornából kifelé a há-
zakba és utcákba, hanem csakis azokból befelé a
csatornába áramolhatni. Ugyszintén a pinczék és
utcák kövezetének pórusain keresztül nem fog
többé a mérges talajlevegő fölfelé hatni, hanem
ellenkezőleg abba mindig friss levegő fog aláfelé a
talajba szivadni.

Az utcákban, körülbelül a háztetők magas-
ságában, nagyszámu villamos ventilátor alkalma-
zandó, mely a házak felett lévő tiszta levegőt az
utcákba lenyomja, mely aztán az alsó rossz levegőt
kiszorítja helyéből. Ily módon mesterséges légáram-
latok és körfolyamok állanak elő, miáltal az utcák
romlott levegője állandóan jó levegővel cserélődik
fel, mely a házak felett lévő szabad légtengerből
származik.

Ezen mesterséges szellőztetéssel az utcák
finom lebegő poma és füstje is eltávolítatik és a
a magasabb régiók légáramlatának adatik át, ép

ugy, mint ahogy egy poros vagy füstös szobát szel-
lőztetéssel, léghuzammal tisztítunk meg legjobban.

A nagy gyári és a kisebb ipari kémények,
valamint a központi fűtések, színházak, pályaudva-
rok stb. füstje ülepítő kamrákban megtisztítandó a
korom és hamu durva, könnyen alászálló részétől.
Az előadó, aki az ezredéves kiállítás gépészfőmér-
nöke volt, ezen rendszert az egyik kiállítási kémé-
nyen kipróbálta és a szerkesztési elveket meg-
állapította.

A program kivitele a sűrű lakosságú váro-
soknak rendkívüli egészségügyi előnyöket biztosí-
tana és ami a földolag: aránylag csekély költséget
okozna.

— **A szökevény tréfája.** Valahányszor egy-egy
rab megszökik börtönéből, az emberek nem győzik
csudálni azt a vakmerőséget, amelylyel a szökést
végrehajtották. Igaz is, hogy hihetetlen dolgokra
képesek azok az emberek, akiket, mert hosszabb
idő óta elzárva vannak a világtól, egyszerre elfogy a
szabadság után való vágyakozás. De azért olyan
dolgot nem cselekedett meg még egy szökevény
sem, mint amelyet a steini fegyházban cselekedett
meg egy *Jerzabek* nevű betörő, aki egy
ékszerészbolt feltörése miatt került a fegyházba.
Ez a *Jerzabek* nagyon jól ismeri azt a mon-
dást: *utile cum dulce.* Ő, a reája nézve
hasznos szökést egyesítette a kellemes és mulat-
tató tréfával. *Jerzabek* ur ugyanis áttörte czellájá-
nak a tetejét és szerencsésen feljutott a padlásra,
de amikor ezt a hasznos műveletet már elintézte,
akkor észrevették szökését és üldözésére indultak.
S most következik a tréfa. A szökevény ugyanis
behuzódott az épület tornyába és a katonasereg
nem tudta, hogyan hozza onnan elő. Koromsötét
volt. A felügyelő és a katonák létrát keritettek
és azon felkapaszkodtak a toronyba. De alig-
hogy oda értek, a derék *Jerzabek* kidugta a
fejét és *elfajta a katonák lámpájának a láng-*
ját. A nagy sötétség miatt vissza kellett térnie az
örségnek. Odalenn ismét meggyújtották a lámpát és
ismét felmászta, de *Jerzabek* ur ismét elfujta a
lámpát. *Ezt a tréfát egymásután még többször*
is megtette és nem is lehetett őt a toronyból ki-
hozni, csak akkor, amikor virradni kezdett és nem
volt szükség többé lámpásra. Most megint ott ül a
czellában, de természetesen, nem abban, amelyiknek
tetejét már áttörte.

— **A hódmezővásárhelyi rendőrség szennyese.**
Tudósítónk jelenti: A hódmezővásárhelyi rendőr-
ségnél ujabban ismét szabálytalanságok derültek ki
a Póka és Gosztonyi-féle esetekkel kapcsolatban. A
polgármester ennek következtében *Nagy* Béla rendőr-
fogalmazót felfüggesztette állásától s megindította
ellene a vizsgálatot. *Nagy* Béla a járatok kiállításá
körül követett el szabálytalanságokat.

— **Egy falu pusztulása.** A mult hónap 27-én
esti 6 és 7 óra közt a Fogaras mellett levő *Bezlé-*
ben tűz ütött ki, mely két és fél óra alatt 36 házat
hamvasztott el. A tűz keletkezésének oka idáig
még ismeretlen. A kis falu román ajku lakosai közt
nagy a nyomor.

— **A bus csizmadia.** *Bihari* Ferencz egrl
csizmadia — mint levelezőnk írja — felkötötte
magát a mestergerendára és meg is halt. Végren-
deletében ezt írta:

— Csak csizmadiat ne teremtet volna az
Isten! Ma minden ember mezitláb jár!

Ebből a néhány szóból kiderül, hogy *Bihari*
azért kötötte fel magát, mert kevés csizmat tudott
eladni a vásáron.

— **Egy hadnagy öngyilkossága.** *Fiala* Emil,
a 2. dragonos ezred főhadnagya, akiről ezelőtt hat
nappal jelentettük, hogy *Olmützben* fejbeltette ma-
gát, ma meghalt. Öngyilkossága okairól tudósítónk
a következő részleteket jelenti: A hadnagy *Berger*
W. kisasszony chasonette-énekesnővel Budapesten
ismerkedett meg és szerelmes lett bele. Házassági
ígéretét a leány semmibe sem vette. Mikor *Olmützbe*
visszatért, husz nap alatt 41 levelet, sőt egy napon
8 táviratot is küldött a leánynak, amelyekben a há-
zassági ajánlatot ismételte. Az öngyilkosság előtt
lejött Budapestre és fenyegetődzött az énekesnő előtt
öngyilkossággal. Arra is kérte imádoztját, hogy ko-
porsójára koszorút tegyen. A leveleiben is tesz már

említést öngyilkossági szándékáról. A kisasszony, aki a londoni Alhambra-színházhoz van szerződötve, jelenleg Bécsben tartózkodik.

— Mit akarnak a földosztók? A minapi hetivásárkor Veszprém egyik sörházában telt egy falusi gazdaember két iparosmesterral. A gazda pörkölletet rendelt s ahogy oda tették elébe a párolgó tányért, beszélgetés közben azt mondja az egyik asztaltársának:

— Hanem Szabolcsban bolond világ van, mi?

— No, az igaz!

— Mit is akarnak azok az odaváló emberek, nem értem! Hogy akarják megcsinálni a földosztást?

— Nem érti? — felelt az egyik iparos. — No, hát majd én megmagyarázom!

Azzal fogta a pörkölletet és a tányérből a felét odakötötte a saját tányérjára.

— Látja, komám? — kérdezte a gazdától.

— Látom hát!

A demonstrator pedig aztán a pörköllet másik felét odatette a másik iparos elé és megint megkérdezte:

— Látja, komám?

— Látom!

A két iparos elkezdte falatozni a pörkölletet, a gazda pedig csak nézte a dolgot, míg aztán az iparos folytatta a magyarázatot:

— Látja, komám, hát ilyenféle a földosztás is!

Erre a gazda elgondolkozva pödörgette a deres hajuszát, aztán egyszerre megszólalt:

— Hogy a mennykő csapjon a földosztásba!

— Megbokrosodott lovak. Gróf Csáky Albin kocsiját ma délután az aradi-utczán elragadták a lovak. A kocsiban szerencsére senkisépült. A megvadult lovak két fiút elütöttek. A mentők szülei lakására szállították a könnyen megsérült fiukat. A kocsinak semmi baja sem esett, mert a lovakat még idejekorán föltartóztatták.

— Hivatásának áldozata. Az Eszék melletti Tenje községben az elmúlt vasárnap az ottani legények kissé jobban felöntöttek a garatra és egymás között hamarosan kis parázsverekedést rögtönöztek. A verekedők megfélemezésére a község rendőreit hívták, akik első sorban a legrakonzátlanokóbbat, Beslics Mátyást akarták a korcsmából eltávolítani. A legény azonban ahelyett, hogy engedett volna, kést rántott és azt *Sarákovic*s rendőr szívébe dőfte. A rendőr *holtan összerogyott*. Beslics a másik rendőrt is megsebesítette. Maga a korcsmáros is veszélyes késszurást kapott a dühöngő legénytől.

— Amerika felé. *Bács-kulai* tudósítónk írja: *Karch* Antal helybeli jómódu földbirtokos mintegy két hét előtt több helybeli és vidéki pénzintézetből nagyobb kölcsönöket vett fel és azóta nyomtalanul eltűnt. Minden valószínűség szerint Amerika felé vette útját, mert nagyon sokat beszélt az új világrészről. Visszamaradt családjá semmi okát sem tudja annak, hogy *Karch* miért szökött meg. A hatóság körözteteti.

— *Uftaja sör*. *Malátasör* néven hozza forgalomba a Kőbányai Királyi-Sörfőző legújabb gyártmányát, melyet orvosi tekintélyeinek gyógyhatásának nyilvánítanak és számtalan esetben sikeresen rendelnek. Öröndetes a hazai söriparnak e haladása. A Kőbányai Királyi-Sörfőzőnek tápláló és könnyen emészthető malátasöre mint kellemes és zamatos, üdítő és egyttal elismert gyógyhatású ital nagyon alkalmas arra, hogy a külföldi sörbehozatalt lényegesen csökkentse.

Napló.

Naptár: Csütörtök, március 3. Róm. katolikus: Kunigunda ♄. — Protestáns: Kunigunda. — Görög-orosz (február 19.) Filemon. — Zsidó: Adar 9. Nap két: 6 óra 22 perczkor. — Nyugszik: 6 óra 30 perczkor. — Hold két: 1 óra 22 perczkor délután. — Nyugszik 3 óra 44 perczkor hajnalban.

Kihallgatás a budavári királyi palota tróntermében délelőtt 10 órakor.

A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

Az igazságügyi miniszter fogad déli 12 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

A horvát miniszter fogad d. e. 8—10 óráig.

A katolikus kör közgyűlése délután 5 órakor saját helyiségében.

Jótékony előadás a gyermekszínházban délután 5 órakor.

Tisztviselők piknikje saját helyiségében.

Koburgi Klementina Magyarországon.

Bizonyosan kevesen tudják, hogy a nagy beteg Koburg-Góthai Klementina hercegasszony kitűnően beszél magyarul.

Mikor férje (Szász-Koburg-Góthai Ferdinánd herceg harmadik fia — Ágost Lajos) nőül vette, Klementina hercegnő azonnal elkezdett magyarul tanulni.

A hercegnő magyar sympáthiái és magyarországi időzéséről nagyon érdekes adatokat találtam régi levelekben, melyekből egyetmást közölni most nem lesz érdektelen.

A hercegnő, Lajos Fülöp francia király leánya, mikor 1844-ben férjével először látogatta meg Magyarországot, időzött Pesten és különösen hosszabb időt töltött a Koburgok, Koháry-féle hont- és gömörmezei birtokain. Ezek a birtokok, így Szitnya, Csábrág-Murány, Pohorella, tudvalevőleg a durgazdag praefecta, Koháry Antónia révén jutottak a Koburg-család kezére, mint akit 1817-ben Szász-Koburg-Góthai Ferenc herceg harmadik fia, Ferdinánd György herceg vett nőül.

A herceget később, az 1825—27. évi XLI. törvényezik értelmében honosították s ő lett megalapítója a Koburg-Koháry hercegi családnak.

Az említett levelek hosszasan foglalkoznak a Koburg hercegi pár magyarországi utjával.

Ámbár az akkori Pest még nem sok látnivalót nyújtott, Klementina hercegnő a legelőnyösebben nyilatkozott a magyar fővárosról, s egy főuri társaságban Gyürky Pálnénak és Batthyány Lajosnénak azt mondta, hogy ez a város az Európában, melynek *kiszámíthatatlanul* fényes jövője van. A Nemzeti Színházat is meglátogatta és végignézte az *Egy pohár viz-et*, Scribe vigjátékát.

Aztán megnézte az épülő lánchidat, amelynek szerkezetét maga Széchenyi István magyarázta meg neki.

De különösen Gömör tündérszép vidéke ragadta el a *francia királyi lányt* — mondják a régi levelek, melyek a gömöri ünnepekről így emlékeznek:

„Augusztus 27-én volt az a nagy nap, mikor számos kocsin érkezett meg Koburg Ferdinánd, neje Koháry Antónia, ennek anyja, özvegy Koháry Ferenczné, született Waldstein-Wartenberg grófnő, valamint Ferdinánd herceg fia, *Auguszt*, neje, Klementina, Lajos Fülöp király leánya és a kis gyermekük Fülöp Ferdinánd herceg. Kisérőjükben volt egy udvari dáma meg egy chevalier is, aztán számos francia, német és magyar cselédség. Egészen királyilag, *comme il faut* . . . A szent-antali kastély pompásan fel volt díszítve, a fejedelmi uraságokat pedig egész uton nagy díszszel fogadták, Ipolyságon, míg keresztülhaladtak a fogatok, egyre durrogtak a mozsarak, Uompán megyei huszárok és parasztleányokból álló bandérium lovagolt elébök, Királyfián pedig, a lobogókkal és virágfüzerekkel fölékesített óriási diadalív alatt, az uradalmi tisztség, a jobbgység és a paronatusi papság fogadta az érkezőket.”

Másnap, mint olvassuk a régi levélből, a szatnyai kies fürdőbe látogatogató el Koburg Ágost herceg és neje, ahol a hercegnő igen kegyesen és hosszasan társalgott az épen ott időző báró Májthényi Lászlóné, született Muzslay Etelkával.

A különböző falvak díszítéseiről is hosszadalmasan emlékszik a levél írója.

Lelkesen mondja el, hogy a szitnyai uradalom határán két magyar föliratú gulya volt fölállítva, s hogy a dervisei tót jobbgység nevében az ottani jegyző ékes magyar szónoklatot tartott a hercegi párhoz.

Az utak mindenfelé úgy el voltak lepve selmecvárosi polgárokkal, uri fogatokkal és parasztszekerrel, hogy az egész kép valami óriási népvándorláshoz hasonlított.

De augusztus 30-án volt a legfőbb ünnepség, mikor Hont vármegye küldöttsége tisztelettel a szent-antali kastélyban.

A honti urak saját, sallangos, czifra fogataikon, ragyogó díszmagyarban érkeztek, vezéreltetve *Sembery Imre* másodalispán által.

A fogadtatás a legszorosabb francia udvari

etiquette mellett, egészen XIV. Lajos korát varázsolta vissza.

Erről így emlékszik az 1844-ben kelt levél:

— A házkapuk előtt két uradalmi huszár, a lépcsők előtt ismét kettő, magán a lépcsőzeten *Joób*, udvari tanácsos és igazgató vezérlete alatt az uradalmi tisztség. Fönnebb ismét két huszár, az alsó előteremben a többi cselédség diszruhában; a másodikban pedig a sok hajporos fejű, *kamásli valets de chambre*.

Az elfogadási teremben a hercegi családon kívül csak egy *udvari dáma* és a *chevalier* valának jelen.

Sembery emelkedett szellemű beszédben üdvözölte a magas családot, mely beszédre előbb az öreg Ferdinánd herceg német, majd a fiatal *Auguszt* herceg magyarul válaszolt.

Aztán a bemutatott küldöttségi tagokkal egész nyájassággal társalognak, különösen Klementina hercegasszony, mindenkit megszólítván, neki, mint különben is francia hölgynek a nyájasság nem mesterkelt, de született tulajdona.

Az ebédhez hivatáskor is minden a legnagyobb versaillesi etiquette szerint történt. Az öreg Ferdinánd herceg menyét, Klementina hercegnőt, *Auguszt* herceg saját anyját, *Sembery Imre* alispán pedig Ferdinánd herceg anyósát, az *utolsó Koháryné*t vezette.

Az ebéd alatt az alispán a két hercegnő közt ült. A lakoma épen olyan fényes, mint a fogadtatás és egészen francia módon készült vala.

Az első áldomást az öreg herceg mondta a királyért és családjáért, majd István nádorért, *Auguszt* herceg Magyarhon javáért, majd ismét az öreg herceg Hont vármegye fölvirágzásáért ivott. Később a küldöttségi tagok is rendre mondának áldomást, míg végül *Auguszt* herceg *Sembery* alispánt és a nemes urakat éltette.

Ebéd alatt a selmeczi cigányok játszottak és Klementina hercegnő különösen megismételtette a *„Kék eres a szőlőlevél”* kezdetű népdalt.

Ebéd után — mint a levélíró mondja, aki maga is benne volt a küldöttségben — fesztelenebb lett a mulatság, a kisdid herceget is bemutatta Klementina hercegnő, aki egy kövér, rózsásarcu, baba volt és a nemes urak által zajosan megéljenzetett.

Klementina hercegnőnek annyira megtetszettek ekkor a magyar nyelv és magyar népszokások, hogy mihelyest hazatért Párisba, azonnal iratott *Joób* igazgatónak, hogy küldjön a kis princz mellé egy magyar dajka leányt, ami meg is történt. Érdekes még azt is megemlíteni, hogy a hercegnő, akkor bájos szép volt s hogy, mikor először Szent-Antalra érkezett, világos színű skót popeline ruhát viselt, ógszínű kék cashmir écharpe-al átkötve.

A hercegnő azóta is gyakran megfordult Magyarországon, és egyik leánya, *Klotild* főhercegnő, szintén köztünk lakik, mint a mi legkedvesebb főhercegnőnknek, *Józsefnek* a neje. Egyik fia, *Fülöp*, pedig rendesen szent-antali birtokán tölti a nyarat, sőt, mint fiatal házas, feleségével, *Luiza* belga királyi hercegnővel hosszabb ideig állandó lakosa volt fővárosunknak, részt véve a főrangú társasélet minden mozgalmaiban. *D'Artagnan*.

Életunt gyermek.

A tavaszmező-utczai állami gimnáziumban ma délelőtt öngyilkosságot kísérelt meg egy, 15 éves gyermek. Még távolról sem ismerheti az élet ezernyi baját, nem tudhatja, mekkorák a megélhetés gondjai, nem lehetnek nagy vágyai, ambíciói, amelyek nem teljesedtek és mégis meguntá az életét. A századvég laza erkölcsiségének megdöbbentő bizonyítéka ez az öngyilkossági kísérlet, melyről a következő tudósítás szól:

A VIII. kerületi állami gimnázium III. B) osztályába járó *Hámory Márton*, aki *Hámory Márton* volt kegyesrendi tanár igazságügyminiszteriumi számvizsgálónak a fia. Születése óta, betegeskedett s a tanulás rendkívül nagy megerőltetésébe került. Épen azért atyja a négy elemi osztályt otthon végeztette vele s csak az első gimnáziumi osztályba 12 esztendőskorában került nyilvános iskolába.

Tavaly is, azelőtt is gyöngye közepes bizonyít-

ványval végezte az iskolai életet. Tanárai nagyon méltányolták jóakarátát s főképpen ezért bocsátották keresztül bukás nélkül. Az idén azonban már jóval meghaladta képességét a sok tanulni való s a legjobb akarat mellett sem adhattak neki karácsonykor iskolai értesítőt secunda nélkül. Az apa nem szólt semmit, meg volt győződve a tanárok jóindulatáról és fia fogyatékos képességéről. Hisz a gyermek mindennap a legmelegebb szeretettel emlegette otthon az igazgató urat és az osztályfőnököt. Nem is erőltették volna a szülők a dolgot, de maga a fiu akarta mindenáron legalább a négy első gimnáziumi osztályt elvégezni. Karácsony óta több tárgyból gyöngén felelt s most már napokkal ezelőtt nyilvánvaló volt, hogy a hathetenként összeülő tanári konferencia két tantárgyból megrója és erről szülőit is értesítik.

Néhány nappal ezelőtt egy tizenegy éves leánya követett el öngyilkossági kísérletet a rosszízonyítvány miatt. Hámory, a kis diák hangosan olvasta a hirt az újságból s kinevelte a bárgyu kis teremtést, akiről a szomorú történetet írták. De kacagása hirtelen elnémult, egyszerre nagyon elkomolyodott s azóta nem látták jókedvűen.

Tegnap este volt a tanári konferencia s a fiu egész nap rendkívül lehangoltan szólanul járt-kelt. Az iskolában csukrot evett.

— Marcsi, adj egy kicsit nekem is — szölt a mellate ülő, majd kapsz tőlem is.

— Nekem már nem adsz többet, én is utoljára eszem s az utolsó darabkát is bekapta.

Mikor hazafelé mentek, azt mondotta pajtásainak, hogy öt már nem látják az iskolában, mert a Dunába öli magát.

Odahaza nagyon feltűnt szülőinek, hogy szó nélkül üldögélt a könyv mellett a késő éjjeli órákig.

Ma reggel nyolcz óra előtt felkészült az iskolába, kezébe vette az imakönyvet, elolvasta rendes napi imádságát s nyugodtan indult el az iskolába.

Mikor odaért, már megkezdtek az oktatást, a második emeleten a III. B) osztályban is magyarázta már az igazgató a magyarok történetét. A kis Hámory nem ment be az osztályba, hanem egyenest a folyosó egyik fülkéjébe ment. Zárva volt az ajtó, benyomta s magára csukta.

Azután kis darab gyertyát vett elő s azzal meggyújtotta derekán az ingét. Néhány pillanat alatt egész felső teste lángba borult s a fiu éles jajkiáltással a folyosón végig az osztály felé futott. A teremből a kiáltásra kifutott dr. Demkó Kálmán igazgató és letépte a szerencsétlenről az égő ruhát. A tanteremből kifutottak a gyerekek s egy fiucska nagy téli kabátot dobott az égő ruhára.

Az igazgató karjára vette a fiut s az iskola-szolga segítségével levitte az első emeleti tanári szobába.

— Miért tette ezt, édes fiam — volt az első kérdése, mialatt a szolgák carbololajért, orvosért, mentőkért jártak.

— Attól félttem, hogy intő czédulát kapok s a papa megbüntet! Azért gyújtottam meg magam.

Jött az orvos, azután a mentők, majd a kerületi kapitány, de ekkorra az igazgató már végigkente a fiut carbololajjal, hogy fájdalmát enyhítse.

— Hogy történt a dolog, fiam, — szólott a rendőrkapitány.

— Véletlenségből.

— Nekem nem ezt mondotta, vágott közbe az igazgató, szóljon igazán.

— Nem csuknak be ezért a cselekedetemért?

— Nem, nem.

— Félttem a papától s kérem, igazgató ur, ne hagyjon el.

Demkó igazgató megnyugtatta, hogy vele megy kocsin a szüleikhez.

A sérültet a mentők kocsira tették, azután bekötötték dr. Demkó igazgató két kezét, mert mind a tíz ujjja teljesen összegegett. E közben megérkezett a szerencsétlen fiu apja is, akit telefonon hívtak el az igazságügyminiszteriumból.

Kétségbeesetten panaszkolta el, hogy hat gyermeke volt, mind ép és egészséges s valamennyi meghalt, csak ez maradt meg és egy kisebb fiu — mind a kettő születése óta beteges.

A sérült gyermekkel már nem beszélhetett,

mert a mentők elvitték haza a zerge-utczai 10. szám alá, innen azonban, sebeinek rendkívül súlyos volta miatt, csakhamar be kellett vitetni a Rókus-kórházba.

Mikor Krecsányi kapitány a jegyzőkönyvet fölvette, Hámory és felesége is ott voltak a beteg ágyánál.

— Mondd, fiacskám, mért tette? — faggatta könyves szemmel az édesanya.

— Magamtól tettem mindent, csak ennyit irjanak föl s ezt aláírom.

A délután folyamán a súlyosan sérült igazgató, a tanári kar tagjai és dr. Erődy Béla tankezületi főigazgató is meglátogatták a szerencsétlen gyermek szülőit.

A szocializmus ellen.

A mindinkább jobban összezsugorodó szocialista mozgalmakról mindinkább gyéribben érkeznek tudósítások. Ezeknek a legnagyobb része is arról szól, hogy a mozgalom mindenfelé csillapodik. Itt-ott még mutatkozik egy kis mozgás, de az is jelentéktelen. Ma a következő fontosabb jelentéseket kaptuk:

Mire kellene a fotografiák.

A belügyminiszter újabban a következő körrendeletet bocsátotta ki:

768/98. B. M. eln. sz. *Körrendelet az utazó szocialista izgatók működésének megakadályozása tárgyában.* (Valamennyi törvényhatóságnak Budapest kivételével.)

Az országban mind veszélyesebb mértékben terjedő szocialista-mozgalmat figyelemmel kísérve, azt tapasztaltam, hogy a szocialista izgatók, áthágyva a törvényes korlátokat és fölhasználva a köznép tudatlanságát, a köznépet mindenféle teljesíthetetlen ígéretekkel tévra vezetik, benne a birtokososztály elleni gyűlöletet fölébresztik és táplálják, a hatóságok tekintélyét és a törvények iránti tiszteletet belőle kiirtják, sőt a hazaszeretet is kitépik.

Ezen izgatások már is megtermették szomorú gyümölcseiket, a félrevezetett nép több helyen a hatósági intézkedéseknek ellentállt, magánosokat s a hatósági közegeket megtámadta, úgy hogy a közbéke, a személyes vagyonbiztonság több ízben csakis a fegyver használatával, egyesek élete árán volt fenttartható s a lázadók közül többen már is börtönben bűnhődnek, míg a tulajdonképeni izgatók, a törvény szigorát kikerülve tovább folytatják aknamunkájukat s az ország nagy részét folyton izgatottságban tartják, ami a közbékére s a személyes a vagyonbiztonságra súlyos veszélyt rejt magában.

Miután pedig az a körülmény, hogy ezen izgatók veszedelmes üzelmeiket akként végzik, hogy a büntető igazságszolgáltatás megtorló kezei közül kisiklaniok majdnem mindig sikerül, a helyzetet még veszélyesebbé teszi, ennél fogva ezzel szemben a rend és közbiztonság föntartására hivatott köz-igazgatási, illetve rendőri hatóságokra még súlyosabban hárul a feladat, hogy az ország köznyugalomát s törvényes rendjét fenyegető veszély elhárítására, a rendelkezésükre álló törvényes eszközök fölhasználásával — mindent elkövessenek s első-sorban az izgatókat ezen veszélyes működésükben megakadályozzák.

Felhívom ennél fogva a törvényhatóságot, hogy közegeit utasítsa, miszerint a szocialista izgatókat a legéberebb figyelemmel kísérjék, a helybeli illetőségűeket folytonos felügyelet alatt tartásuk, az idegen illetőségűeket pedig hatóságuk területéről, a fennálló szabályok értelmében haladéktalanul távolítsák el, sőt szükség esetén még tiltsák is ki, a tilalom daczára visszatérők ellen az 1879. XI. törvényczikk 70. §-a alapján járjanak el, amennyiben pedig a hatóságuk területén lakó izgatóknak más hatóság területére való eltávozásáról értesülnek, erről az illető hatóságok megfelelő eljárás végett, esetleg táviratilag is értesítsék. Részemről a budapesti magyar királyi államrendőrség főkapitányát egyidejűleg utasítottam, hogy a szocialista agitátoroknak a fővárosból vidékre szándékolt utazásairól, mielőtt erről értesülést szerez, az illető hatóságot haladéktalanul értesítse.

Magától értetődik, hogy mindamaz esetekben, midőn a büntető törvényekbe ütköző izgatás vagy hivatalból üldözendő bármely cselekmény látszik

fenforogni, az illető bíróságnál vagy ügyészségnél a megtorlásra irányuló lépések is azonnal megteendők.

Perczel, s. k.

A rendőrség és a lefoglalt munkáspénzek.

A mult héten Diener Ákos rendőrkapitány a magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egyesületében tartott házkutatás alkalmával lefoglalt többek közt az egyesület vagyonához tartozó 2000 forintról szóló takarékpénztárkönyvet. Krecsányi rendőrkapitány ebben az ügyben ma délutánra Zaka Lajos és Novitzky László nyomdászokat beidézte és előttük kijelentette, hogy a pénztárkönyvek átvizsgálása után fognak a 2000 forint ügyében dönten. Ruzicska Manó szocialista vezérnél tartott házkutatás alkalmával pedig a rendőrség 594 forintról szóló takarékkönyvet foglalt le. Az Első Hazai Takarékpénztár igazgatósága igazolta, hogy Ruzicska a pénzt 5 éven át kisebb részletekben tette a pénztárba.

Vásárhelyi szocialisták.

Hódmezővásárhely, márczius 2.

A hódmezővásárhelyi nemzeti szocializmusokrak hét-ről-hétre megtartják nyilvános összejöveteleiket, de oly józan hangon tárgyalják kívánságait és az azok elérésére alkalmasnak vélt eszközeit, hogy eddig maga a rendőrség is csak elismeréssel nyilatkozhatott felőlük; — egészen ellenkező uton kezdenek haladni az ugynevezett nemzetközi szocialisták, akik felhagyva a nyilvános ülésezéssel, újabban éjjeli összejöveteleket tartanak. De Privitzer József rendőrhadnagy tegnap éjjel két helyen is szétugasztotta őket. Körülbelül 150-en voltak együtt, köztük igen sok asszony. Mikor Privitzer belépett, épen a Várkonyi-féle evangéliumból tartottak felolvasást s mikor a rendőrhadnagy őket helytelen eljárásukra s a bekövetkező büntetésre figyelmeztette, széteszoltak ugyan, de az asszonyok azzal a naiv ellenvetéssel vélték magukat fedezhetni, hogy *Asszonyok ellen nincs törvény.*

A munkások öröme.

Temesvár, márczius 2.

Perleberg központi jövedéki igazgató minap tett ígéréthez képest ma rendelet érkezett a temesvári dohánygyárhoz, hogy az összes munkabérek 25 százalékkal felemeljenek. A munkások ezt az örvendetes hírt éljenzéssel fogadták.

Békésmegyei munkásmozgalmak.

Békésmegye legutóbbi közgyűlésén az alispán a következőket jelentette a szocialista természetű munkásmozgalmakról:

A szocialista szervezkedés mindenfelé titokban folyik. A szeghalmi járásban a szervezkedés turbulens jelenségekben nyilvánult. Kitéréséktől nincs mit tartani. A hatóság a törvény és a rend uralmát meg fogja óvni. A társadalomtól várja a nép felvilágosítását. Munkásszövetkezetek alakítására buzdít és ajánlja, hogy a vármegye irjon fel a kormánynak, hogy Vésztőn és Füzesgyarmaton csendőrséget, Békésen és Orosházán pedig katonaságot helyeztesse el állandóan. Ez előterjesztés egyeseket meg tévesztett, hogy a békési és orosházi lakosokhoz fog a katonaság elhelyeztetni, de dr. Fábry Sándor alispán megnyugtatta a felszólalókat, hogy ha egyszer az állandó katonaság elhelyezése ki lesz mondva, akkor természetesen a katonai lakótanyák felépítésére is megindulnak a tárgyalások, a felterjesztés nem akarja az ottani lakosokat megterhelni. Ezt helyesléssel tudomásul is vették.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Filharmoniai hangverseny. A filharmonikusok mai hangversenye Haydnnak egy Budapesten még elő nem adott szimfóniájával kezdődött. A minden ízében hájos és ötletes mű erős visszhangra talált. Utána Mihalovich Ödön új opusza, a „Pán halála” következett. Mi a szerző legérdekesebb művei közé sorozzuk. Motivumai nem lepnek meg ugyan eredetiségükkel, de hangulatosak és tematikai kidolgozásuk a szerző erős kezére vall. A színes instrumentációt Mihalovichnál fölösleges kiemelni. A szerző halás munkát végzett, midőn Reviczky fölséges verse által inspiráltatta

magát és dícséretére mondhatjuk, hogy foladatának komoly magaslatára tudott emelkedni. A legszerencsésebb a bevezető és a befejező rész, bár ez utóbbi kissé masszív pathos-szal zengi a kereszt diadalát. Az orgia megzenésítése kevésbé találékony; különben az orgiák és bachanálók a zeneirodalomban már annyira ki vannak használva, már annyiszor dolgozták azokat fel — és pedig sokszor igen szellemesen — hogy ma a zenei kicsapongások terén már alig lehet újat nyújtani. Ismételjük, a „Pán halála” igen érdekes munka és örülünk, hogy legszámottevőbb magyar szimfonikusunk egy új művel gazdagította literaturánkat. Az est szencziója *Busoni* Feruccionak, egy olasz zongorázónak közreműködése volt. A Bösendorfer nagymesterei közül vádó. Fényes a technikája, finom, puha és változatos a tónusa, tiszta, poétikus a frazirozása. Weber f-moll koncertjét a romantika naiv varázsával adta elő és a szünni nem akaró, orkányszerű tapsokra egymásután két ráadásra kellett szolgálnia: a Tannhäuser-nyitányal és a Liszt-féle Campanellával. Mind a kettőt brilliánsul játszotta hallgatóinak tomboló lelkesedése mellett. Busonit mindenkinek hallani kell; hiszszük is, hogy erre még alkalom kínálkozik. A hangversenyt, amelyen *Erkel* Sándor dirigált, Wagner „Császár-induló”-jával fejezték be. m. g.

* **Művészetély Ujpesten.** A „Gyermekbarát” egyesület fényesen sikerült hangversenyt rendezett az ujbpesti Colosseumban. *Jászay* Mari szavalt, *Ábrányi* Wein Margit és *Hegedüs* Ferencz énekeltek, *Ábrányi* Emil, *Szentessy* Gyula és *Bihari* Ákos felolvastak és szavaltak. *Totis* Elza hegedűn, *Tarnai* Alajos pedig zongorán játszott. A terem zsufoltság megett előkelő közönséggel, amely a közreműködők valamennyijének lelkesen tapsolt.

* **A Tina di Lorenzo-ügy epítője.** Az országos színészegyesület tegnapi ülésén *Pázmándy Dénes* lemondott elnöki tisztéről. Napirend előtt maga hozta szóba Tina di Lorenzo ügyét. Elmondta, hogy a felmerült incidens ötletről gondolkodott egy darabig azon, vajjon ne mondjon-e le az elnökségről? De aztán észébe jutott, hogy ezt a lépést meghátrálásnak vennék, mert félfüllel hallotta, hogy a közgyűlésen támadással készülnek ellene. Ő tehát most a közgyűlés küszöbén nem akar a felelősség és a támadás elől meghátrálni. Bejelenti azonban, hogy ő nem hajlandó többé az elnöki tisztet elvállalni, mert arra a meggyőződésre jutott, hogy ez az állás az ő kritikusi funkciójával inkompatibilis. Szívesen engedti át a helyét másnak s mikor ezt most bejelenti, azt azért teszi, mert abba a helyzetbe akarta hozni a központi tanácsot, hogy jó eleve tájékozza magát az új elnök személyére nézve. A központi tanács ezt a bejelentést tudomásul vette.

* **Hangverseny a Vigszínházban.** Említettük, hogy márczius 19-én a Vigszínházban a „Trilby” kerül színre a fővárosi szegénygyermekkert-egylet javára. A második felvonásba hangversenyt szőnek bele és itt énekelni fognak *Szilágyi* Arabella, *Broulik* Ferencz és *Révy* Aurélia. Trilbyt ezen az estén *Küry* Klára játssa.

* **Ujságírók zeneestélye.** A „Budapesti Ujságírók Egyesülete” által e hónap 9-én rendezendő zenekari diszhangverseny egyik legérdekesebb pontja lesz Ney Dávid szereplése. Operaházunk mesterdalnoka Brahmsnak híres „Komoly dallamok” című szerzeményét fogja előadni. Ez a poema volt tudvalevőleg hatyudala a halhatatlan mesternek, hangulata csupa halálsejtelem és borongós világfájdalom. Nálunk először kerül előadásra ez a mű. Közönségünknek azonfelül alkalma lesz a jelenkor egyik legkiválóbb hegedűművészeivel, *Prill* Károlylyal, megismerkedni, aki csak a legutóbb aratott tüneményes sikert Bécsben Beethoven versenyének előadásával. Az Európászerte ismert *Christmann*-nővérek *Meyerbeer* „Észak csillaga” című operájából fogják a rég nem hallott és rendkívül nehéz koloratúrás kettőst énekelni; *Christmann* Emilia azonfelül a „Lucia” örülési jelenetét fogja előadni. A két zenekari szám a modern műsor legkedveltebb művei közül való: Goldmark örökszép „Tavaszi nyitány”-a és Svendsen szellemes „Párisi Karneval”-ja. Ezenkívül még szencziós számok fogják gazdagítani a műsort, amely-

nek végleges szövegét holnap adja ki a rendezőség. A jegyeladás erre a rendkívül érdekes hangversenyre már is igen élénken folyik, a főváros egyik legelőkelőbb társasköre már ma ötven elsőrendű jegyet biztosított tagjai számára. A még meglevő jegyek *Méry* Béla zeneműkereskedésében (Dorottya-utca 7.) kaphatók.

* **A színésznymor fészke.** *Losonc* rossz világ jár a színészetre. Nem rég ott játszott *Kiss* Soma társulata; rendezett viszonyok közt jött oda, de a közönség annyira nem pártolta, hogy a truppnak végre is föl kellett oszlania. Most két szintársulat folyamodott a városhoz, hogy ott előadásokat tartson. A város mindakettőnek a kérelmét elutasította azzal az indokolással, hogy nem állhat jót azért, hogy e társulatok az előbbinek sorsána nem fognak jutni.

* **Németh József Debreczenben.** Németh József, a Népszínház művésze, e hét végén, pénteken, szombaton és vasárnap Debreczenben vendégszerepel. A „Holtomiglan”-ban, a „Kék asszony”-ban és az „Ördög mátkája”-ban játszik.

* **Egy zenész jubileuma.** *Fischer* Károly, az Operaház primhegedűse, tegnap ünnepelte negyedszázados évfordulóját annak, hogy az Opera zenekarában működik. Kartársai és barátai közül számosan üdvözölték.

FŐVÁROS.

(Uj kórház.) A kutyölgyi kórház gyorsan épül. A kórházra felügyelő bizottság tegnap megnézte az építkezést s örömmel látta a váratlan és a fővárosnál szokatlan gyors haladást. Augusztusban minden valószínűség szerint már át is adják az intézetet a közszolgálatnak.

(A sorozás.) A márczius 7-én kezdődő sorozásra szóló idézőlevelek nagy részét nem kézbesíthették. A tanács katonai ügyosztálya felszólítja azokat, akiknek lakásváltozás miatt az idézőt nem kézbesíthették, jelentkezzenek minál előbb, mert különben elrendelteti nyomoztatásukat.

(A diákkongresszus.) Az egyetemi ifjuság küldöttsége ma délelőtt volt *Halmos* János polgármesternél az új városháza nagytermének a diákkongresszus céljaira való átengedése végett. A polgármester szívesen látta a küldöttséget s megígérte a kérelem teljesítését. A kongresszus márczius 13-án, 14-én és 15-én lesz.

(Gazdtalan iskolák.) A józsefvárosi és a belvárosi községi főreáliskola már régóta szálka a köztörvényhatóság egy részének a szemében. Sokalják a főváros kulturális kiadásait s úgy takarékoskodnának, hogy a két iskola gondjait egyszer s mindenkorra az államra ruháznák. Néhány üzenetváltás a közoktatási miniszter és a főváros között történt is már a dologban, de a miniszter nem igen hajlandó a terhek átvételére. A pénzügyi bizottság még a költségvetés tárgyalásakor ajánlotta a közgyűlésnek, hogy a józsefvárosi főreáliskolát két, a belvárosit pedig három év múlva zárassa be. A tanács most a pénzügyi bizottság javaslatát kiadta véleménymondás végett a közoktatási bizottságnak.

(Egy esztendő kockaköben.) A kövezési és csatornázási albizottság ma tartotta meg az ez ideig kövezési munkák árlejtését. Összesen 2,727.260 darab kövezethez való kockaköre lesz szükség. Tízennyolcz vállalkozó szállítja.

VIDÉK.

* (Orvos-gyógyszerész egyesületi közgyűlés.) A „máramaros vármegyei orvos-gyógyszerész egyesület” dr. *Ábrahám* Béla elnöklése alatt tegnap Máramaros-Szigeten népes gyűlést tartott. A tartalmas megnyitó beszéd után az elnök részvétellel emlékezett meg *Kuttká* Kálmán alispán haláláról s indítványára az elhunynak érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták. Ezután dr. *Lengyel* Soma egyleti titkár olvasta fel az évi jelentést. A biztosító társaságok részéről kívánt orvosi bizonyítványok díját, tekintet nélkül a biztosított összegre, 5 forintban állapították meg.

* (Deschan Achill nyugdíja.) Temesvármegye volt alispánjának, *Deschan* Achillnak, a vármegye 1200 forint évi nyugdíját szavazott meg.

A fiumei választások.

Fiume, márczius 1.

Az eddigi hírekkel szemben közölhetem, hogy valóban az a hír, hogy az autonóm-párt felbomlott s a liberálisok sem erősödtek meg annyira, hogy a választási küzdelmeket sikerrel vehetnék fel.

A liberálisok bizonyos keserűséggel nyilatkoznak arról, hogy gróf *Szapáry* László kormányzó előttük az áprilisi választásokról még csak említést sem tett és csak Ossoinackkal meg dr. Grossich orvossal — tehát az autonomisták embereivel — tárgyal. Bizony nem helyes ezeket az embereket, akiknek mégis csak vannak bizonyos érdemeik, egészen elkeseríteni s elvégre, ki lesz a kormányzó pártján, ha szerencsés kezével mindenkit elzavar maga mellől?

Az autonóm-párt most is kompakt és a től óta még megerősödött, mert akkor sokan közülök tartózkodtak a szavazástól, most azonban mindnyájan sorompóba lépnek, egyrészt a horvátok bizonytalan állásfoglalása miatt, másrészt pedig azért, mert fel vannak ingerelve amiatt, hogy a választói névlajstromba sok magántisztviselőt és vasuti hivatalnokot is bevettek, kiknek a statutumok értelmében ott semmi helyük sincs.

Ezeknek a lajstromba történt felvétele tehát határozottan ártott a helyzetnek, mert a volt rapprezentanztagok legnagyobb része nem akarta magát többé jelöltetni, miután szolidaritásuk a január havi másodszeri lemondás által véget ért és tért akartak engedni olyan jelölteknek, kik nem szegülnek ellene a kormány akaratának. Így akartak véget vetni a meddő küzdelemnek, látván azonban most, hogy nem illetékes egyének felvételével akarnak ellenük dolgozni, minden békülékeny szándékukról lemondtak.

Ez pedig annyit jelent, hogy április 5-én mégis csak ők lesznek a győztesek.

Ezt a kormányzó is tudja; ő maga sem bízik a helyzet megváltozásában, hanem a rapprezentanza újból való feloszlását tartja bekövetkezőnek.

Kitűnik az abból is, hogy tegnapelőtt, midőn a városi iskolák három ki nem nevezett tanítónőjét kihallgatáson fogadta, (amiatt esedeztek, hogy kinevezésüket rendelje el, mert már 11 év óta működnek, mint helyettes-tanítónők harminczhét forint havi fizetéssel) azt felelte nekik, hogy egyelőre nem tehet semmit, mert nem akarja, hogy a magistrátus ebbeli ügyében erőszakoskodjék, de megígérte, hogy az áprilisi havi rapprezentanza feloszlása esetén, az iskolai év végén kinevezeti őket.

A fiumei magistrátus — mint tudósítónk az éjjeli órákban táviratozza — *Kuscher* Antal autonomista ügyvédet a vasuti és magánhivatalnokok ellen benyújtott felszólamlásával elutasította. Ugyanő egy másik kérvényében 236 polgárnak a választási névsorba való felvételét kérte. Ezek közül csupán 108 polgárt vettek fel. Az autonomisták állítása szerint ezek mind a pártjukhoz tartoznak. Ha ez igaz, akkor az áprilisi választás esélyei ugyanazok, mint voltak a legutóbbi választásnál, vagyis kétségtelen, hogy ismét az autonóm-párt fog győzni.

Egy másik forrásunk szerint a *Mayländerék* radikális tábora egyre kisebbedik. Érdekes, hogy a *Societie Filarmenico* dramatica tagjainak tulnyomó része elhatározta, hogy kilép az egyesületből, mert ennek az igazgatói: *Mayländer*, *Kuscher* és *Vio* Ferencz nem akartak az egylet nevében a kormányzónál tisztelegni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Chudy** Hugó bűnügye. Chudy rendőrtanácsos bűnpörét ma kezdte tárgyalni a királyi tábla *Sárkány* József bíró elnöklésével. A törvényszék Chudyt huszonöt rendbeli sikkasztás és okirathamisítás miatt tudvalevőleg hat esztendői fegyházra ítélte. A másodbíró ma még nem hozott ítéletet, s a bűnper tárgyalását holnapra halasztották. A bűnper előadója *Bakos* János királyi táblai bíró.

— **Csajági bankja.** A magyar gazdák bankbizományi részvénytársaságának egykori igazgatóját, *Csajági* Lajost, aki a vidéki gazdák egész légiját

telemes összeg erejéig megkárosította, a budapesti törvényszék huszonkét sikkasztás, vétke bukás és okirathamisítás miatt hat évi fegyházra ítélte. A másodbíró, valamint ma a királyi kuria is helybenhagyta ezt az ítéletet.

— A pécsi löporrobbanás. Kőszl János kereskedő ismeretes bűnügyét tegnap tárgyalta a pécsi ítélő tábla. A törvényszék Kőszl gondatlanságából okozott emberölés miatt két és fél évi fegyházra ítélte, amely büntetést a királyi tábla két esztendei fegyházra szállította le.

— Egy szép asszony gondnokság alatt. Báró Splényi Árpádné, született Freystadtler Flóra asszonyt tudvalevőleg pazarlás miatt gondnokság alá helyezték. A szép asszony nemrégiben keresettel kérte örendelkezési jogának helyreállítását. A törvényszék fel is mentette a gondnokság alól, a másodbíró azonban megsemmisítette a törvényszék ítéletét azzal a megokolással, hogy Freystadtler Flórának nincsen örendelkezési joga.

— A szigetmonostori rablógylkosság. A múlt év őszén Szalai István fűszerkereskedőt üzletében meggyilkolták és kirabolták. Fényes dűlben benyitott az üzletbe Löcher Ferenc, egy 18 éves parasztsuhanc és egy krajczárért cukrot kért. Szalai felnyúlt az állványra a cukros üvegért, miközben Löcher revolverrel halántékra lötte, aztán feltörte a fiókot, ahonnan 170 forint készpénzt elrabolt. A pénzből egy koronát 12 éves hugának adott, akit örködés céljából a boltajtóba állított. A kis leányka lett árulója a gyilkosnak, aki letartóztatása után a gyilkosság elkövetését töredelmesen beismerte. A pestvidéki törvényszék e napokban rablással párosult gyilkosság büntetése miatt helyezte vád alá Löcher Ferencet, s a bűnper tárgyalását e hó 31-ére tűzte ki. A végtárgyalást Rónay Kamill királyi táblai bíró fogja vezetni, a vádhatóságot pedig Geguss Gusztáv királyi ügyész fogja képviselni.

— Egy képviselőválasztás utójátéka. A gödöllői választó kerületben tudvalevőleg Wolfner Tivadar győzött Várady Károlyval szemben. A választás után Jamriska Lajos gödöllői községi jegyzőt megvesztegetés miatt följelentették. Azzal vádolták, hogy Wolfner Tivadar csak úgy jutott mandátumához, hogy Jamriska a választók egy részét megvesztegette. Végtárgyalásra került a dolog és a pestvidéki törvényszék a községi jegyzőt fölmentette. Ezt a fölmentő ítéletet a másodbíró a helybenhagyta.

— A megkövetett — ökrök. Köhalmi Berán Oszkár, gelebencei körjegyző, mint a Fehértemplomban megjelenő Magyar Aldana című hetilap szerkesztője, a múlt esztendő telén Kusicz községben uralkodó társadalmi bajokról vezércikket írt. A cikkben azt írta Jorgovics Milán görög-keleti pópáról, hogy a zlaticzai kolostorból éjnek idején ökröket lopott. Az esetet Nesitz Mihály kusiczi jegyző föl is jelentette a verseczi püspöknek. De a lopáshoz — így folytatja a cikk — nem a püspöknek, hanem a csendőrségnek van köze, annak kellett volna a jelentést tenni. A nap hírek között továbbá egy újdonságot tett közzé, amelyben azt hozza az előfizetők tudomására, hogy Jorgovics bocsánatot kér azokról a lopott ökröktől, hogy őket éjnek idején háborgatta. A megindult vizsgálat során kiderült, hogy a pópa nem lopott, csak a saját ökreit hajtatta el. A törvényszék sajtó útján elkövetett rágalmasz miatt 2 havi fegyházra s 50 forint pénzbüntetésre ítélte Berán Oszkárt, akinek semmisségi panaszát a kuria elvetette.

— Aki baltózzal párbajozik. Jogász-körökben nagy feltűnést keltő párbajügyet tárgyaltak tegnap Nagyváradon. Barta Dezső joghallgató a múlt év őszén, valami szóváltás következtében párbajt vívott Küttel Károly és Fráter Pál joghallgatókkal, az előbbivel kardra, az utóbbival pedig pisztolyra; a kardpárbajnál Barta baltáján sebesült meg. A tegnapi tárgyalás során dr. Balázs Elemér királyi alügyész konstata, hogy a párbaj nem volt szabályszerű, mert a felek nem egyenlő esélyekkel viaskodtak, lévén Barta balkezes, kérte ennélfogva, hogy a Bartával és Küttellel szemben hozott vádhatározatot helyezze a törvényszék hatályon kívül s Küttelt súlyos testisértés,

Bartát ennek kísérlete, a segédek pedig, mert feleiket összeengedték, bűnrészesség miatt helyezték vád alá. A bíróság zárt ülésben tárgyalta a kérdést és az ügyész indítványát mellőzve, Barta Dezsőt párbajvétségért nyolcz napi, Küttel Károlyt és Fráter Pált öt-öt napi államfogházra ítélte.

— A dob-utcai rablógylkosság. Hradil Alfonz bűnperét a jövő héten tárgyalja a királyi tábla Makay Dezső bíró előadása mellett. A törvényszék Hradilt tudvalevőleg kötélhalálra ítélte, mert Koch Józsefnét meggyilkolta és kirabolta.

MULATSÁGOK.

Athleták mulatsága. Az „Athleta-csónakda” szombaton, márczius 5-én rendezi pique-niquejét a fővárosi Vigadóban. A bizottság ez uton is felkéri az érdeklődő közönséget, hogy a jegyeket, a rendezésre való tekintettel, lehetőleg előre sziveskedjék átvenni a bizottság irodájában (VIII. Szentkirályi-utca 22., este 6—8-ig).

Hangverseny és bál. A fővárosi hirlapkiadó-hivatali tisztviselők hangversenye és táncmulatsága márczius 6-án lesz a Royal-fogadó dísztermében. A hangverseny programja a következő: I. Rubinstein: Trio b-dur. Előadják Sebes Vilma zongorán, Szegedi Dezső hegedűn, Horváth Irma gordonkán. II. Bronlik Ferenc Leoncavallo Guiliano nagyáriája az I. Mediciből. III. A fursitus muzsikus, magánjelenet, előadja Gabányi Árpád. IV. A fehér szegfű operette-jelenet, szövegét ez alkalomra írta Rákosi Jenő, zenéjét Kern Aurél. Személyek: Lilla — Bilkey Irén, Lilli — Felhő Rózsi kisasszony. V. Beöthy Zsiga: 1. Madárka ha elszáll, Massé Pál és Virginiájából. 2. Rajta kurucz. Régi kurucz nóta. VI. Thoman István: Liszt, Orosz dalok. 2. Moszkovszky Tarantella. VII. Komáromy Mariska: 1. Ave Maria (Verdi Othello-jából). 2. Gavotte Messenger, a Michu-lányok. 3. Keringő, a Tollkirály. Hangverseny után táncz, melyhez a zenét az I. honvédszenekar szolgáltatja. Lesz cigányzene is. Jegyek az összes napilapok kiadóhivatalaiban kaphatók.

SPORT.

— Nevezések. A Przedswit-handicapre és Jubileumi-díjra tegnap este volt a nevezési zárlat. Előbbi rövid távolságu versenyekre a monarchia legnagyobb flyerjeit, a jubileumi-díjra pedig a derby-évjárat legjobb képviselőit neveztek. Az aláírások eredménye a következő:

Przedswit-Handicap. 10.000 korona a nyeronék, 1600 korona a másodíknak, 400 korona a harmadíknak. Távolság 1200 méter (39 aláírás).

4é s m Hipp-Hipp-Hurrah	4é p m Régent
4é stp m Papakosta	4é s m Mirkó
4é stp m Mauritiu	3é stp m Doria
4é s k Offensieve	5é s m Bátor
id. s m Álmos	4é p m Helyes
5é p m Ganache	4é p k Marilla
4é s m Kelet	4é p k Néni
4é p m Wette nicht	3é p k Hebe
4é p k Katinka	4é p m Sanssouci
4é p m Tip-Top	4é stp m Pas de chance
4é p k Jura	4é p k Per pedes
4é s k Dogma	3é p k Longshamps
3é s k Tick-Tack	4é s m Aga
6é p k Sapristi II.	4é p m Bogdány
4é p k Hajadon	4é p m Ronacher
5é p m Demeter	5é s m Gomba
4é s m Merész	4é p m Bálványom
4é s h Vilmos	3é p k Bébé
6é s m Páttan	4é s m County Kildare
id. s m Pitt	

Jubileumi-díj. 40.000 korona a nyeronék, 5000 korona a másodíknak, 2000 korona a harmadíknak. Távolság 2400 méter (54 aláírás).

5é p m Ganache	4é p m Paluotoki
3é s m Mindig	4é p m Destillateur
3é p m Wette nicht	3é p m Castellar
4é p m Tip-tip	3é stp m Doria
3é p m Gagerl	3é s m Prásident
3é s k Busserl	4é p k Debutante
3é s k Tick-Tack	4é p m Néni
4é p m Kópé	3é p k Hebe
3é p m Moring	5é s m Brigand
3é stp m Crampon	4é s m Inaska
3é p k Csipke	4é p m Or dur
4é p m Szolgabiró	3é s m Gaspilleur
3é p k Cousine	3é stp m Lulu
3é p m Malteser	3é p m Selig Reicher
4é s k Kirsche	4é p m Seba
3é p m Áldomás	3é p m Makó
3é p m Viró	3é p m Yalaki
4é p m Mén Maróth	4é p m Jason
5é p m Czigányjegény	4é p m L'Astro
3é s k Weatherbound	3é p k Longshamp
3é p m Mérges	3é s m Feldherr
3é stp m Pressburg	3é p m Kárpát
3é p m Táltos	3é p m Nickerl

— Alagi versenyek. Alagon e hónap 31-én kezdődik a tavaszi meeting. Ugy az istállótulajdonosok, mint az urlovasok élénken érdeklődnek e versenyek iránt. Az urlovasok szövetkezete tegnap publikálta a Rákosi-díj és a nagy alagi akadályverseny nevezéseit. A nevezett lovak a következők:

Rákosi-díj, gátverseny-handicap. 10.000 korona, 2800 méter (33 aláírás.)

5é p m Gavarni	4é s m Palóc
4é s m Trial	4é p k Bottine
5é s m Parbleu	4é p m Balek
4é stp h Mühlhauser	4é s h Springinsfeld
4é p h Fejedelem	4é p m Zsoldos
4é stp k Jahlunka	4é s m Mentő
5é p k Brausepulver	4é s m Ginger
4é p k Rache	5é stp m King Amphion
4é p k Zofe	5é s k Harmat
4é stp k Bánatos	5é s h Osiris
4é stp m Termidor	4é p k Vajjon
4é p m Verbung	4é s k Jasmin
4é p m Igaz	4é p k Jura
4é p k Bibis	5é s m Trivial
4é s k Tréfa	4é p m Darlington.
4é stp h Slava	4é p h Old Jack Dickinson
6é p k Anicza	

Nagy alagi akadályverseny 14.000 korona 5000 méter (24 aláírás.)

5é p m Hirnök	4é p k Bibis
id. stp h Waterford (fv.)	6é s m Ossi
5é s m Alexander	4é s h Grobian
5é s m Rajna	6é p m Magyarad
6é p k Geh'weg	6é p k Anicza
5é s m Blitz	6é p h Csehi
5é s k Ruabn	4é p k Olyan
4é p m Koppantó	5é p h Ontanó
4é stp m Termidor	5é stp m King Amphion
5é p m Rémes	5é s k Harmat
5é p h Csako	5é p k Valerie
4é p m Verbung	4é p k Old Jack Dickinson

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kitüntetések. A király Joannovich Pál minisztereinek segédtitkárnak a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, Tauszik B. Hugó marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara elnökének a királyi tanácsosi címet, Kisfaludi Lajos kolozsvári városi hivatalszolgának az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Freyer Gabriella okleveles tanítónőt a nagytarnai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, a budapesti ítélőtábla elnöke Petőcz Gyula végzett joghallgatót a budapesti ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká, Östör József és dr. Rexa Viktor ügyvédjelölteket a budapesti ítélőtábla kerületére díjas joggyakornokká, a kassai ítélőtábla elnöke Czenthe Pál tornallyai lakos végzett joghallgatót a kassai ítélőtábla kerületében ideiglenes minőségű díjas joggyakornokká, a debreczeni ítélőtábla elnöke ifj. Balás Sándor végzett joghallgatót a debreczeni ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjaltan joggyakornokká, a debreczeni főügyész Fischer Sándor es. és kir. igazolványos számvívó őrmestert a nagyváradi kir. ügyészséghez irnokká nevezte ki.

Fályzatok. A pestvidéki királyi törvényszéknel aljegyzői, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság segédtitkári, a magyar-óvári járásbírósnál albírói, a községi adóhivatalnál ellenőri, a sajtó-szent-péteri (Miskolcz) adóhivatalnál adóírtási, a szolnoki törvényszéknel bírói, a pozsonyi pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemlélszi, a budapesti törvényszéknel hivatalszolgái, a temesvári pénzügyigazgatóság kerületében adóírtási, a nagyszombati adóhivatalnál adóírtárok, a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságnál adóírtási, a nagybecskereki járásbírósnál hivatalszolgái állás van üresedésben.

Magyar név. Weinberger Zsigmond (Izsák) falkusi lakos Vadász-ra, Weisz Adolf mogyoródi lakos Vámos-ra, Veisz Ferencz alberti lakos Vermes-re, kiskoru Kaufmann Ferencz és Armin budapesti lakosok Kalmár-ra, Dick Ferencz Gyula nyugat-szent-erzsébeti lakos Deme-re, Silbermann Izidor Vaskolon állomásozó magyar királyi pénzügyőri fővigyázó Szántó-ra, Brezovtzy József karczagi lakos Nyéki-re, Stern Gyula pécsi lakos Szenes-re változtatták vezetéknévüket.

Árverések a fővárosban. Friedländer Zsigmond ingóságai II. Retek-utca 48. márczius 3. Pascu Sándor ingóságai VIII. József-körút 26. márczius 4. Lemberger Mór ingóságai VII. Felső-erdősor 38. márczius 3. Klein Benjáminné ingóságai VII. Kertész-utca 52. márczius 3. Singer Lázár és fia cég ingóságai VI. Lovag-utca 6. márczius 3. Zabria Vilmos ingóságai VII. Csengery-utca 74. márczius 3. Simay Gyula ingóságai IX. Kinnizsi-utca 27. márczius 9. Sebesi Géza ingóságai VII. Dohány-utca 54. márczius 5. Pohl Károly ingóságai VI. Podmaniczky-utca 27. márczius 3. Liebau Frigyes ingóságai VII. Sip-utca 10. márczius 11. Feledi Miksa ingatlan V. Alkotmány-utca 22. földsz. 1. április 13. Ifj. Bobula János ingóságai VIII. József-körút 11. márczius 4. Eisenstädter Zsigmond ingóságai V. Klotild-utca 18. márczius 3. Viadika Jánosné ingóságai VII. Zugló, Kövér Lajos-utca 2. márczius 4. Szalai és Ehrentheil cég ingóságai V. Alkotmány-utca 23. márczius 7.

A vidéken. Junger Adolf ingóságai Újpesten István-tér 12. márczius 4. Szőke Vincze ingóságai Alsó-Dabason márczius 3. Bernáth László ingatlan Aradon márczius 7. Darnay sz. Kutrowich Ella ingóságai Újpesten márczius 4. Lévi Mátyás ingóságai Szt.-György-Ábrányban márczius 10. Rosenthal Jónás ingatlanai

Körösmező (M. Sziget) községhezánál márczius 15. Szathmári Gábor ingatlanai Debreczenben május 13. Záhonyi József ingatlanai Turzovka (Zsolna) községhezánál márczius 15. Nagy Béla ingatlanai Solton (D. Vesse) márczius 24. Bogdanovics Andronik ingatlanai Mehádia (Orsova) községhezánál május 20. Makar János ingatlanai T. Szarvad (Tasnád) községhezánál márczius 29. Araniczky Athanáz ingatlanai Titenen márczius 29. Schlesinger Ede ingatlanai Zsolnán május 10. Scheidler József ingatlanai Mőzs (Szegeárd) községhezánál márczius 30. Hecht Ede ingóságai Nagy-Emőken (Nyitra) márczius 14.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

L. L. Jászladány. Időközönként közölni fogjuk a gabonahajók forgalmának jegyzékét, különben is mindennap benne lesz a gabonaforgalom statisztikai kimutatásában, hogy mennyi buza, rozs, stb. érkezett meg a viziuton. Ami az orosz buzát illeti, mindig közöljük, ha itt Budapesten eladások történnek e származékban, még ha e tételek nem is fordulnak elő a hivatalos jegyzékben. Maguk az orosz piacok árai ritkán állanak rendelkezésünkre. Különben tájékoztatására értesítjük, hogy ma az orosz buza, 76 kilogrammos 11 forinton transito adható el Budapesten és hogy a szállítási díj Galatzból Budapestig mintegy 1 forint 20 krajczár métermázsánként.

91. számú előfizető. A szabadkai színház igazgatója Pesti Hász Lajos.

F. J., Ozora. Nincs Budapesten.

B. J., Ságvár. Ráth Mór könyvkereskedése (Budapest, V. Gizellatér) azt a törvényt igen használható jegyzetes kiadásban árulja. Tessék odafordulni.

K., Ada. A nyomdatulajdonos hat hónapig köteles megőrizni a kéziratot. Ha a kézirat nincs meg, az büntetendő cselekmény és nem menthető azzal, hogy a szerkesztő ugyanis elvállalja a felelősséget.

Margittal előfizető. Okvetlenül Elég ildomtalan szokás nálunk, hogy ez minden szintapon és általában mindenütt nincs meg, ahol uri nevetek emlegetnek.

Dr. P. E., Zsidve. „Szegedi Híradó”. Szerkeszti Palócz László. Kiadója Endrédi Lajos és társa. „Szegedi Napló.” Szerkeszti Kulinyi Szigmond, kiadója Engel és társa. Bővebb czimezés nem szükséges.

N. M. Budapest. Ön azt írja nekünk, hogy az agrárszociálizmust a vagyonos gazdák szívtelensége okozza, „gabona-uzsora”, vagyis az, hogy nem adnak el vetőmagot, hanem áremelkedésre spekulálnak telt maglárakkal. Ez bizonyos vidékeken állhat is. De a körülményesebb okfejtést megtalálja ön mult heti cikksorozatunkban.

Dr. S. H. Tiszaüred. H. S. Bécs. A cikk írója közölni üdvözlötüket.

5086. számú előfizető. Az a szómagyarítás nem talál. „Juife” Párisban csak zsidót jelent. A bíróság elnökének az a nyilatkozata, hogy az igazságnál előbbre való az ország érdeke: rideg, inhumánus és megdöbbentő, de egy jogász szájából egészen következetes. Jog és igazság nem fődí egymást, az első nem az utóbbi kedvéért vagyon. Legtöbbször az egyes ember igazsága ellen nem merül ugyan fel a közérdek szempontja, de ha előfordul ez az eset, akkor az illető ugyancsak megszenved szegény. Így tanítja ezt minden modern észjogász. De régebben is így tanította az a mondás, hogy: „Sumnum jus, summa injuria”.

Fischer. Meran. Köszönjük szíves közreműködését és továbbra is kérjük azt.

Egy előfizető. Az irónak joga van arra, hogy bizonyos határig maga csinálja magának a nyelvet, az ő nyers anyagát; mikép a festőművész is szabadon kever színeket, mikép a muzsik is tetszése szerint csinál harmóniát; mikép az építőművész is úgy alakítja a gothikát, hogy az ő művészi lelke parancsolja. Az irónak e szabadsága ellen kikelhet az, aki a szórendet tanulmányozza a klasszikusokban, de nem kelhet ki az, akinek fület adott az Isten, vagyis akinek stílérzéke is van a nyelvtani tudáson kívül. Az ön barátjának tehát nincs igaza, mert az az író önként írta azt, amit az ön barátja kifogásol. De önnek sincs igaza, mert ez nem volt magyartalanság, hanem az euphonia, a hangsúlyozás szabadsága. Az irónak volt igaza *kettőjük közt*. (Ez a két utolsó szó sincs szórendileg jól elhelyezve, de e sorok írója mégis oda tette, ahol van, mert az író külön speciális hangsúlyozása úgy kívánta.)

Amerikai lóheremagvak ellen.

— Megjelent 1898. február 23-án a „Köztelekben”: Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos közlönyének 16-ik számában. —

Közélny négy éve folyik a diskusszió, eddig teljesen eredménytelenül, az amerikai származású lóherere és luczerna behozatala tárgyában. Az egyszer bebizonyított tény, hogy az amerikai lóherere egészen más talaj- és éghajlati viszonyok között termeltetvén és egyuttal

az európai heréktől különböző válfajtaéhoz tartozván, nálunk föl sem ér értékével a mi honi heréfajtáinkkal és így az amerikai lóheremag elvetése a gazdára nálunk egyenes kárral jár, mert a jó here helyett silány, az állatok által nem kedvelt és egyáltalában nem fagyálló, tehát nem tartós takarménnyel szolgált. Ugyanez áll az amerikai luczernáról is. A honi gazdákat tehát óva kell intetünk, hogy az amerikai lóherere és luczernamagvak vetésétől saját jól felfogott érdekükben tartózkodjanak. Mivel azonban az amerikai lóherere és luczerna magját a honi magvaktól megkülönböztetni nagyon nehéz és erre jóformán csak a legjáratosabb szakemberek képesek, a gazdákhöz intézett figyelmeztetés ebben a tekintetben hiába való, ha némely hazai kereskedő elég lelkiismeretlen és hazafiatlan, hogy az amerikai heremagvakat — káros voltuk daczára — forgalomba hozza pusztán azért, hogy ezen olcsóbb áruval a lelkiismeretes magkereskedőknek — akik csak hazai magvakat árulnak — illetéktelen versenyt okozzanak, a káros magvakat a közönség nyakába sózzák, a hazai magvak kelendőségét csökkentik, a gazdákat kétszeresen károsítván, hogy egyrészt rossz magot kapnak, melyből silány termék keletkezik, másrészt a jó honi magvaknak értékesítését megnehezítik.

Kerestük a módokat, amelyeket a napról-napra fenyegetőbbé váló veszély ellen a gazdákat megvédehessük. Az OMGE. növénytermelési szakosztálya is csak nemrégiben foglalkozott e kérdéssel és akkor ak elő adatok hiányában pusztán a társadalmi uton való védekezést tartotta lehetségesnek és ebben az irányban a maga részéről a kellő intézkedéseket meg is tette. Amde a kérdés ma már fejlettebb, mint akkor volt, de egyszerűsített veszélyesebb is, ezért a társadalmi uton történő védekezéssel meg nem elégedhetünk, mert ez vajmi csekély védelmet nyújt a gazdáknak. Fel kell tehát használnunk minden törvényes eszközt és a leghatározottabban kell a kormánytól követelnünk, hogy felrétve minden kiméletet, a gazdákat védelmezze meg a külföldi káros invázió ellen.

Hiszen ha csak arról volna szó, hogy az amerikai lóherere és luczernamagvakat egyes magkereskedők tisztán hozzák forgalomba, úgy a védekezés aránylag könnyű volna. Egyrészt azért, mert a hazai magvizsgáló-állomások az amerikai heremagvakat le nem plombozzák és így aki plombozott heremagot vesz, az biztos lehetne, hogy nem vett amerikai magvakat. Másrészt védekezni lehetne az amerikai heremagvak ellen úgy is, hogy a közönség nem vesz heremagvakat azoktól a czégekől, amelyek nem írták alá azt a lapunkban is megjelent nyilatkozatot, melyet heremagkereskedők intéztek hozzánk, hogy ők amerikai árt nem forgalmazznak.

Amde az amerikai heremagvakat forgalmazó lelkiismeretlen kereskedők — mint legujabban kiderült — az amerikai árt nem tisztán hozzák forgalomba, hanem honi és más európai áruval keverik, ezáltal az európai magvak szemre való minőségét emelik, az olcsóbb amerikai áru hozzákeverésével ártat csökkentik és a magvizsgáló állomásokat félrevezetik, mert ez a kevert magvakat leplombozza, nem tudván a keverékből az amerikai heremagvak jelenlétét kimutatni. Csakis így magyarázható meg azután az a sajátságos és eddig visszának látszó állapot, hogy daczára annak, miszerint a mult évben a here- és luczernamag termése egyáltalában nem sikerült sem mennyiségileg, sem minőségileg, mégis nem csak jó, de sokszor igen kitűnő külső minőségű heremagvakat ajánlanak megvételre és pedig folyton csökkenő áron. Oly jelenséggel állunk tehát szemközt, amely ellen a társadalmi uton többé nem lehet védekezni, amely ellen a kormányzat legerélyesebb intézkedéseire van szükségünk, annál is inkább, mert mint az alább közölt cikkből, melyet Thaisz Lajos a budapesti vetőmagvizsgáló állomás asszisztense, hazánk egyik legkiválóbb szakembere írt, világosan kitűnik, hogy az amerikai heremagvak ellen a törvény alapján egyenesen kötelessége a hatóságoknak a szükséges intézkedéseket megtenni.

Thaisz úr közleménye szövege a következő:

A magkereskedelem és az amerikai heremagvak.

Az OMGE. által e napokban rendezett gazdasági előadások alkalmával volt szerencsém vázolni magkereskedelmünk mai állapotát s annak hatását mezőgazdaságunkra. Összehasonlítást tettem a korábbi idők viszonyai és az 1894-ik évi mezőgazdasági törvény életbe léptetése óta eltelt 1 1/2 évi idő között. Kimutattam, hogy a magkereskedelem mizériáin az idézett törvény ugyan alig segített. Aminek oka egyrészt az, hogy a törvény végrehajtására illetékes hatóságok a kereskedelmet nem ellenőrzik, másrészt a gazdák sem szívesen igénybe a törvény által nyújtott kedvezményeket, vagyis ők sem ellenőrzik a kereskedőket a magvásárlások alkalmával.

Előadásom folyamán folytattam négy év előtt megkezdett támadásaimat az amerikai származású heremagvak ellen, mert az a tevékenység, amit a földművelésügyi miniszterium, az OMGE. és a szakemberek az amerikai heremagvak beözönlése ellen kifejtettek, mind kevésnek bizonyult.

Ez idén is hajórakományszámra érkezik a kártékony amerikai vendég a különböző európai kikötőkbe s jut belőle nekünk is ijesztő nagy mennyiségben.

Hogy milyen mezőgazdasági kár hárulik ebből hazánkra, azt már különösen a „Köztelek” hasábjain többször is kifejtettem. Ezuttal azonban mégis újabb adatokkal szolgálhatok az amerikai heréfélék ártalmosságáról.

Amerikában ugyanis egészen más arankafajok tenyésznek a heréféléken, mint nálunk. Hazánkban főként a Cuscuta Trifolii pusztít, amely bizonyára képes akkora károkat tenni, mint az amerikai fajok, de mégis annyival fürthetőbb parazita, hogy magját az arankamentesítő szűk segélyével ki lehet tisztítani a heremagvak közül.

Ugyanezt épenséggel nem mondhatom az amerikai arankafajok magvairól. Ezek az eddigi tapasztalatok szerint a mi arankánknál sokkal nagyobb magvak. Ebből az a nagy baj származik, hogy a használatban levő aranka-szíták segélyével azt a heremagvak közül kitisztítani nem lehet. S ha mégis arankamentesíteni akarjuk a heremagot, olyan bolyukú szöveteket kell ahoz használni, hogy a heremagvak 40—50, sőt még nagyobb %-a is, mint rostaalj veszendőbe megy, ami egy olyan értékes árunál, mint a heremag, akkora kárt képvisel, hogy arankamentesítése s így közvetve a magtermelés is kárral jár. Van azonban olyan nagy magu amerikai aranka is, amely semmiféle rosta segélyével sem tisztítható ki, mert a nagyobb szemek átmérője meghaladja a legnagyobb luczerna- és lóhereszemek haránt átmérőjét is.

Eltekintve tehát az amerikai heréfélék egyéb hátrányaitól, ez az oka annak, hogy a magvizsgáló állomások nemcsak, hogy nem akarják, de nem is képesek az amerikai heréféléket arankamentességre megvizsgálni, illetőleg leplombozni. Mert hisz a magyarországi arankát vizsgálat közben rostaaljban keresi a magvizsgáló, ott kicsinysége miatt szokott az előfordulni: az amerikai aranka pedig nagyságánál fogva nem a rostaaljban, hanem az áru zömében van. Az pedig hatalmas a lehetetlenséggel, hogy például egy 50 mm-ás heremagkéslet 1/2 métermázsát kivevő vizsgálati mintát) szemekint nézze át a magvizsgáló. Ez, napi 5 órai munkaidőt számítva, épen 30 napig tartana!

Ezek után képzeljük el azt a veszedelmet, hogy egyik, vagy másik amerikai arankafaj nálunk is meghonosodik. Ugy sejem, hogy ez már meg is történt; Franciaországban pedig már évek előtt konstaláltott.

Összehasonlító kísérleteket tettem erre az amerikai és a magyarországi aranka között pontos mérések alapján. Tíz különböző pontosan megállapított lyukbőségű szöveten szitáltam át mindkét fajta magot, annak kipuhatólása céljából, hogy az egyes fajok kitisztításához milyen sűrűségű rosta szükséges. Ezt az alábbi táblázat tünteti fel.

A szövetek lyukbősége	magyar arankaszemek	amerikai arankaszemek	jegyzet
0.5 milliméteres szöveten áthullott	0	0	arankamentesíthető
0.6 " " " "	39	1	
0.7 " " " "	27	1	
0.8 " " " "	28	1	
0.9 " " " "	2	0	
1.0 " " " "	—	2	
1.1 " " " "	—	34	
1.2 " " " "	—	84	
1.3 " " " "	—	20	
1.4 " " " "	—	8	
Összesen	100	100	

Megjegyzem, hogy a magyarországi arankát nem a 0.9 mm-es szöveten szokás kirosztálni, hanem az 1.0 és az 1.1 mm-eseken. Tehát az arankamentesítés lehetőségének határa európai felfogás szerint, illetőleg az itteni arankák nagyságához mérten az 1.1 mm-es szövetnél bezárul. Ennél bővebb lyukú szövetet csak a legrikább esetekben alkalmaznak, mert az már tetemes magpazarlással jár. A fenti táblázat az amerikai aranka nézve azt mutatja, hogy még az 1.3 mm-es szövet sem arankamentesített, ez a lyukbőség pedig már a legnagyobb luczerna- és lóhereszemek haránt átmérőjének felel meg.

A kísérlet alá vett amerikai aranka fajtát eddig nem sikerült megállapítanom, de azt hiszem, hogy ez már mindenesetre a nagyobb magvakból való.

E kísérletekből világosan kitűnik, hogy az amerikaiakkal kötöttkereskedelmi szerződéseink a ma pontjának, hogy az onnan importált heremagvak ép oly elbánásban részesüljenek, mint a belföldi áru, nem felelhetünk meg, mert az beleütközik a mi mezőrendőri törvényünk 51-ik §-ába, amely azt mondja, hogy: „luczerna- és lóheremagvakat, ha azok nem teljesen arankamentesek, forgalomba hozni tilos.” Ha pedig tilos az arankas heremagvak forgalomba hozatala, akkor az amerikai magvakat egyáltalán tilos forgalomba hozni, mert azokat egyrészt nem lehet arankamentesíteni, másrészt egy lelkiismeretes szakember nem is meri kimondani annak arankamentességét, mert arra a fentebb elmondott oknál fogva nem képes. Olyan esettel állunk tehát itt szemközt, midőn nem a törvény, rendelet és szerződés dönt, hanem a szakember véleménye.

Azt is érdekes tudni, hogy kik azok, akik az amerikai heréféléket behordják az országba. Eddigi tudomásom szerint Deutch Gyula, Haldek Ignác és Frommer A. Hermann budapesti nagykereskedők foglalkoznak az amerikai heréfélék behozatalával. A vidéki kisebb kereskedők szintén el vannak már árasztva e veszedelmes áruval, részben a budapesti, részben a bécsi kereskedők révén.

A magkereskedelem mai viszonyairól szólván, ez alkalommal még azt is felemlitem, hogy Haldek Ignác budapesti nagykereskedő nemcsak hogy ártal hamisított anyagot, hanem hirdet is. Árjegyzékének egyik rovatában ezt mondja: „Vulpia miurus, lejtők és töltések megkötésére legalkalmasabb.” Nézetem szerint a Vulpia miurus tüzelőanyagának legalkalmasabb és semmiesetre sem talajok megkötésére, mert az egy hitvány vékony-szálu egygyári növény, amely Németországban a vetések között vadon terem s mint rostaalj kerül be hozzánk, hogy Haldek a folyók és vasutak töltéseit megkösse vele.

Thaisz Lajos.

Amint ebből a tisztán szakközleményből kitűnik, az amerikai lóherere és luczernamagvak forgalomba hozatala egyenesen beleütközik az 1894. évi XII. törvény-cikk 51. §-ába, mivel a szakemberek sem tudják ezen magvak arankamentességét konstalálni s így azok forgalombahozatala egyszerűen tiltandó, illetőleg behozataluk megakadályozandó. Jól tudjuk, hogy kivált az amerikai heremagvakat forgalombahozó kereskedők ez ellen demonstrálni fognak és hivatkozni fognak az amerikai államokkal fennálló kereskedelmi szerződésre, mely szerint az amerikai heremagvak behozatala el nem tiltható.

* A magyar magvizsgáló állomás a plombozás céljából történő aranka-vizsgálathoz métermázsánként 8 kilo mintát használ fel, míg a külföldiek legfeljebb csak 1/2 kilo, tehát a mi aranka-vizsgálóink legalább hatszor olyan szigorú mint a külföldiek.

Azonban ebben a kérdésben csak egy szempont lehet irányadó. Az amerikai heremagvak kétszeresen káros hatásúak. Egyrészt, mert silányabb minőségűek, mint a mi herrefélénk, másrészt mert nem lévén arankamentesíthetők, forgalomba hozatalukkal egyenesen törvényellenes cselekedet történik. A magyar mezőgazdaság elvárhatja a kormányzattól, hogy feltétlenül minden kicsinyeskedő ingatlanságot, egyenesen és bátran fog intézkedni a magyar mezőgazdaság megvédésére.

A kormányzat nem szabad megengednie az amerikai heremagvak forgalomba hozatalát és ezt mint fentebb kimutattuk, csak egy módon érheti el, ha az amerikai magvak behozatalát tiltja, mert csak így akadályozhatja meg a forgalomba jutását. Mert ha egyszer forgalomba került a mag a keverékben, úgy nincs mód további terjedésének megakadályozására.

Hogy az amerikai magvak behozatalának tiltása nem lehetetlen, csak bátorítás kell hozzá. Legjobb mutatója Németország példája, ahol éppen hasonló károsodásokra hivatkozva, legújában az amerikai alma behozatalát tiltották el, ahol egészségügyi szempontokra hivatkozva, az amerikai húsárak behozatala van megnehezítve.

Darányi miniszter jól ismeri a magyar gazdák nehéz helyzetét, ő érzi is kötelességét, hogy ezen a nehéz helyzetben segíteni kell; mutassa meg ebben a kérdésben is, hogy ő valóban az a kormányfő, aki akkor is felkarolja a magyar gazdák érdekeit, amikor azoknak érvényesítése első pillanatra a közönségesnél talán nehezebbnek látszik és meg lehet győződve arról, hogy az erre irányuló intézkedéseivel magának is a közönségesnél nagyobb érdemeket fog szerezni a magyar mezőgazdaság lábraállítására. Sz. Z.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, márczius 2. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 309.35. Az irányzat állandó.

New-York, márczius 2. (C. T. B.)

	márczius 2. cents	márczius 1. cents
Buza márcziusra	106 ³ / ₈	105 ³ / ₄
" májusra	101 ³ / ₈	100 ³ / ₄
" júliusra	92 ³ / ₄	92 ³ / ₄
Tengeri májusra	35 ¹ / ₄	35 ¹ / ₂

Chicago, márczius 2. (C. T. B.)

	márczius 2. cents	márczius 1. cents
Buza májusra	106 ⁷ / ₈	105 ¹ / ₂
Tengeri májusra	30 ¹ / ₄	30 ³ / ₈

Mezőgazdaság.

A községi munkás-segélyalapok szervezésére és kezelésére vonatkozó szabályrendeletek elkészítésére a földművelésügyi miniszter a munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi II. törvényzikk alapján leiratilag felhívta az összes törvényhatóságokat. Leiratában hangsúlyozza a földművelésügyi miniszter, hogy a községi segélyalapok és a már létesített községi szegényalapok nem egyesíthetők, mert míg az utóbbiaknak az 1886. évi XXII. törvényzikk szerint az a rendeltetésük, hogy azon községi szegények ellátásáról gondoskodjanak, akik magukat közsegély nélkül egyáltalán nem képesek fentartani, addig a községi munkás-segélyalaprak az a célja, hogy a segélyalap tőkéjének jövedelméből a mezőgazdasági munkások és napszámosok munkahiány esetében s általában, ha segélyre szorulnak, illet nyerjenek. A miniszter leirata szerint továbbá ott, ahol ilyenek vannak már, vagy létesülnek, — a segélyalaprakból a munkások segítőegyletei, szövetkezetei támogatandók, hogy így azok életképessége előmozdítottassék. Végül felhívta a miniszter a törvényhatóságokat arra is, miszerint a községi munkás-segélyalapok szervezésére és kezelésére vonatkozó szabályrendelet keretében gondoskodjanak arról, hogy ezen alaprakból való segélyek kiadására nézve a munkások befolyása is alkalmas módon biztosítottassék. Ily irányelvek mellett a községi segélyalapok működésétől igen nagy eredményeket várhatunk, legkivált akkor, ha a miniszter felhívásához képest a községi munkás-segélyalapokat a törvényhatóságok, a községek és a birtokosok anyagilag is támogatni fogják.

Ipar és kereskedelem.

Gabonaimport Fiumében. Mint lapunknak Fiuméből távirják, daczára annak, hogy a dunai hajózás viszonyai javultak és a Vaskapu is megnyílt, az adriai kikötőkön át a külföldi gabonaimportja monarchiánkba egyre tart. Elősegíti ezt az olcsó hajófuvar. Így az orosz kikötőkből Fiuméba vagy Triesztbe 10 frankot, a román kikötőkből 9¹/₂ fran-

kot kérnek tonnánként. Ma Sulinából az „Elene Milos” nevű görög gőzös 350 vagon őrlésre szánt tengerivel megrakodva érkezett Fiuméba. Ez a legnagyobb gabonarakomány, amely eddig Fiuméba érkezett.

Országos állatvásárok. Január hó folyamán 40-nél több állatvásár tartott, mint a múlt év december havában. Felhajtott összesen 296.384 darab szarvasmarha, 109.435 darab ló, 11.958 darab juh, 44.635 darab sertés. Az eladási árak hullámzása a lefolyt hóban is elég jelentékeny. Az első minőségű magyar ökor legolcsóbb — páronként 220 forint — volt Eperjesen, a legdrágább — páronként 450 forint — Erzsébetvárosban. A közepminőségű jármos ökor legolcsóbb Magyar-Láposon volt, páronként 150 frt, míg a legmagasabb árjegyzést páronként — 360 forintot — Győrött találjuk. Az elsőminőségű tarka jármos ökor Eperjesen volt a legolcsóbb, páronként 217 forint, a legdrágább Nagy-Szebenben, hol páronként 500 forintot kelt. Elsőrendű igás lovak ára darabonként 145—300 forint között, a másodrendűeké pedig 45—250 forint között ingadozott.

A munkanélküliek kérdése. A malomhivatalnokok egyesületében dr. Mandello Gyula egyetemi magántanár *A társadalmi kérdések legfontosabbika* című felolvasást tartott a *munkanélküliség kérdéséről*. Vázolja ennek különféle formáit s ismerteti azokat a javaslatokat, melyekkel a munkanélküliséget enyhíteni lehetne. Ezeket négy csoportba lehet foglalni, ugymint: a munkaközvetítés fejlesztése; az állami vagy községi munkaellátás; a munkanélkülieknek kolóniákba telepítése s végre a munkanélküliség esetére való biztosítás. Mind a négy módszer nagymérvű tökéletlenségeket tüntet fel. E négy módszer tehát csak bizonyos korlátok között alkalmazható. A munkanélküliségnek okait az előadó a termelés és gazdálkodás mai rendszerében találja. A konstatalható túltermeléssel szemben ki nem elégitő fogyasztás áll. A termelésben aránytalan nagy része van a vállalkozó tőkének, ami új tőke képzésére vezet, mely új vállalkozásokban nyer elhelyezést, úgy hogy az alsóbb osztályok fogyasztóképesége nem emelkedhetik. Ezt csak a *magasabb munkabér és rövidebb munkaidő* fokozhatja. Az alsóbb osztályokat a nagy túltermeléssel szemben csak ez állíthatja talpra.

Kőbányai sertésplacc, márczius 2. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 55¹/₂—56 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgrig terjedő sulyban) 55—55¹/₂ kr. Könnyű (páronk. 250 klgrig terjedő sulyban) 54—55 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klgr. felüli sulyban) 55—56 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 55—55¹/₂ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 54—55 krajczárig. Sertés létszám: 1898. február 28. napján volt készlet 19.546 drb, márczius 1-én felhajtott 344 drb, márczius 1-én elszállított 445 drb, márczius 3-án maradt készletben 19.445 darab. A hizott sertés üzletirányzata: kissé kellemesebb.

Budapesti konzum-sertésvásár, márczius 2. A ferencvárosi petróleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. márczius 1-én érkezett 451 drb. Készlet 243 darab, összes felhajtás 694 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 522 drb.; elszállítottan maradt 172 drb. Napi árak: 120—180 kilós 55—57 kr., 220—280 kilós 54—56 kr., 320—380 kilós 52—56 kr., öreg nehéz 50—51 kr., malacz 40—41 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Sovány sertésvásár, márczius 2. (Pfeifer Jakab és fia bizományosok jelentése.) Jegyzéseink: Sertésveszen átment: 80—120 klgrig 56—60 kr., 120—160 klgrig 55—58 kr., 160—200 klgrig 53—56 kr., sertésveszen át nem ment 80—120 klgrig 42—43 kr., 120—160 klgrig 41—44 kr., 160—200 klgrig 43—44 kr. Az árak különként; pusztán átvéve értendők 4 százalék levonásával. Kőbányára szállítva 3 krral többet fizetünk. Az üzlet lanyhább.

Közlekedés.

Vizszabályozási munkálatok. Az inségre való tekintettel a földművelésügyi miniszter a folyó évre nagyobb terjedelemben tetetett fel és kezdetett meg oly vizszabályozási földmunkálatokat, melyeknél a munkások nagyobb száma hosszabb időn át keresetet találhat. Részben ennek lehetővé tétele céljából törvényjavaslat is készült, hogy a vízi beruházási munkálatok folyó évi költségadománya egy millió forinttal emeltessék. Ezen munkálatok összértéke tehát, melyeknél több ezer munkás talál foglalkozást, mintegy 1,870.000 forintra tehető. Ezenkívül a vízi társulatok is, melyeket e részben a földművelésügyi miniszter ismételve felhívott és figyelmeztetett, részben már eddig is nagyobb munkálatokat tettek folyamathoz, részben pedig előkészületeket tesznek arra, hogy a tavasszal megindíthassák munkálatáikat. Nagyobb munkálatok vannak kivétel alatt, illetve tételnek közelebb folyamatba: a felső-csalóközi, alsó-csalóközi, szigetközi, vágbalparti, szegárd-

bátai, sárközi, pancsova-kubini, aradmegyei, berettyó-ecsed, fekete-körösi, heves-szolnok-jászvidéki, ivánfenéki, kőrös-tisza-marosi, mezőtúr-mesterszállási, nagybecskereki, temes-bégavölgyi és titeli érmontesítő társulatoknál. Különösen e két utóbbi társulat által végrehajtandó nagyobb terjedelmű munkák bírnak az inség szempontjából nagyobb fontossággal, mert éppen Torontál, illetve Bács-Bodrog vármegyék területére, tehát oda esnek, hol az inség leginkább fellépett. A temes-bégavölgyi társulat nagyobb munkálatai áprilisban lesznek megindíthatók, ugyszintén a titeli társulat töltésépítési munkálatai is, feltéve, hogy ez utóbbi társulat közgyűlése a költségek fedezésére szükséges kölcsönt megszavazza.

Déli vasut. A Budapest déli vasutról Abbázia-Mattuglieba és visszaszóló, a déli vasut abbáziai szállóban 7 napi teljes ellátásra jogosító 60 napig érvényes I. és II. osztályu menettérti jegyek kiadását 1898. évi márczius hó 31-vel beszüntetjük. Ezen határidő előtt váltott ily jegyek érvényességi tartamukon belül érvényben maradnak.

Kereskedelmi cégjegyzések.

a) Új cégek.

Aranyos-Maróth törv.-sz.	Spitz Ignác fakeskedő Lékér.
Besztercei törvényszék:	Dávid Elek szatócs Nagy-Ilva.
Budapesti törvényszék:	Koltay Kálmán sertésbizományi üzlet Budapest.
"	Reinisch Henrik kövezőmester Budapest.
"	Groner Ilés vegyeskereskedő Ráczkeve.
"	Simon Ferencz férfiniszabó Budapest.
"	Benedek Dezső építési vállalkozó Budapest.
"	Krisztics A. női szabó Budapest.
"	Weinberger Abraham szatócs Budapest.
Egri	Weisz Sámuel vendéglős Füzés-Ahony.
Kassai	Riemer L. kézmű- és rövid-árúüzlet Kassa.
Kolozsvár	Wiesenfeld Simon fa- és deszkakereskedő Kolozsvár.

b) Cégmegszűnések.

Aranyos-M. törvényszék.	Leopold Munk Nagy-Vezekény.
Budapesti	Sacellary és társa Budapest.
Deési	Török Dávidné Pánczél-Cseh.
Karánsebesi	M. Lichtneckert Karánsebes.
Kolozsvári	Havranek János Kolozsvár.
"	Adler Jozefa Kolozsvár.
Komáromi	Grünfeld Dávid Ujszőny.
N.-Várad	Rosenberg Mór N.-Várad.
"	Guttmann M. N.-Várad.
Nyitrai	Fischer Adolf Nyitra.
"	Strausz Dávid Verbó.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, márczius 2.

Az amerikai gabonapiacokon folyton emelkednek az árak, az európai vásárok többé-kevésbé reagálnak a tengerentuli haussemozgalomra és nálunk a pártok múlt heti erős összemérkőzése után egyelőre fegyverszünet van. Nem veszik tekintetbe a newyorki és chicagói árjavulást és némi joggal, mert odaát a szilárdulás tényleg csak a spekulációs tüzelmekekre vezethető vissza, vagyis arra, hogy a baisse nap-nap után erős fedezésekhez folyamodik. Nckünk ehhez csakugyan semmi közünk, nálunk majd csak akkor emelkednek az árak, ha a kontemine a visszavásárlásra fog fanyalodni. Hogy pedig a fedezéshez folyamodni fog, az a dolgok mai állapotánál „több, mint bizonyos.” A vevőktől függ aztán, hogy mily feltételek mellett oldják fel az eladókat kötelezettségeik teljesítése alól. Végre ez ugy közgazdasági, mint a szorosan vett gabonakereskedelmi szempontból egészen közömbös.

A készáru üzletben sem volt ma említésre méltó mozgalom. A malmok mintha tényleg meg akarnák valósítani az általunk jelzett értekezleten felmerült eszmét, a vásárlás rövid ideig való szünetelése tárgyában. Igaz, hogy ezt nagyon elősegíti a kínálat korlátoltsága.

Több ízben emlékeztünk meg arról a hebe-hurgyaságról, amelylyel nálunk a vasúti hozatalok statisztikáját készítik és egyszer már számszerint kimutattuk, hogy a statisztikai hivatal napi kimutatásai sehogy sem egyeznek a vasutak heti jelentéseivel. A Budapest-nyugati pályaudvari állomásfőnökség ma kénytelen volt kihirdetni, hogy a két utolsó kimutatásban tévedés fordult elő, nem sokkal ugyan: egy zérussal. A február 19-i jelentés 2900 méter-

mészányi összegét rektifikáltak 29000 métermázsára, a február 26-iki kimutatás 1900 métermázsányi összegét pedig 19000 métermázsára. A végösszeg e két héten tehát nem 20246 métermázsas és 20566 métermázsas, hanem 46346 métermázsas és 37666 métermázsas volt. Ne csudálkozzunk azon, ha a tőzsdelátogatók most már nem hisznek sem az eredeti tabellákban, sem a rektifikációkban.

Buza.

Elkelt néhány kocsirakomány buza változatlan áron.

Előfordult eladások buzában.

Table with columns: mennyiség, származás, minőség, átadási hely, ár netto, készpénz.

Hivatalos jegyzések buzában.

Table with columns: faj, minőség, 100 kg. árszám, dátum, ár.

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi kőraktárakban 77.600 métermázsas buza és 76.100 métermázsas liszt, a Sílóban 11.800 métermázsas buza. A nyugati pályaudvaron 41.067 métermázsas buza és 1383 métermázsas liszt.

Határidőzlet buzában: Tavaszi buza irányzata ingadozó volt, az őszi határidő szilárd irányt követett.

Előfordult határidőkötések buzában.

Table with columns: határidő, kezdet, forgalom, zárlat, dátum, ár.

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Table with columns: határidő, déli tőzsde zárata, lezároló árak.

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Alig volt forgalom tartott áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: mennyiség, származás, minőség, átadási hely, ár netto, készpénz.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: faj, hektoliterenkénti súly, 100 kilogramm készpénz ára.

Raktárállomány rozsbán: A kőraktárban 22.600 métermázsas; a nyugati pályaudvaron 3835 métermázsas.

Határidőzlet rozsbán: Tavaszi rozsbán csekély üzlet volt.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: határidő, déli tőzsde zárata, dátum, ár.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: határidő, déli tőzsde zárata, lezároló árak.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zabban csekély kínálat, az árak 5 krajczárral emelkedtek. Árpa változatlan, kevés üzlet mellett. Tengeriben némileg megcsappant a kereslet, de a kínálat is gyér.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: mennyiség, faj, minőség, átadási hely, ár netto, készpénz.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: faj, hektoliterenkénti súly, 100 kg. készpénz.

Raktárállomány takarmányfélékben: A kőraktárakban 24.700 métermázsas árpa, 5500 métermázsas zab, 34.800 métermázsas tengeri. A nyugati pályaudvarban 3278 métermázsas árpa. A Sílóban 11.100 métermázsas tengeri.

Határidőzlet. Zab és tengeri irányzata szilárd, az árak javultak.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: faj, határidő, déli tőzsde, dátum, ár.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: faj, határidő, déli tőzsde zárata, lezároló árak.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, március 2.

A beruházási kölcsön közlő kibocsátása életkötőleg hatott a tőzsde forgalmára; a nemzetközi értékek ára gyorsan emelkedett 1/4 forinttal. Egyáltalán igen kedvező volt a hangulat és egészen úgy látszott, mintha egy szilárd hétnek mennék elébe. Délben azonban hirtelen lehűlt a lelkesedés, mert Berlin sokkal gyöngébb jegyzéseket küldött, mint a bécsi hangulat után várható volt. Berlinben tudniillik a Keletről érkezett nyugtalanító híreket kolportáltak, melyek egyrészt Rómán, másrészt pedig Londonon át érkeztek légyen oda. Ez hirtelen megakasztott minden üzletet; sőt délután már eladók is sűrűbben jelentkeztek. — A helyi piacnak nem volt nagy része a délutáni örömben; tehát a délutáni bánat sem érintette mélyebben. A végső zárlati árak kevés különbözettel olyanok, mint a tegnapiak.

Az előtőzsdén: Magyar hitelfősz. 382.70—384.25, Jelzálogbank 268.25—269.75, Lezároló bank 267.75—268.25, Osztrák hitelfőszvény 365.70—366.40, Osztrák-magyar államvasút 340.50—341.20, Közúti vaspálya 402.25—401.75, Általános közhelybánya 120.—, Magyar Villamosaság 139.—140.50.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelfőszv. 366.30, Magyar hitelfőszv. 382.75, Aranyjárdék 122.50, Koronajárdék 99.65, Lezároló bank 267.75, Jelzálogbank 266.75, Rimamurányi 247.75, Osztr.-magy. államvasút 341.—, Ipar-és kereskedelmi bank 401.75, Déli vasút 79.75, Közúti vasút 401.75, Villamos vasút 278.75.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1405, Salgótarjáni 686.—, Közúti vasút 401.75—400.75, Magyar hitelfőszvény 384.—382.—, Magyar ipar-és kereskedelmi bank 104.50, Magyar jelzálogbank 266.—266.25, Magyar lezároló bank 267.50, Osztrák hitelfőszvény 366.40—365.80, Osztrák-magy. államvasút 341.50—340.75, Országos központi takarékpénztár 805.—, Draasche 827.—835.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelfőszvényekben holnapra 2—2.50 frt; 8 napra 5.50—6.— frt; február utóljára 9.50—10.— frt.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: faj, március 2., március 1., ár.

Az utőtőzsdén osztr. hitelfőszvény 366.—365.40, magyar hitelfőszvény 383.80—382.75, osztr.-magyar államvasút 340.75—340.25 forintot kötetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: faj, március 2., március 1., ár.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, március 2. A mai terménytőzsdén az árak jelentéktelen forgalom mellett nem változtak.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: faj, ár 100 kilogrammonként.

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, márcz. 2. A vásári forgalom: Használ a forgalom csendes, árak: sertésus emelkedett. Baromtinál lanya, árak szilárdak. Halban csendes, árak eszkenedőben. Tej és tejtermékek csendes. Tojásnál csendes, árak eszkenedőben. Zöldszégnél csendes. Gyümölcsnél csendes. Fűszereknél csendes. — Időjárás: boros, enyhe. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahús hátulja I. 46—56 frt, II. 40—46 frt. Birkahús hátulja I. 32—38 frt, II. 28—32 frt. Borjúhús hátulja I. 50—60 frt, II. 48—52 frt. Sertésus elsőrendű 55—56 frt, vidéki 50—54 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 70—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 56.0—55.5 frt (100 kilonként). — Baromfi (élt). Tyúk 1 pár 1.10—1.60 frt. Csirke 1 pár 0.80—1.30 frt. Lud hízott kilonként 65—68 kr. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440 db) 34.0—35.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4.50 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—4.50 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—16 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonként 70—86 frt. Vaj-tésa kilonként 0.90—1.20 frt. Burgonya-rozsza 100 kiló 2.50—3.— frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.80—3.20 frt. — Halak. Harcsa (élt) 0.50—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élt) 0.40—0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.80 frt.

Szesz.

Budapest, március 2. Irányzat szilárd. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 18.75—19, Finomított szesz nagyban 59.75—57.25, Finomított szesz kicsinyben 57.25—57.50, Eleştirőszesz nagyban 57—57.25, Eleştirőszesz kicsinyben 57.50—57.75, Nyersszesz adózva nagyban 56.—58.1/2, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25—56.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 16.—16.25, Denaturált szesz nagyban 20.50—21.—, Denaturált

szesz kicsinyben 21.25—21.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, márcz. 2. Kontingens nyersszesz szilárd, azonnali szállításra 20.—20.20 frtig kelt el Zárlatjegyzés 19.90—20.30.

Prága, márcz. 2. Adózott tripló szesz nagyban 55 1/2 forintig kelt el. Adózatlan szesz 18.75—19. 1/4 frtig jegyeztetett azonnali szállításra.

Triest, márcz. 2. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenként nagyban 11. 1/4 azonnali szállításra.

Berlin, márcz. 2. Szesz helyben 43.80 márka = 25.75 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, márcz. 2. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 42.90 márka = 25.32 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, márcz. 2. Szesz (50-es) pr. áprilisra 62.20 márka = 36.57 frt; szesz (70-es) pr. áprilisra 42.50 márka = 25.— frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, márcz. 2. Szesz márcz.—ápril 22.—márka = 12.94 frt; ápril—májusra 21.90 márka = 12.88 frt; május—júniusra 21.50 márka = 12.65 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, márcz. 2. Szesz folyó óra 44.— frk = 23.19 frt; áprilisra 44.— frk = 23.19 frt; májustól 4 óra 42.75 frk = 22.56 frt; négy utolsó óra 39.25. frk = 20.69 frt. Az árak 10.000 liter százalékonként 1/4% leszámitással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Cukor.

Prága, márcz. 2. Nyers cukor 88% cukortartalom franco Aussig. Azonnali szállításra 12.67 frt, okt.-decz.-re 12.70 forint.

Hamburg, márcz. 2. Nyers cukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.25 márka, májusi szállításra 9.42 márka, augusztusi szállításra 9.65 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, márcz. 2. Nyers cukor (88 fok) kész árú 28.75—29.25 frk, fehércukor márcziusra 32. 1/2 frk, áprilisra 32.25 frk, májustól 4 óra 32. 7/8 frk, okt.-tól 4 óra 30.50 frank. Finomított készárú 102.—102.50 frk.

London, márcz. 1. Jávaczukor 10. 3/4 shilling. Ártartó.

Olajok.

Páris, márcz. 2. Repceolaj folyó óra 52.25 frk (= 24.59 frt); áprilisra 52.75 frk (= 24.83 frt); máj.-tól 4 óra 53.75 frk (= 25.30 frt); 4 utolsó óra 54.— frk (= 25.42 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, márcz. 2. Repceolaj helyben 53.—márka (= 31.16 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, márcz. 2. Repceolaj májusra (hordóval). 55.— márka (= 32.34 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Petroleum.

Hamburg, márcz. 2. Petroleum helyben 5.70 márka = 3.35 frt.

Antwerpen, márcz. 2. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, márcz. 2. Petroleum fin. helyben 5.75 márka = 3.38 frt.

Newyork, márcz. 2. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 6.20 cents, fin. petroleum Philadelphában 6.15 cents; United Rife Line Certificates áprilisra 82.—; Nyers petroleum márcziusra 6.85 cents.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, márczius 2. A készárúüzletben kedvelenség uralkodott, de az árak változatlanok, mivel a kínálat nem volt sürgős. A határidőüzletben a magasabb Newyork nem gyakorolt befolyást. Tengeri néhány krajczárral javult. Kötetett: Buza tavaszra 11.94—11.92, rozs tavaszra 8.83—8.82, zab tavaszra 6.90, tengeri május—júniusra 5.66—5.68, tegeri július—augusztusra 5.77 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 11.92—11.93, rozs tavaszra 8.81—8.83, tengeri május-júniusra 5.67—5.68, zab tavaszra 6.88—6.90 frton.

Boroszló, márcz. 2. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt) sárga. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt). Rózsa helyben 14.90 márka (= 8.76 frt). Zab helyben 15.20 márka (= 8.94 frt). Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.91 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, márcz. 2. Buza holsteini 182—193 márka (= 10.70—11.35 frt). Rózsa meklenburgi 140—150 márka (= 8.23—8.82 frt.) Rózsa orosz 110—111 márka (= 6.47—6.58 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, márcz. 2. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza áprilisra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 máj.-jun.-ra 28.40 frank

(= 13.54 frt). Buza májustól 4 óra 27.50 frank (= 13.10 frt). Rózsa folyó óra 17.40 frank (= 8.29 frt). Rózsa áprilisra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rózsa máj.-jun.-ra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rózsa májustól 4 óra 17.— frank (= 8.09 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, márcz. 2. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza áprilisra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza május-júniusra 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza 4 óra májustól 27.50 frank (= 13.10 frt).

Liverpool, márczius 2. Buza 1/2—1, tengeri 1/4 pennyvel alacsonyabb, liszt változatlan.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, márczius 2. A mai tőzsdén szilárd volt az irányzat, miután egyrészt a külföldi tőzsdék magasabb jegyzéseket jelentettek és másrészt mire a magyar beruházási kölcsön kibocsátása is stimulált. Hitelrészvények, államvasuti és Tramway-részvények jelentékenyen emelkedtek. Az üzlet folyamában realizációk nyomán gyakoroltak az árfolyamokon.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 365.50—Magyar hitelrészvény 382.25—384.50, Osztrák-magyar államvasut 340.62—341.50, Déli vasut 80.50—80.—, Tramway 518—522, Magyar általános kő. szénbánya 120.25—121.—, Alpesi bánya 151.90—153.—, Rimamurányi vasmű 247.25—247.50, Tri-faili 184.75—185.—, Osztrák villamossági 321.—322.—, Magyar koronajáradék 99.65—99.67, Török sorsjegy 58.20—58.30.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 366.12, Magyar hitelrészvény 384.25, Union-bank 304.—, Ländlerbank 219.50, Osztrák-magyar államvasut 341.—, Déli vasut 70.75, Alpesi bánya 152.50, Májusi járadék 102.65, Török sorsjegy 58.20.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 365.87, Magyar hitelrészvény 383.25, Ländlerbank 219.50, Unionbank 304.—, Anglo-bank 161.50, Bankverein 267.25, Osztr.-magy. állmvy. 340.75, Déli vasut 80.25, Elbevolgyi vasut 263.—, Északnyugati vasut 249.—, Alpesi bánya 152.40, Rimamurányi 247.—, Prágai vasipar 706.—, Májusi járadék 102.65, Magyar koronajáradék 99.60, Török sorsjegy 58.25, Német márka 58.73, Török dohányrészvény 135.50 forintot kötetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 122.85. Magyar koronajáradék 99.60. Tiszai kölcsönsorsjegy 141.—. Magyar földtehermentesítési kötvény 97.15. Magyar hitelrészvény 382.75. Magyar nyereségekölcsön sorsjegy 157.40. Kassa-oderbergi vasut 192.20. Magyar kereskedelmi bank 1405.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.60. Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 257.50. Rimamurányi vasrészvénytársaság 247.25. 4-2% papírjáradék 102.50. 4-2% ezüstjáradék 102.40. Osztrák aranyjáradék 123.05. Osztrák koronajáradék 102.80. 1860. sorsjegyek 143.60. 1864. sorsjegyek 193.—. Osztrák hitelsorsjegy 201.25. Osztrák hitelrészvény 365.37. Angol-osztrákbank 161.30. Unionbank 303.50. Bécsi Bankverein 267.75. Osztrák Ländlerbank 219.50. Osztrák-magyar bank 928.—. Osztrák-magyar államvasut 340.25. Déli vasut 80.—. Elbevolgyi vasut 263.—. Dunagőzhajózási részvény 449.—. Alpesi bányarészvény 152.—. Dohányrészvény 135.25, 20 frankos 9.53. Császári királyi vért arany 5.69. Londoni váltóár 120.15. Német bankváltó 58.70. Az irányzat gyengébb.

Bécs, márczius 2. (Utőtőzsdé.) A déli tőzsdé zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 365.50, Magyar hitelrészvény 383.—, Anglo-bank 161.75, Bankver. 267.50, Union-bank 303.50, Ländlerb. 219.50 Osztrák-magyar államvasut 340.50, Déli vasut 80.—, Elbevolgyi vasut 263.25, Északnyugati vasut 260.—, Török dohányrészvény 135.50, Rimamurányi vasmű 247.75, Alpesi bánya 151.60, Májusi járadék 102.55, Magyar koronajáradék 99.60, Török-sorsjegy 59.10, Német márka azonnali szállításra 58.72, Német márka ultimóra 58.73.

Berlin, márczius 2. Ezüstjáradék 102.60, Osztrák aranyjáradék 104.40, Magyar aranyjáradék 103.90, Magyar koronajáradék 100.25, Osztrák hitelrészvény 230.25, Osztrák-magyar államvasut 145.25, Déli vasut 35.—, Északnyugati vasut 122.50, Osztrák bankjegy 170.20, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.20, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.45, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 94.75, Laura-kohó 182.80, Harpeni 176.—, Olasz központi vasut 135.—, Török sorsjegy 115.90.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 230.10, Osztrák-magyar államvasut 145.25, Déli vasut 35.10, Magyar aranyjáradék 103.90, Disconto-társaság 205.—. Nyugodt, szilárd.

Berlin, márczius 2. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény. 230.20, magyar koronajáradék 100.20, déli vasut 35.10, osztrák-magyar államvasut 145.20, Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, márczius 2. (Zárlat.) 4-2% papírjár. 87.—, 4% osztrák aranyjár. 104.45, 4% magyar aranyjár. 103.95, magyar koronajár. 100.20, osztr. hitelrészvény 309.87, osztr.-magyar bank 792, osztr.-magy. államvasut 294.50, déli vasut 71.25, bécsi váltóár 170.12, londoni váltóár 20.46, párisi váltóár 80.95, bécsi bankverein 227.50, villamos részvény 140.50, alpesi bányarészvény 129.40, 3% magyar aranykölcsön 91.60. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, márczius 2. (Utőtőzsdé.) Osztr. hitel részvény 309.87, osztrák-magyar államvasut 294.25, Déli vasut 71.25.

Frankfurt, márczius 2. (Esti tőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 309.37, déli vasut 71. 3/8, osztrák-magyar államvasut 294.25, bécsi bankverein 228.—. Az irányzat tartott.

Páris, márczius 2. Uj 3% os francia járadék 102.85, 3% os francia járadék 104.25, 3 1/2% francia járadék 107.22, Osztrák földhitelintézet 1731, Osztrák aranyjáradék 105.50, Déli vasuti elsőbbség 383.50, Alpesi bánya 330, Török dohányrészvény 290.50, Török sorsjegy 113.50, Olasz járadék 94.65, Spanyol kölcsön 59.90, Meridional 681.—, Ottománbank 558.—, Rio Tinto 731.—, Debeers 724.—, Eastland 115.—, Chartered 74.—, Randfontein 54.50.

London, márczius 2. (Zárlat.) Angol consolok 112 1/16, déli vasut 7.50, spanyol járadék 59.25, olasz járadék 93.25, 4% magy. aranyjáradék 102.50, 4% rupia 68. 5/8, Canada pacificvasut 80.50, leszámítolási kamatláb 2. 7/8, ezüst 25. 1/16. Az irányzat szilárd.

New-York, márczius 2. Ezüst 55.25.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirat jelentése 1898. márczius 2-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék%, Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Csapadék%. Lists various cities and their weather data.

A depresszió az Északi tengerre érkezett és Közép-Európa fölé terjeszkedik, miáltal egyrészt a délnyugati, másrészt a keleti maximum visszahúzódtak, úgy hogy a helyzet átalakulóban van. A hőmérsékletnek az eloszlása nagyjában olyan mint tegnap. A csapadékból leg több jutott Északnyugat-Európának egyebütt csapadék csak szórányosan fordult elő.

Hazánkban az elmúlt 24 órában az idő szárazabb volt, csapadék leginkább csak Délkeleten esett. A hőmérséklet kissé magasabb a rendszerél. Az uralkodó szél a déli. Nagyobbodó felhőzettel, enyhébb, esős idő várható, Nyugatról megélénkült szelekek.

VIZÁLLÁS.

— Márczius 2-án. —

Table with columns: Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás, Folyó, Vizmértés, Vizállás reggel, Aradás v. apadás. Lists river levels and measurements.

Isletk magyarázata: * = Jeges víz; + = Ófelött; - = Óalatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Felolós szerkesztő: Liposey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. márczius 2-án.

Main table containing financial data for various categories: I. Államadósság, II. Más közközlés, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ. részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglygy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különféle vált. részv., XIII. Közlök. vált. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénznekem., XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Hetridőre kötött értékp.

A 1-vel megjelölt értékpapiroknál, melyek felületére nem esik ésszel a napi árfolyam, az értékek az utolsó ismert árfolyamokhoz értendők.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a világot post-restante kéri, akkor minden közlés után még 80 krajczár kinttartó blyegilleték is fizetendő. — Csiszteru az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvétetnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnok-utca 22. **Ösv. Balasovits Györgyné** nagytörzse,
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos.** fűszerkereskedése,
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már.** dohánytörzse
- IV. „ Harisch-bazár **Déval Józsefné,** dohánytörzse
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Fometsak A. J.** dohánytörzse és újságaruda.
- V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula,** fűszerkereskedése,
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos.** dohánytörzse
- V. „ Váci-körút 6. szám **Morona Jankal** dohánytörzse
- V. „ Sipót-körút 22. szám **Wollák Zeigmond,** dohánytörzse
- VI. „ Jerez-körút 54. szám **Breuer nővérek,** dohánytörzse,
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Kohonyi Ilona,** dohánytörzse,
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Hataler Béca,** dohánytörzse.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Sopronyi V.** dohánytörzse,

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készítenek megadatnak.

LEVELEZÉS.

Azókat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettje elem vizs, a kiadóhivatal megismerheti.

Többeknek. Csakis olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a válaszó helyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Egy fess középkorú ur, ugyanoly hölgy érdekeltül barát-ságát szívesen venné. Választ „Mártonka” alatt kérek o laphoz intézni. 2306-1

Egy fess szöke hivatalnok egy szintén fess és elegáns fiatal ember állandó ismeretséget óhajtaná. Levelet a kiadóhivatal körézt „Semmi sem lehetetlen” jelige alatt. 2948-1

Vilamos vasut. Azon fiatal hölgyet, aki hétfőn délután kettő előtt a körüti vilamos vasuton édes anyjával az Oktogon-térig ment, kéri a vele szemben állt ur, hogy „34” alatt e lapban értesítse, vajon ismerkedés lehetséges-e? 793-1

Bus Marsfi csinos, fiatal jékedély menyecskével vagy leány-nyal szeretne megismerkedni. Levelet a laphoz „Marsfi” jelige alatt kértetnek. 795-1

Natalia. Ha szírák hullnak is az égből, én hónap ott leszek. A legboldogabb vagyok, hogy végre elhatározta magát és adott egy találat. Bárosak mindaz teljesülne holnap, amit én kívánok magának és természetesen a gúcsának. Na hát tudja, hogy mit gondolok? A viszontlátás édes lesz remélem mindkettenk nevére és csókolja addig is számtalanszor Ottója. 2932-1

Jzének levél ment „Blumen Marytót” 6595-1

Rokuska e héten nem jöhet. Levél Budán van. Leveleit naponta várom. Ha esetleg szombaton mehetek, akkor pénteken délután lakására sügönyök. Nagyon szeretem, imádom s számtalan csókot küldök. 797-1

Vadrózsa levele ment a kiadóhivatalba „Barna fit”-től. 601-1

Gy. J. Körülményeim nem engedik meg, hogy e héten Önnek találat adjak. Vasárnap d. u. 5 órakor szívesen látom Ott Edison-kávéházban, ismertetőjél fekete ruha, fehér kesztyű, bőlvál díszített barna kalap. Tisztelettel idegen kisasszony. 2956-1

Dr. Cser. M. Ma nem előbb, ugy vasárnap várom Ont a San-Dr. Cser. M. Remo kávéházban, írjon e helyen hogy miről fogom Ont megismerhetni. Utazó vasutas. 2952-1

Dóri M. N. V. . . . Irjon kerem M. K. jeligére ezen lap kiadóhivatalához címzett levélben, viszonyairól bővebben úgy annak átvétele után rögtön válaszolok. Tisztelettel M. K. 2954-1

Melyik független jómódú uriember volna hajlandó pénz zavarából egy csinos lányt kiségetni. Levelet Bácska címen a kiadóba. 807-1

Szegszárd 1896. Lakása előtt ismerősökkel találkoztam. 812-1

Kékszemű. Délután 4-től teljesen rendelkezésre áll ismeretlen. 809-1

84. Kishirdetését olvastam, kérem értesítést e rovatban, hogy minő alapon vagy czérből óhajtaná a velem való ismeretséget. Tisztelettel Vízarija. 2958-1

Szép asszonyának levele van. 805-1

Vadrózsa kéri levélét átvenni Gündörhaju barna. 808-1

Sándor. Vasárnap débe tehát biztosan elfősz. Már oly rég nem látalak és most igazán kíváncsi vagyok már rád. Aztér jó, hogy ritkán találkozunk, legalább a viszontlátás egy kis örömet okoz nekem és azt hiszem neked is. Oda természetesen biztosan megyek és örülök, hogy nem jász. Azt hiszem tudod miért? Üdvözöl O. 2968-1

Jdrien. Hogy van, miért nem ad hírt magáról. Hallom, hogy magának sincs már olyan jó dolga, mint azelőtt volt, no majd lesz az még másképp is. Szeretném magát látni, de nincs időm felmenni és természetesen maga nem jön, ha van is idő. Igen, maga nagyon rossz kis lány. Pa, üdvözöl az, akire nem is gondol. 2930-1

HÁZASÁG.

Fővárosban lakó államhivatalnok 2000 frt évi fizetéssel, megfelelő hozomány feltét rendelkezéssel, hölgy komoly ismeretséget keresi s ebbéli megkereséseket „Főváros” alatt kér e laphoz intézni. 2988-2

Csinos 30 éves izr. özvegy, ki háromezer frt készpénz hozomány-nyal, továbbá szépen berendezett éves lakással bír, 40 éven felüli fővárosi kereskedő vagy intelligens hivatalnok ismeretséget keresi házasság czéljából. Szíves ajánlatokat „Csengery 1898” alatt kér e laphoz intézni. 2926-2

Intelligens, előkelő családból származó 26 éves fiatal ember ez utón óhajtat ismeretséget kelti házasság czéljából egy szintén intelligens csinos leánnyal. Levelet „Komoly szándék” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 2926-2

Csinos izr. özvegyt óhajtanék 6-8000 frt készpénzhozomány-nyal nőül venni. Hivatalnok vagyok a fővárosban 1500 frt jövedelemmel. Választ „T. J. 9” alatt kérek o laphoz intézni. 2950-2

ALLÁST KERES.

Egy 23 évi gyakorlatlan bíró és a gazdaság minden ágában jár- tas fiatal letterős gróf uradalmi gazdatiszt, ki a német nyelvet is tökéletesen bírja, megfelelő gazdasági állást keres. Söt körvonalokat is illó jutalomban részesít. Levélben megkereséseket „Képzett gazda” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 2798-8

Intelligens fiatal leány, ki a kereskedelmi szaklatanfolyamot kitünő sikerrel végezte, jelenleg üzletben alkalmazva van, egy nagyobb üzletetnel szeryen feltételek mellett állást keres. Szíves ajánlatokat „Ugyes és szorgalmas” jelige alatt kér a kiadóhivatalba. 2708-8

Gargon lakással bíró intelligens urak figyelmébe! Egy intel- ligens idős ur hölgy takarítását szo- bát keres, esetleg a főzést is elvállalja. Levelet „Tiszta otthon” cím alatt a kiadóba kér. 2940-8

Nagy gözmalom (Bácskában) főmőlnárt keres Május 1-én való beépésre. Jó bizonyítványok és teljes szak- értelem megkivánatik. Fizetés egyezség szerinti. Ajánlat „Gőzmalom” jelige alatt kértik ezen laphoz intézni. 2944-8

Házfelügyelői állást keres gyermektelen házaspár, a férj mű- lakatos. Szíves megkeresést „Rendszeres” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 2790-8

Érettségít kitünő sikerrel végzett fiatal ember gyakorlati állást keres. A magyar és német nyelvet szöben és írásban teljesen bírja. Czim a kiadóhivatalban. 2918-8

Kitünő nyelvismeretekkel bíró, a magyarvári gazdasági akadémiát sikerrel végzett fiatal ember, magántitkari vagy más bizalmi állást keres. Ajánlatokat „Bizalmi állás” jelige alatt a kiadóhiva- talba kér. 1408-8

Uri családból származó fiatal özvegy, a háztartás minden ágá- ban jártas, önállóan is képes azt vezetni, egy idő- sebb nőnél hávezetőni állást keres. Szíves megkeresést „Szorgal- mas” jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 2972-8

ALLÁST KAPHAT.

Nevelőnök, nyelvi és zenéi ismeretekkel, sürgösen keresetnek előkelő családok részére. Evi fizetés 400-600 frt. Né- met nevelőket, mindenféle nemzetiségű bönnekokat lelkiismeretesen ajánl és elhelyez **S. Szegheő Luiza asszony, Budapest, VII., Andrássy-ut 28.** 6568-4

Fővárosi mulatóhely, szép és elegáns megjelenésű fiatal höl- gyeket alkalmas a Buffet részére. Aján- latok „Pezsgő” alatt küldendő a kiadóhivatalba. 2848-4

Egy igen praktikus és nagy jövedelmet hajtó vállalathoz, 500 frtal társ kerestetik. Levélben ajánla- tokat „Biztos jövő” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. 2798-4

Vidékre készülő énekarsztulati vállalkozó, fess, fiatal, jó hang- gal bíró hölgyeket keres. Ugyanott néhány mélyhangú férfi is alkalmazást nyerhet. Ajánlatok „Impresszárió” alatt küldendő e lap kiadóhivatalába. 2848-4

Osztálysorsjáték elárulások, akik naponként olcsó és meg- bízható **használati lajstromokat** akarnak, forduljanak a Pénzügyi Utmutató kiadóhivatalához. (VII., Dohány- utca 69.) 818-4

OKTATÁS.

Czimbalmozni! Két hónap alatt bárkit is megtanítok az általam feltalált legújabb és legkönnyebb **magyar rendszer** (methodus) szerint, házról és házon kívül, ugyszintén vidékre is tanítok pontos és kimerítő magyarázat utján (posta fordul- tával). Czim a kiadóhivatalban. 2650-5

Gyakorlott okleveles gyermekkertész órák adására vállalkozik. Klami osztályokra is előkészít. Czim a kiadóhivatalban. 2402-6

Fiatal tisztviselő, ki a délutáni órákban szabad, elvállal egy-két gimnazista tanulót oktatásra mérsékelt díjazás mellett. Czim a kiadóhivatalban. 2714-5

Okleveles francia nő, ai már állami iskolában tanított, még néhányszor szabadórával rendelkezik. Szíves megkeresést „Alaposan” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendő. 2724-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Háztelkek Kossuthfalván, Kispesti határral, 150 és 200 négyszög- ötenként parcellálva, ára 2 frt 80 krtól 4 frt.ig, havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetésre kaphatók. Bővebbet Szecsepanowski Zeigmondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 18. 6449-7

ELADÁS.

Butorok alig használva, faragott háló, ebédlő, ottománi, ingóra, 8 db valódi borszék, egy varrógép, darabonként is igen jutányos áron eladnak, Vörösmarty-utca 58. sz. I. 18. 6557-8

Gyönyörű bársony mantilla, déliesel, vattázva, serpentine selyemszínnal díszítve, magas gallérral 80 frtért eladó. E felöltő még egyetlen egyszer sem volt használva. Czim a kiadóhivatalban. 2908-8

Lakatos és kerékpárjavító műhely, teljesen felszerelve, jó forgalmu helyen, olcsó áron el- adó. Czim a kiadóhivatalban. 2882-8

Valódi Quedingburgi takarmány-repamag, elsőrendű termelőtől, olmozva, 18 frtjával 100 kg-éért helyben eladó. Czim a kiadóban. 2858-8

Edison féle Fonográf, valódi amerikai; óraszerkezettel még egészen új, 40 db viasz hangrellel külföldi és amerikai művészek darabjaival olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2922-8

Szatócslizlet jó pálinkaméréssel a főváros egyik leg- gőnsébb forgalmu he- lyen, **családi és örölmény folytán azonnal olcsón eladó.** Czim a kiadóhivatalban. 2924-8

Egy nyolcz lóerejű göcszcséplő garnitúra, Clayton és Shuttle- worth gyártmány, három év óta hasz- nálásban, jutányosan eladó, esetleg részletfizetésre. Ebbéli levelek „Cséplőgép” alatt küldendő e laphoz. 2842-8

Fenyőfák sokjában, szép példányokban, lombfák, bokrok, gyű- mölcscsák kaphatók újabb Székéy Péter-faiskolájában **Tisza-ágyarom.** Árjegyzék kívánatra megküldetik. 775-8

Jókarban levő zongora 40 frtért eladó, czim a kiadóhivatalban. 2864-8

Rövid zongora vasszerkezettel költözés miatt olcsón eladó. IV., Lipót-utca 7. sz. Dötsch. 6377-8

Zongora, rövid vasszerkezettel, csaknem új, jutányos áron eladó. VI., Dessoffy-utca 37. I. em. 18. 6579-8

Kertészek olcsó üvegt kaplalnak melegágyhoz Budapest, Sper- linger Vilmos, Üllői-ut 68. Árjegyzék ingyen. 6787-8

Bokorrózsák Kpplátók **Fegyverneken** (Jász-N.-K.-Szolnok m.) **Hornyák Jánosnál,** darabja 20-25 kr. 100 db legzebb tea, romantans vegyesen csomagolással együtt 20 frt. Árjegyzék ingyen. 769-8

Gőzmotor hat lóerejű allg használt, egészen jókában, azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalba. 6489-8

VÉTEL.

Kávéházai keresek megvételre, lehetőleg az Erzsébet-városhan. Ajánlatokat kérek „Erzsébetvárosi kávéház” jelige alatt a kiadóhivatalba. 2404-9

Jó karban levő zongorát keresek megvételre. Ajánlatok „B J” jelige alatt a kiadóhivatalban küldendő. 2792-9

KIADÓ SZOBÁK.

25 frtért teljes ellátást nyer egy fiatal ur költön bejárata szobá- vai az Erzsébet-körúton. Czim a kiadóban. 2918-10

Belvárosban kiadó egy csinosan butorozott szoba. Czim a ki- adóhivatalban. 2942-10

Szépen butorozott udvari szoba intelligens családnál azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2948-10

Magyar színház közleiben egy 2 ablakos utcai szoba szép berendezéssel, külön bejárattal, fürdőszoba használattal, havi 25 frtért kiadó, esetleg teljes ellátás is kapható. Czim a kiadóhivatalban. 2968-10

Intelligens családnál elegánsan butorozott külön bejárta két- ablakos utcai szoba fürdőszoba használattal kiadó, ugyanott egy udvari szoba is van. Czim a kiadóhivatalban. 2878-10

Jgen csinos fiatal özvegynek a Lipótvároshan, szép utcai szoba I. emeleten márczius 15-re kiadó. Szíves választ „Barna özvegy” alatt kérem e laphoz intézni. 2854-10

Kényelmesen berendezett szoba csinos butorral, fürdőszoba használattal, havi 15 frtért kiadó. Czim a kiadó- hivatalban. 2804-10

Kiadó a Wesselényi-utczában egy külön bejárta szépen butorozott szoba első emeleten. Czim a kiadóhivatalban. 2878-10

Egy szépen butorozott udvari szoba a Lipótvároshan egy vagy két ur részére kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2780-10

Szoba kiadó fiatal magányos ur nőnél. Czim a kiadóhivatalban. 2788-10

LAKÁS KERESTETIK.

Egyszobás lakás márczius elsőjére kerestetik az Erzsébet- vagy Józsefvároshan, kb. 180-200 frt évi bérről. Ajánlatok kérek a kiadóba „G. M.” cím alatt. 2882-11

2 szobából álló lakást keresek a József-városhan. Ajánlatok az ár kitételével „N. N. 82” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 2868-11

Az Erzsébet-városhan 5 szobából elő- és fürdő-szobából álló lakást keresek. Ajánlatok az ár megjelölésével „Tapettás” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendő. 2878-11

Május 1-ére 6 szobából és minden hozzátartozó mellékelteliséggel álló lakást keresek a Ferencz-városhan. Aján- latok az ár megjelölésével „Május 1” jelige alatt a kiadóhivatalba küldendő. 2944-11

SZOBA KERESTETIK.

Szépen butorozott szobát keresek fiatal özvegynél. Ajánlatot kérek „Tiszta szoba” címen e lap kiadó- hivatalába címezni. 2792-12

Szépen butorozott udvari szobát keresek a József-városhan. Ajánlatok az ár megjelölésével „M. G.” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendő. 2802-12

Lakást keresek teljes ellátással intelligens Izraelite családnál. Ajánlatokat kérek az ár kitételével „Barátságos” címen a kiadóhivatalba. 2804-12

A Teréz- vagy Erzsébetvárosban keresek egy félkészítés esetleges egy emeletes hálz 18-20 szobával megvételre. Ajánlatokat kérek „Kényelmes lakás” címen a lap kiadóhivatalába címezni. 2800-12

KIADÓ LAKÁSOK.

Kiadó az Andrássy-uton, egy elegáns nagy irodasági lakás, mely 6 szobából áll és a hozzátartozó mellékelteliségekből. A lakás május 1-re lesz kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2200-13

KÖNYVEK.

Eladók könyveket, világhírű írók műveit, olcsón. Czim a kiadóhivatalban. 1772-15

Jókai összes műveit szeretném megvenni olcsó áron. Ajánlatok a kiadóba kértetnek Jókai művel cím alatt. 2892-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kiadó bolthelyiséget keresek május 1-ére. Levelet „Dohánytörzse” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 1800-17

Műhelynek vagy raktárnak alkalmas pince-helyiség kiadó a kiadóhivatalban. 2852-17

Ázonnal kiadó a főváros egyik legelőnsébb forgalmu helyén egy boithelyiség. Czim a kiadóhivatalban. 2844-17

Féltelység a Nádor-u zában azonnal kiadó. Czim a kiadóhiva- talban. 6583-17

KÜLÖNFÉLE.

Egy ügyes nőtruha szabónő elfogad elegáns utcai ruhákat 8 frtért, esetleg hához 1 frt 50 krajczárért. Czim a kiadóban. 2750-18

A legjobb magyar éleczlap az „Életköcs”. Most sorra közzé pom- pás karrikatúrákban a nevezetesebb írókat és művé- szeptek. 2734-18

Ügyes varródnő ajánlkozik házhoz; elvállal otthoni munkát is szerény feltételek mellett. Czim a kiadóhivatalban. 2734-18

Egy igen nagy jövedelmet hajtó kedvelt gyümölcs termesztéshez **Égy társul** kerestetik olyan földbírtokos, ki hajlandó az előléltő előnyök ellenében földet bocsátani rendelkezésre. Czim a kiadóhiva- talban. 2606-18

Kerestetik egy fodrásznő három fej jutányos áron való festé- léstéhez. Czim a kiadóhivatalban. 2920-18

Elegáns női ruhák és fess blousoakat olcsón készít, valamint szobai és varni tanít mérsékelt áron. Markheirt Ilona női szabónő, József-körút 20. 8501-18

MINDENFÉLE.

Egy milliárd. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogyan él olyan ember, akit egy milliárd tulajdonosának mondanak. Érdekes lesz tehát megtudni azt is, mennyi is hát az a milliárd. *Dufour* Károly mergesi tanár a milliárdra nézve a következő számításokat tette: Ha egy milliárd értékű 5 frankosokat egymásra raknánk, 500 kilométer magasságig nyulnának. Ha egymás mellé helyeznénk egy milliárd értékben 5 frankosokat, 7400 kilométernyi hosszúságú vonal képződne, mely hosszúság megfelel az egyenlítő és az északi sark között levő távolság háromnegyed részének. Hogy egy milliárd értékű 5 frankosok súlyát elhordhassuk, százezer emberre volna szükség, feltéve, hogy minden ember 50 kilogrammnyi terhet képes cipelni. Ha pedig e súlyt vagonokkal akarnók továbbítani, 500 vagonra lenne szükség s ez az 500 vagon 3 kilométernyi hosszúságot érne el; ha pedig olyan vasúti vonalon szállítanók ezt a súlyt, melyen csak 20 kocsi álló vonat haladhat, akkor 25 ilyen vonatra volna szükség. Ha valaki Krisztus születése óta minden perczben egy óriási gödörbe dobott volna egy-egy frankot, mai napig sem dobhatott volna be egy milliárd értékű összeget! Csak 1901. évi április 29-én volna teljes a milliárd. Ha valaki a keresztény-áera kezdetekor egy milliárd összegyűjtéséhez fogott volna hozzá, a mai napig minden nap 144 frankot kellett volna félreraknia.

Álmoskönyv és archeologia. Egy *Athén* mellett fekvő faluban azt álmodta három év előtt egy paraszt, hogy a mezőn sétált s ekkor rejtélyes hang háromszor rákiáltott:

— Ássál, ássál, ássál e helyen jó mélyre!

A paraszt semmiibe sem vette az álmot. Most azonban, hogy három éjszaka egymásután mindig ugyanolyan körülmények között ismétlődött meg az álma, nem tudta megállni, hogy végére ne járjon a dolognak. Kiment a mezőre a megjelölt helyre és ásni kezdett. Addig-addig ásott, míg egy bizánci stílusú templom tornyának csucsát ki nem ásta. Az eset óriási szenzációt kellett az egész régész-világban, és máris nagy rajokban huzódnak a falu felé az egész világ szemüveges archeologusai.

Az örmények költészete. Mint a szabadságimádó nemzetek általában, az örmények sem tudnak belenyugodni népeik megfogyatkozásába. Ha a kül-

sőségekben bele is törődnek zsellérségükbe, az elpusztult Örményország ujjaszületéséről nem tudnak lemondani. Egész költészetüket mélységes keserűség lengi át hazájuk megsemmisülésén, de itt-ott izzó szenvedély és reménykedés is felcsillan a szebb jövő eljövételéről szóló dalaikban. Bemutatunk itt egyet a reménykedő költeményekből; az *Arménia* című örmény-magyar szemle utolsó számából vettük ki.

A fogoly álma.

Galamb! galamb szállj el
Gyorsan a levelem,
Vidd azt Vánba, Hérbé,
Kedvesim kezébe.

Bár engem is bírnál!
Elvinni magaddal,
Bár velem utaznál
Csattogó szárnyaddal!...

Menj! meglátod kertünk
Ezer szép virágát,
Meghallod szárnyasink
Zengedező dalát...

Mondd: hogy leveletem
Oldják le te rólad!
Hogy lássák a nevet,
Kiről a hirt hoztad...

Fák alatt atyámat
Fogod feltalálni,
Megkérdi: fiamat
Mikor fogom látni?...

Mondd: ha leng a zászló
Eldől a csatában,
Ott lesz az ő fia
A hősök sorában.

Beszéld el, hogy őket
Mily forrón szeretem,
Bílinesemet értük
Szívesen viselem!

Mondd: hogy kit a haza
Földje, vize táplált,
Kell, hogy oda haza
Érje meg a halált!...

Repülj kis galambom,
Szép Örményországba;
Tengeren, szárazon
Drága jó hazámba!...

A Towerben.

A közmondásos köd ült London városán azon a reggelen, amelyen ottani barátaimmal fölkészültem, hogy megtekintsem a történelmi nevezetességű *Tower* belsejét; jódélelőtre vált az idő, amikor omnibusz, gözhajó és bérkocsi segítségével odaérkeztünk. Valóságos utazás volt az; a délelőtt nagy része ráment, közben a köd is fölszállt, a felhők is elpárologtak és kisütött a tiszta, ritkán látott nyári nap is. A parlament-épület büszke tornyai és a Westminster-apátság kupolái ragyogtak a nap erős fényében s a *Themse* nyugodtan hömpölygött tova kisebb-nagyobb hajóival és ladikjaival. A nap egyre erősebben tüztött le; a ködhez szokott napimádó londoniak szinte ugráltak a hajón, üdvözölvén a ragyogó napfényt, miközben egyre lejjebb jutottunk London büszkeségén, a nagy *Themsén*. A *Londoni Bridge*-nél, a „londoni hid” nevű állomásnál kiszálltunk; innét gyalog folytattuk utunkat célunk: a *Tower* felé.

Szerelmes Istenem! Micsoda helyre jutottunk! Utunkba esett, elkerülhetetlenül, az a piac, amelyen hetenkint háromszor-négyszer halvásárt tartanak. Micsoda penetráns hal- és sajtuszaggal volt szaturálva a levegő! Még hozzászokottabb orru londoni barátaim is összerázkódtak tőle. Alig vártuk, hogy kiszabaduljunk ebből a rettenetes atmoszférából és végre megállhassunk a komor falak előtt, amelyek mögött olyan sok, nagy tragédia játszódott le!

A *Tower* egy kisebbszerű magaslaton, a *Tower Hillen* fekszik és a legrégebb és leghíresebb építészeti emléke a brit fővárosnak. A nép élőlészavú történelme azt mondja, hogy még a rómaink vetették meg az alapját. A történetírók azonban

kétségbevittek ezt mindazideig, míg az 1777-iki javítási és átalakítási munkálatoknál mélyen a földben sok római pénzre nem akadtak. Ez magyaráta a kételkedőket is az épület római származásáról.

A *Tower* nem volt mindig börtön. Valaha királyi rezidenciája is volt. Az első uralkodó, aki e komor falakon belül ültette föl tanyáját, *Isztván* volt; aki *Matild* császárnéval folytatott viszálykodása idején ide költözött egész udvarával. Kívülre még csak *I. Edward* király rezideált benne hosszabb ideig; a többi uralkodók csak ideig-óráig.

A tizenhatodik században nagy szerepet játszott a *Tower*. *Nyolczadik Henrik*, a *Shakespeare* nagy tragédiájából is jól ismert angol király idezáratta feleségét: *Arragoniai Katalint*, hogy kedvesével, a szépséges szép *Boleyn Annával* zavartalanul élhesse világát. Mikor aztán megunt a világszép *Annie* bájjait, visszahívta *Katalint* és a szegény, az irigyelt *Annie* feje porba hullott. Porba hullott annak a városnak a falai közt, amelyben kevéssel azelőtt csak fény és élvezet várakozott reá!

Ugyancsak a tizenhatodik században látták a *Tower* falai a *Jane Grey* tragédiáját is, akit a rettenetes *Mária* királyné fejeztetett le. Ezután a rémtett után sokáig zárva maradtak a komor épületkolosszus ajtai és soha több uralkodó nem rezideált benne.

Ami az idegent első sorban érdekli ezen a helyen, az az a kamara, ahol az ország legnagyobb kincseit: a koronázási klenódiumokat őrzik. Rengeg magas falak közé szorított helyiség ez, átöröszölhetetlen ajtókkal elzárva, betörések ellen eze-ken kívül is sok mindenféle védőapparátussal ellátva. Egy kalitkaszzerű, dróthálóval körülfogott üvegirtóban vannak elhelyezve az összes

A házasságtól. A férj óvatosan akar éjjel besompolyogni, a feleség azonban neszét veszi és kiszól neki az előszobába:

— Miska, te vagy?

— Igen.

— Nem szükséges, hogy lopva jöjj be, úgy is ébren vagyok.

A férj belépett.

— Ah, jó estét kedvesem! Mit gondolsz, hány óra van?

— Hát becsületes számításal negyed négy lehet.

— Hm! Ez neked talán a rendes idő a házassághoz? Hol voltál?

— Gyuriéknál.

— Gyuriéknál! Szép társaság! Csupa haszontalan léhűtő! Kik voltak még ott?

— Pista, Bandi, meg a Náci.

— Hahaha! Micsoda szemenszedett banda! És mit csináltak?

— Hát — — — közben kártyáztunk is egy kicsit.

— Közben? Közben? Micsoda közben? Ivás közben? Mi?

— Mi tagadás benne, biz úgy volt.

Ezenközben a férj már lefeküdt, sőt horkolt is.

— Miska! — Semmi felelet.

— Miska! — kiált még egyszer az asszony. A férj végre is fölébredt.

— No! — mordult egyet haragosan a fölébredett.

— Aztán nyertél-e?

— Igen, — felelt a férj és újra álomba merült.

Tíz perczre rá újból:

— Miska! Hé Miska! Ébredj föl!

— Mit akarsz már az Istenért? Hagyj aludni!

— Mondd, mennyit nyertél?

— Ötven forintot.

— Hallatlan! Mivé lettél te ember! Sohase hittem volna, hogy képes légy ilyesmire! Szégyeljed magadat!

— De az Isten szerelmére, hagyj már aludni, hiszen mindjárt reggel lesz!

— Addig nem hagylak békében, amíg nálad lesz a nyert pénz. Menj vissza azonnal és add vissza mindenkinek, amit elnyertél tőle.

— De hiszen már régen alusznak mind!

— Jó. De holnap első dolgod legyen, hogy visszaadd a pénzedet!

koronázási ereklyék. Vakító ragyogású gyémántok dominálnak a koronák, lánczok, rendjelek, birodalmi alma, jogar, marsallbotok és más jelvények hálmázán. A drágábbnál drágább edények, kelyhek és kancsók a legtisztább arany színében tündökölnék és mindezeket méltóan koronázza maga a világhírű *Kobinoor* gyémánt káprázatos csillogása. Az építészeti erősségeken kívül egy, a *Towerben* elhelyezett ezred is állandóan őrködik a birodalom legnagyobb kincsein.

A *Towernek* egy másik részén van az óriási és régi fegyver- és történelmi ereklyetár, amelyben sok történelmi emlék között azt a fatöngőt is őrzik, amelyen a büszke és nemes *Stuart Mária* fejt le-
válták.

Az udvarnak ennél a részénél gyönyörű látványosság tárult szemünk elé. A közelben a jelenkor hidjainak legbámulatosabbja, a függő *Tower-híd* emelkedik magasan a partok fölé hatalmas pillérel-
vel és óriási méreteivel.

Alatta csendesen, angol nyugalommal hömpölyög a nagy *Themse*, körülötte a tengernagy város homályos körvonalai. A bejárattól balra, tornyok és ajtók nagy tömege mögött vannak a börtön cellái, amelyeket utoljára hagytunk, hogy a leg-tüzetesebben megzemlélhessük őket.

Órákat lehetne itt tölteni azoknak a fölíráso-
nak elolvasásával, amelyek olyan híven beszélik el a *Tower* falai közt elkövetett kegyetlenkedéseket!

Az első felírás, amelyet kibetűztünk: *Tyrrel* Vilmos, máltai lovag olaszul írt sóhajtása:

„Mivel a sors nagyon tövises utra szánt engem és minden reményemet meghiusította, nem lehet más kívánságom e földön: az adja Isten, hogy minél hamarabb véget érjenek szenvedéseim! Fö-

— De az tisztára lehetetlen! Hiszen megharagudnának érte mind!

Egy ideig csönd volt, azután ismét megszólalt az asszony:

— Egy feltétel alatt megbocsátok.

— Mit akarsz még, az Istenért! Szólj!

— Adj a nyert összegből 10 forintot jótékony célra, a többiért csináltass nekem egy rubát.

— Jól van. Meglesz.

Nyomban azután újra álomba merül a szegény, meggyötört férj, de nemsokára megint csak fölkelte az asszony:

— *Mondd, édes fiam, nem volna elegendő jótékony célra öt forint is?*

Nők, mint rendőrök. Amerikában és Angolországban most több, mint nyolcvan nő van, akik a bűnügyi rendőrségnél vannak alkalmazásban. És a rendőrség arra a tapasztalatra jött, hogy sok asszony szinte teremve van erre az állásra. Londonban sok nő, aki kövházakban és nagyobb vendéglőkben pénztárosnői állást tölt be, egyszersmind a rendőrségnek is tesz szolgálatot. És gyakran ezekre bízzák a legfontosabb és legkényesebb feladatokat. Az ilyen nőknek azonban feltétlenül csinosoknak és szeretetreméltóknak kell lenniök, amellet kell, hogy divatosak és felfüggősek is legyenek, hogy bizonyos titkokat kitudhassanak.

A családi hasonlatosság. A családi hasonlatosság maradványaira vonatkozólag esodálato megfigyelésről értesítették a párisi biológiai társaságot. Egy párisi nem régen beutazta Németországot s egy kölni vendéglő éttermében a szomszédos asztalnál látott valakit, akinek az arcvonásai, termete, hangja rendkívül hasonlított az atyjához, ami annál inkább megdöbbentette, mert az atya már meghalt. Álmélkodását nem tudta leküzdeni, odament az illető urhoz és elmondta neki a megfigyelését. A beszélgetés során kiderült, hogy ez a kölni ur annak a francia szökevénynek az utódja, aki a nantes-i edictum felfüggesztése után (1685.) Franciaországból kivándorolt és Kölnben telepedett le. A családja Franciaországban Saint Hyppolite du Gardban lakott, ahol a család francia ága is a legutóbbi időkig tartózkodott. A két család neve egy betű híján teljesen azonos, ez a betűkülönbség is csupán a család német ágának germanizálása

folytán állott elő. És ámbár 200 éve elmúlt már, hogy a családot két ágra szakadt, mégis a hetedik és nyolcadik ivadéknak is volt egy-egy tagja, akik között bámulatosan feltűnő volt a hasonlatosság.

A kocsiakó. Gróf Fredro Sándor, a híres lengyel vigjátékos most megjelent emlékiratában megemlékszik egy *Walewsky* nevű lengyel kalandorról, akivel *Karlsbadban* ösmerkedett meg. *Walewsky* roppant eredeti ember volt és nagyon ügyes is, mert anélkül, hogy bármi foglalkozása, vagy rendes bevétele lett volna, évenként kétszáz ezer forintnál többet költött el. Lakása nem volt, ellenben fogatot tartott, amely egyszersmind *lakószobája és borpinchéje* is volt. Itt fogadott vendégeket, itt halt, egyáltalán itt élt ebben a kocsi-ban. Szenvedélyes hamis-kártyás volt. Egy ízben rajta érte egy francia a csaláson.

— Uram — szolt *Walewskynak* — ön hamisan játszik.

— Azt én nagyon jól tudom, felelt hidegen, de az éppenséggel nem tetszik nekem, hogy ön ezt szememre lobbantja.

Azután kihirta párbajra a francziát és a párbajban meg is ölte.

Az afghanok hova tartozása. Régi hagyománya afghanoknak, hogy ők Izrael elveszett törzseinek az utódai. Ezt a hagyományt megerősíti a *Calcutta Review* című folyóirat egy cikke, amely az afghanokról tett tanulmányokkal számol be. Az afghanoknak többnyire zsidónevek van: *Juszuf* (József), *Jakub* (Jakab) és *Izhak* (Izsák). A modern afghanok mai napig is Izrael gyermekeinek nevezik magukat. A zsidók története sem mond ellen az afghan hagyományoknak. A zsidók története szerint a tíz elveszett törzset *Médiába és Mesopotomiába* vándorolt ki és másfél évi-vándorlás után *Azaroth* országba érkezett. Ha *Azaroth* tényleg *Afghanistan* jelent, akkor sok mindent meg lehet érteni. A zsidók a monda szerint már régen a *Talakt-i Suleimán* hegyen (Salamon-hegye) laktak, mielőtt még a mohamedanizmus keletkezett. Az afghanok nagy része nagyon régóta *Juszufzainak*, azaz *József* utódainak nevezi magát. Számos ősi afghan szokás is zsidó eredetre vall. Így, az afghanoknál is szokás, hogy az elhalt fivér özvegyét a másik fivér nőül veszi és az afghanok is megkövetik a halálra ítélteteket.

löttem mindig rossz csillag ragyogott. 1541. William Tyrrel.

Egy másik helyen Szent Péter egyik levelének következő szavai állanak:

„Szeressétek felebarátaitokat. Féljétek az Istent. Tiszteljétek a királyt. Bizzatok az Istenben.“

A kandallóra ez van rajzolva:

„Minél többet szenvedünk e földön a Megváltónak, Jézus Krisztusnak dicsőségére, annál több részünk lesz az Ő oldalán a mennyei boldogságból. Mert a Mindenható megkoronázta Őt az örök igazság hőtiszta koronájával, és Ő igazságos lesz hozzánk. 1587. június 22.“

Howard Tamás herczagnek utolsó szavai voltak ezek, akit azért vetettek börtönbe és azért fejezték le, mivel *Stuart* Mária kezét meg akarta kérni. Közül ehhez van egy másik fölrás, amelynek íróját azonban nem lehetett kikutatni. A fölrás *Salamon* prédikációi VII. részének 2—9. versének földolgozása.

„Jobb a siralmasházhoz menni, hogynem a lakodalomnak házához. Jobb a szomorúság a nevetésnél, mert az orczának szomorúsága által jobbra léssen az embernek a lelke. A bölcs embereknek elméjük a siralmasházban vagyon, a bolondoknak pedig a vigasság házában. Sokkal jobb a bölcsnek dorgálását hallani, hogynem a bolondoknak énekléseket. Jobb akármi dolognak a vége, annak kezdeténél. Légy türelmes és bölcs szomorúságodnak idején, mert a türelem éppen olyan jó fegyver, miként a pénz. 1559. Április 22.“

Szintén ismeretlen kezeztől származnak a következő szavak:

„Csak egy embernek légy barátja és égynek se ellensége. Az a legszerencsétlenebb ember, aki súlyos csapások idején nem tud tünni. Mert nem a

csapás pusztítja el az embert, hanem a türelmetlenség. Azért légy türelmes és remélj életed végéig!“

A másik falon, egy körben, nemesi czimer van, körülötte a fogolynak: *Salmon* Tivadarnak a neve. A körtől jobbra három összefűzött lazac, Krisztus monogramja és a következő szavak:

„Ugy élj, hogy földi életed után még egyszer fogsz élni! Ne légy vakmerő, de csüggeteg se!“

Egészen alacsonyan, mintha fekvő iratott volna, a *Jób* könyvéből való keserű átkozódás van írva egy helyen angol nyelven:

„Elveszszem az a nap, melyen én születtem, az éjszaka is, melyen az mondatott: férfigyermek fogantatott. Az a nap legyen setétség; az Isten onnét felül azt meg ne látogassa s a világosság is azon ne fényeskedjék. Megatétüljenek az ő estéjének csillagai; vájja a világosságot és el ne jöjjön és ne lássa a hajnalnak megjövetelét.“

Ki írta ezeket a keserű sorokat! Az nincs mellette írva. Egészen elrejtve, minden emléksor nélkül, egy rövid női név van a falba vésvé: „Jane“. A szerencsétlen *Jane Gray*-nak, Mária királyné áldozatának az írása ez.

Sok, rengeteg sok fölrást láttunk ezeken kívül is, de lehetetlen volt többet megjegyezni. Különbösen is valósággal is voltunk sujtva. A *Jób* könyvéből vett szavak és a bájos, gyermekiesen tiszta lelkű *Jane* írása egészen levett bennünket a lábunkról.

Gondolatokkal tele fejjel és érzésekkel tele szívvel hagytuk el a Tower ősi falait, tengernyi sok tragédiának véres színhelyét, amelynek minden zugából, mintha az otveszettek lelkei sóhajtának megrázóan, lelket megkapó szenvedélyvel!

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ

(Politikai és társadalmi tréfás rajz)

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (14)

A bank most már gyorsan megalakult s az igazgatóságba bekerült Alapi és Patacsics is, a felügyelő-bizottságba pedig *Juranics* Lőrincz, *Radován* diákok mint titkárt tartotta meg *Zrinyi* maga mellett, igen csinos fizetéssel.

A kormány, mely nagyban poussirozta az új bankot, nem feledkezett meg *Zrinyi* többi vitézeiről sem. *Istvánfy* Pált kinevezte az országos levéltárhoz, *Bajony* Jánost az új renaissance-muzeumhoz tisztnak. *Deák* Balázs-ból tanfelügyelő lett, de a miniszter a szívére kötötte, hogy tollat a névalírásán kívül ne fogjon kezébe, nehogy kompromittálja magát, hanem tartson egy jó tollnokot; *Dandó* Ferencz uram az állami méneseknél nyert kflégitő alkalmazást.

A kisebb emberek is majd mind kenyeret kaptak, némelyek kalácsot is, többeket a közemberek közül *Zrinyi* tartott meg szolgál-tában, kit komornyiknak, kit inasnak, kit huszárnak. Szomorú volt ez a szétszéledés. Majdnem könyeket sajtolt a *Zrinyi* szemébe, de meg kellett történni.

— Nincs többé seregem — sóhajtá — koldus lettem.

De lassan-lassan beletörődött az új helyzetbe, bár folyton érték kisebb-nagyobb kellemetlenségek. Az első, mingyárt a bank megalakulása napján, midőn az új igazgatóság tisztelgett nála.

Egy kis sánta urat így mutattak be közülök:

— *Zrinyi* Mór, a biztosítási osztály főnöke.

— Hogyan? — kiáltott fel megütközéssel. Hiszen a *Zrinyiek* kihaltak, és a Mór név nem is volt szokásos a családban.

— Oh, kérem — szolt a kis emberke nyájas vigyorgással, a kezeivel vastag óralánczába kapaszkodva — én csak fölvettem ezt a nevet.

Zrinyi a lábával toppantott és indulatosan mondá:

— Hát akkor mehjen ki tüstént és tegye le.

— De kérem, kérem, gróf ur, én azt belügyminiszteri engedéllyel vettem fel.

A bank ügyésze félrevonta *Zrinyit* az ablakmélyedésbe, hogy ez egészen törvényes eljárás és nem lehet ellene kifogást emelni.

Megcsillapodék egy kissé, de mégis keserűen kifakadt:

— Azt, hogy a birtokainkat elveszik, ha már nem élünk, még értem, mert a földet mivelni kell, a föld arra való, hogy az élőknek teremjen, a halottak már nem esznek. De más, a holtak sírját felnyitni és elszedni ékszerüket, neveiket, hogy az élőknek kamatozzanak. Ilyes valamit az én időmben nagyon büntettek, még ha egy gyűrűt lehuzott is valaki a holtak ujjáról, hát még hogy a nevet is elvegye és használja . . .

— Igaz, igaz, de hagyjuk ezt; nem jó a kormányynyal kötni, méltóságos uram.

A bank különben igen jól indult. Az idea tetszetős volt, a banknak nagy jövőt jósolt a közönség s a részvényeket, melyeket a hollandus alapítók, kihasználva a kedvező áramlatot, siettek a piacra hozni, roppant felpénzzel kapkodták el. A teljesen befizetett husz millió korona alaptőkéen kívül a részvényeknek harmincz forintos felpénzzel való kibocsátásából kétszázötvenezer forint nyereség folyt be, melyet a tartalékalaphoz lehetett csatolni.

Mindenekelőtt azonban alkalmas épületre lett volna szükség. Ez volt az első teendő.

Egyetlen ilyen ház mutatkozott kielégítőnek a banknegyedben: a Nádor-utcában, ezt kell vagy megvenni vagy kibérelni.

A bank ügyészét, Szebeni Mihályt és Juranics Lőrinczet bízták meg a feladattal. A ház valami Rózer Nepomuk Jánosé volt, ki a Zöldfa-utcában lakott egy kis ódon sárga épületben.

Eljöttünk megvizsgálni: a következő nap referáltak Zrinyinél.

— No, mi van a házzal?

— Ott voltunk az öreg Rózernél. Eleinte azt mondta, hogy nem eladó a ház. Később megkérdezte, mit adnánk érte. Mondtuk neki az összeget, a fejét rázta, Igértünk neki ötvenezer forinttal többet. Arra is a fejét rázta. Igértük neki a ház kimutatott jövedelmének megfelelő tőkét, az se kellett neki. Erre elmentünk. Egyszerre aztán visszahívott a lépcsőkről és így szólt: — Isten neki, valami jutott az eszembe, megkapják az urak a házat, de csak egy föltétellel...

— No, mi lenne az? — kérde Zrinyi.

— Elő sem merem hozni, olyan bolond a dolog.

— Csak kivele!

— Hát az a föltétel, mondá nekünk Rózer ur. Gróf Zrinyi Miklós lekötötte magát szerződésbe, hogy minden vasárnap nálunk ebédel.

Zrinyi nevetett. Tetszett neki ez a számság.

— És maguk mit feleltek?

— Mi azt mondtuk, hogy ilyen föltételt nem fogadhatunk el, inkább adunk ötezer forinttal többet a házáért.

— És aztán?

— Erre ő elvörösödött és így szólt: Ragaszkodom a föltételhez, inkább adom ötezer forinttal olcsóbban a házat.

— Furcsa ember. No, és?

— Eljöttünk. Nincs alku.

— Miféle ember ez a Rózer?

— Szakasztott második Sartory Pál — felelte Juranics — de a lakásán uri fény van, az előszobában harisnyás inas.

— Ön se tud róla többet, fiskális?

— Alig. De megtudhatom, egy ismerősöm jár hozzájuk, egy ezredes.

— Hogy hívják az ezredest?

— Bobor.

— Ah, Bobor! Ugy-e szép felesége van?

— Csinos asszony. — Nagy race.

Az ügyvéd csetentett a szájával.

— Az is oda szokott járni? — kérde Zrinyi élénk érdeklődéssel.

— Nagy barátnek a Rózernél.

— Referáljon nekem holnap vagy holnapután erről a családról, fiskális!

Harmadnap egy több ivre terjedő munkálattal talált Zrinyi az asztalán.

Behívta Radován diákot:

— Nehezemre esik az olvasás, Radován, olvasd fel ezt a sok ákom-bákomot.

Zrinyi elnyújtzkodott a dívánon: — „Látod, diák, ilyen kényelmes dolgok nem voltak azelőtt.”

(Folytatás következik.)

KÉT ASSZONY

BARANCZEVIČ SZ. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszról fordította SZABÓ ENDRE (42)

— Ez a hatalom, némi kis kivétellel, csaknem határtalan. Én bezárhatom kegyedet ebbe a kis szobába s ha tetszik, soha innen ki nem bocsátom, más szóval: házi börtönbe tehetem kegyedet s ezt nekem senki meg nem tilthatja; a törvény kötelezi a férjét, hogy feleségét el-

tartsa, de azt a világnak egy törvénye sem határozza meg, hogy milyen legyen ez eltartás összege vagy minősége. Én például adhatok kegyednek valami elenyésző csekély összeget, például havonként husz rubelt, aminél egy inas is többet kap. Egy szóval: azt tehetem kegyeddel, amit akarok. Hogy tetszik ez a perspektíva?

— Ha mindaz igaz, amit ön mondott, akkor... — kezdte Olga, hogy oly bizalmasan beszéltem az nyakba és legelső hitvány ember iránt s férjhez mentek ahhoz; de ha ez már egyszer megessett, akkor nincs más mód, mint tűrni.

— De az ördögbe is! mit mesél kegyed nekem — toppantott Bargyin a lábával — kegyed sokkal ravaszabb, mint amilyennek hittem. De ha ravaszabb magánál az ördögnél is, mégsem fog engem arra rávinni — nem arra, hogy szeressem — hanem arra sem, hogy becsüljem. Az a mód, amely szerint kegyed el akarja magát vetetni velem, igen hitvány és alávaló.

— Én itt nem kerülhetek szóba.

— No, ez már aztán igaz. Hát nem kegyed játsza a hárem foglyának a szerepét? Egyébiránt ez mindegy. Csak vesztegetjük az időt. Egymás iránt táplált érzelmeinket egészen jól megvilágítottuk. Fontolja meg még egyszer ajánlatomat. Ha kijelenti a nagybátyám előtt, hogy nem akar a feleségem lenni, rögtön fizetek kegyednek vagy a kegyed erényes mamájának...

— Ezt már hallottam — jegyezte meg Olga nyugodtan.

— Igen, de talán még nem ért reá, jól meggondolni ajánlatomat. Vagy talán előbb a mamájával akar tanácskozni?

— Nincs miről. Vannak kérdések, amelyek olyan egyszerűek, hogy azokról senkivel sem tartom szükségesnek a tanácskozást.

— Lám, lám. Hát hiszen az én ajánlatom is épen olyan: Én kegyednek üzletet — ajánlok

Amelyet én nem fogadok el.

Bargyin felugrott, haragosan felre lökte a székét és néhány lépést tett. Olga tovább ült előbbeni helyén.

— Hallja csak, kérem, — kezdte Bargyin szelidebb hangon, — vegye a dolgot komolyan. Nem régen még egészen egy véleményen volt velem a házasságot illetőleg s megvallom: nagyon kellemes volt nekem, mikor láttam, hogy kegyed nem elhízott. Hát miért ragaszkodik most ugy a házassághoz?

— Okom van rá.

— Milyen oka? Magyarázza meg. Én okot nem látok s azt hiszem, hogy nincs is semmiféle ok. Kegyed csak makranczoskodik, amit később nagyon megbánhat. Gondolja meg: nem szeretjük egymást, hát minek egyesüljünk egész életünkre?

— Meglehet azért, hogy ön más valakivel ne egyesülhessen.

— Tehát boszu! De ez egészen japánias. Japánban az a szokás, hogy ha valaki boszút akar állni az ellenségén, hát a saját gyomrát hasítja fel. De hiszen kegyednek nincs is oka arra, hogy én rajtam boszút álljon. Kegyed eljött hozzám önként, együtt maradtunk közös megegyezéssel és most elválnék közös megegyezéssel. En fizetek kegyednek egy összeget, amelyet kegyed akar.

— Nem — felelt Olga, a fejét tagadólag rázva — ezt én nem akarom.

— Mily ördögi makacsság! Ugy látom, végre is a mamájával kell ezt a dolgot elintéznem.

— Hiábavaló fáradság. Én nem engedelmekednek nekik.

Bargyin vállat vont s behúzódott a szoba egyik sötét szögletébe. Ott leült és karját összefonva, elkezdte Olgát nézni. Egy ideig némán nézték így egymást.

— Tehát nem akarja megmondani az igazi okot? — kérdezte Bargyin.

— Ha már olyan nagyon szeretné tudni — felelt Olga — de nem hiszem, hogy ez önt nagyon érdekelné.

— Ellenkezőleg, nagyon érdekel.

— Anyának érzem magamat, — mondá Olga halkán.

— Mi?

Bargyin felugrott, gyorsan az íróasztalához ment és gyertyát gyújtott.

— Hát miért nem mondta ezt meg nekem már régebben? — szólt Bargyin esendőbb hangon, önkéntelenül előre lépve — mindent vártam volna, csak ezt nem.

Olga szótlánul felállt s mikor Bargyin mellett lassan, lehajtott fővel elment, ez észrevette, hogy a szegény leány szeme tele van könnyekkel.

XV.

Egyenlőtlen beszéltem, Ivanyics Szokratesz: az lehetetlen! — kiáltott föl Vjéra, eldobva magától a könyvet, amelyet kezében tartott volt.

— Miért volna lehetetlen? — esodálkozott Ivanyics Szokratesz — hát azt hiszi, hogy én találtam ki?

Vjéra tünődve hajtotta le a fejét.

Csüdes, meleg júniusi este volt. A nap még jól fent állt s a fák lombjai közt fáradhatatlanul csevegtek a madarak. A lyesznojei nyaraló parkja egyik félreeső sétányán, ahol Ivanyics Szokratesz Vjéra ült, nagyon kevesen sétáltak, ezért Vjéra és Ivanyics Szokratesz fesztelenül, hangosan beszéltek.

— Hát most már azt is elértem, hogy kegyed engem szószátyárnak tart — szólt az öreg dörmögve, miközben cigarettát sodort magának — soha életemben ezt még én rám nem mondták. Csak egy hibám van, hogy olyat is elmondok, amit talán nem kellene...

— Mit ért ön olyan alatt? — kérdezte Vjéra, ránézve.

— Hát azt, amit elmondtam — jegyezte meg boszusan az öreg — de lehet-e maga előtt valamit elhallgatni.

— Pedig nagyon jó, hogy elmondta. Nagyon köszönöm — szólalt meg gyorsan beszélve Vjéra — képzelje, ha ön nem szól, én semmit sem tudtam volna, mindnyájan eltitkolták előttem nővéremnek ezt a vérlázító férjhezmenetelét.

— Szergejevna Vjéra, ne heveskedjék. Ej, milyen heves természetű? Micsoda vérlázító van abban?

— Mi? Minden, Ivanyics Szokratesz, minden. Kényszeríteni a házasságra egy olyan embert, aki soha sem szerette azt a lányt, akit feleségül vesz!

— Ez új! Kegyed tehát sajnálja Bargyint?

— Bargyint? Nem én, legfeljebb annyira, mint a nővéremet. De Olga! Hisz ő nekem testvérem! S én látom, hogy az én testvérem törbe megy.

Ivanyics Szokratesz nagy füstfelleget fújt.

— Micsoda törbe?

— Ön nem érti?

— Bocsánat, nem értem.

— Nehéz ezt megmagyarázni, szólt Vjéra vállat vonva.

— Fiatalság! — jegyezte meg Ivanyics Szokratesz, szintugy vállat vonva, ezt kegyednél csak a fiatalág teszi, kedves kisasszony. Szép könyveket olvasnak... hát az is. Hanem az élet egészen más, galambdészkám, Szergejevna Vjéra. Kegyed azt mondja: tör. De én semmiféle tört nem látok. Nem látok és nem látok. És Szergejevna Olga ugyan a kegyed nővére, de az is igaz, hogy egy cseppet sem hasonlít kegyedhez. Épen olyan, mint Bargyin ur. Miért ne volnának együtt valók? S hogy talán nem szeretik egymást, hát mi van abban? A megszokástól függ, hogy megszeressék egymást.

— De érte meg, hogy Bargyin halála órájáig meg nem bocsátja, hogy így erőszakoskodtak vele.

— Ő a hibás. A bűnös lakoljon. Miért cselekedett úgy?

— Ő ezt nem fogja így meggondolni, nem fogja keresni, hogy hibás-e ő vagy sem, hanem egyszerűen pokollá teszi a házi tűzhegyét s míg ő maga is kinlódni fog ebben a pokolban, mást is kizozni fog.

— Már mindjárt pokol! — dörmögött az öreg hitetlenül — miért volna pokol? Eh, kisasszony! A könyvekben beszélnek pokolról, de az életben olyasmiről nincs. No, talán összevesznek néha, talán meg is tépázzák egymást — ez mindenkivel megtörténhetik — aztán kibékülnek.

(Folytatás következik.)

SZÍNHÁZAK.

[Budapest, csütörtök, 1898. márczius 3-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 51. Havi bérlet 3.

Folt a mely tisztit.

Drama 4 felvonásban. Irtá: Eche-garay Jozsef. A spanyol eredet-ből fordította: Pálthy Károlyi.

Személyek:

- Majlida P. Márkus
Kucigüta Maróthy
Douna Helvay
Dulores Keczeri L.
Fernando Mlnályi
Dun Jusio Borcsányi
Dun Lorenzo Császár
Dun Jozsef Ivánfi
Jolita Nárcisz
Szolga

Kezdeté 7 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 61. Havi bérlet 1.

Czifra nyomorúság.

Szám 4 felvonásban. — Irtá: Csiky Gergely.

Személyek:

- Bálnai Gusztáv Gyenes
Bella, huga Cs. Alszegi
Sodró Antal Egressy
Zsófia, neje Boér H.
Eszter, rokona Hegyesi M.
Csoma Ráimt Gabányi
Madi Simon Zilahy
Poprádi Nádai

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

619. szám. 619. szám.

Vége a szerelemnek.

Satyrikus színjáték 4 felv. Irtá: Bracco Roberto. Fordította Radó Antal.

Személyek:

- Fontanarosa Anna Lányi I.
Fontanarosa Arturo Fenyvesi
Salvetti Fulvio Góth
D'Alma Giuliano Tapolczai
Dionigi Sandro gróf Ráthonyi
Albano Renalo Gát
Rispoli Gustavo Szerémi
Antonio, szolga Gyöző
Filippo, kertész Bárdi

Kezdeté fél 9 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Komáromi M. asszony mint vendég

A Michu lányok.

Operett 3 felvonásban. Irtá: A. Vanloo és G. Duval. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szer-zette: Andr. Messager.

Személyek:

- Des Iis márii Sziklai K.
Michu Hoross E.
Michuné Lang Etel
Marie Blanche Komáromi
Blanche Marie Világ G.
Aristide Iványi A.
Gaston Rigaud Szentmiklósy
Herpin k. a. Sz. Szilassy

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Blaha L. asszony mint vendég.

Talmi hercegnő.

Kredeti operette 3 felvonásban. Irták: Miklai Emil és Kóvári A. Zenéjét szerzette Konti József.

Személyek:

- Darius Németh
Mihabella M. Csatai
Gaston Ruskó
Margarita Z. Bárdi
Kazimir Vidor
Ivonne Blaha
Ceznac báró Selymosi
Rigobert Ujvári

Kezdeté 7 órákor.

Színházi műsorok a 21. oldalon.

Pénz nélkül építék Budapesten

bérházakat telektulajdonosoknak.

Felvilágosítást szolgál egy szóbelileg, mint levélieleg

Reich József,

Budapest, Csokonai-utca 10/a. szám,

kávéház- és szálloda-tulajdonos. 511

Dr. ZIFFER gleichenbergi fürdőorvos belégzési intézete

orr-, garat-, gége- és mellbelegések ellen. Sóviz- és fenyőfubelégzés külön fülkékben. Pneumatikus kurák asthma ellen. Nyitva egész nap. 682

VIII., József-körut 10. szám.

Karikás vendéglője

Kerepesi-ut 36. (A népszínházzal szemben),

Miska bácsi magyar csárdájához!

Mindennap hangverseny

Bicskey Ferencz hírneves zenekara által.

Színház után friss és kész ételek. 688

A 20 év óta jó hírnévnek örvendő és közkezdelt

Hajirtó-szer

„Epilatoire“

a hajnak teljes eltávolítására az arcon, kezeiken és karokon javitva lett, most gyorsabb és jobb hatással bír, mint előzőtt.

Teljesen biztonságos.

Ára: egy kis üveg 5 frt, egy nagy üveg 10 frt.

vagyészeti és bőrszépítő tudós.

Fischer Róbert dr.

Bécs, I., Habsburgergasse 4.

Brosúrek az Ozon-ról és egyes különlegességekről ingyen és bérmentve. — A szerek ártatlanságáról számos bizonylatok és több ezer elismerési levelek állnak betekintés végett rendelkezésre. — Felvilágosításokat minden bőrszépítő ügyekben ingyen, levélileg is adnak. — Főraktár Budapesten: Török József, Király-utca 12 és Koller Testvérek a nagy Kristófoz" című gyógyszerészeknél. Zúgrában: Redlich E. gyógyszerárban. 49g

Fővárosi bank

részvény-társaság.

(V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.)

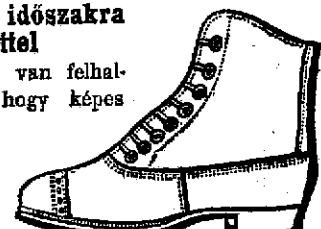
Alapított 1883-ban.

Lezártított váltókat rövid uton, valamint a tároza és azemély-hitel-egyletben vagy bekebelezés mellett. Előleget ad értékpapirokra és teljesít megbízásokat mindenemű értékpapírok eladása és vásárlására, elad sorsjegyeket részletfizetésre, elfogad takarékbetétet könyvecskékre és pénztári jegyek ellen 4 1/2%-ra, biztosít kötelezvényeket, vasúti részvényeket és sorsjegyeket árfolyam vesztesség ellen előnyös feltételek mellett.

Az igazgatóság.

A tavaszi és nyári időszakra való tekintettel

áruházam oly annyira van felhalmozva cipőárakkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áraim oly olcsók, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

- Czugas cipő, egy darab pitting bőrből 3.-
Borjúbőr betétes cipő 3.20
Borjúbőr, keztüdbőr-szárral, elegáns 3.80
Dívatq barna színű, bergsteiger cipő 4.-
Dívatos barna színű czugas cipő 4.-
Dívatos színű barna borjúbőr, elől kapcsos cipő 4.80
Dívatos zöld színű előlkapcsos cipő 4.50
Dívatos színű barna félczipő 3.50
Szaludlak cipő, világosbőr vagy keztüdbőr szárral 4.20

Hölgyeknek.

- Női lástán czugas cipő, 16 cm. magas selyem czug 2.80
Zergebőr czugas cipő 3.-
Dívatos színű barna fűzős angol cipő 3.20
Dívatos színű barna gombos angol cipő 3.40
Dívatos zöld színű elől fűzős cipő 3.40
Női zergebőr gombos cipő 10—12 gombmagas 4. — frisszalon-lakból 4.-
Dívatos színű barna félczipő 2.40
Zergebőr regatta-cipő, kőni való 2.40
Lasztán regatta-cipő, kőni való 2.20
Orfási vállasték mindenemű dívatos barna és zöldszínű, valamint fekete bőr gyermek-, gombos- és fűzős-czipőkben. — Vidéki rendelések pontosan eszközöltek több száz dívatos ábrákkal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel 628

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körut 6.

a New-York palotával szemben.

WEKERLE kávéház

VII., Kerepesi-ut 70. szám.

1898. márczius hó 1-től kezdve minden este magyar népdal- és zene-előadások

DANKÓ PISTA

orazágazerte ismert dalköltő és zenevezető igazgatása alatt 16 tagból álló társulata.

12—1 óráig HORVÁTH TONI hírneves zenekara hangversenyez.

Tömeges látogatásáért esedékes hazafias tisztelttel

Szabad homet!!! Tepli József, kávé.

BLICKENSERFER

amer. gyors-írógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legujabb. A létező összes rendszereket felülmulja tartósság és megbízható gyors munka tekintetében. Egyszerű, romolhatatlan szerkezet. Nincs festékszagja. Írása látható. 60%-al olcsóbb, 524

SCHULHOF GYULA

V. ker., Váci-körut 80. sz.

Diszkrét betegségek ellen.

Pérfatlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánlható.

Dr. Mitzger Tivadar

hydro-elektrotherapiai rendelő intézete

Budapest, Teréz-körut 44. I. em.

Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejlt különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs bőrbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfoku gyengeségi állapotoknál az általam alkalmazott Kataphorose gyógmód összes gyógymódokat hasonlítatlannal s messze felülmulja, a mennyiben gyógyszerektől menten néhány nap alatt gyökerez, állandó s teljes gyógyulást biztosít.

Intézetem a modern hygiea és orvosi technika elsőrendű vívmányait nagyszabású gyógytermekkel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető. Külön váróterem. Külön be- s kimenet. Rendelés naponta d. e. 8—1-ig, d. u. 2—8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

21.575/1898. C—II. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar közszénforgalom (1., 2. és 3. füzet) morva-szilézia-cseh-osztrák közszénforgalom, morva-szilézia-gácsország-bukovina közszénforgalom, felső-szilézia-osztrák-magyar közszénforgalom (I., II. és III. füzet) és felső-szilézia-morva-osztrák-sziléziai közszénforgalom.

Közhírré tétetik, hogy mindazon esetekben, a melyekben a Ferdinand északi vasut és a többi osztrák vasutak 1898. évi január hó 1-től érvényes helyi díj-szabásai által a fenti forgalmakban fennálló közvetlen díjtételek aláigérése áll be, az ugy előidézett külömb-letek a közvetlen díjtételek díj-szabási uton leendő rendezéséig felszólamlás esetén visszatérítetnek. Ezen külömbletek visszatérítésére nézve az üzletszabályzat 61. §-ának VIII. alatt foglalt póthatározománya mérvadó.

Azon viszonylatokban, amelyekben díjkülfölbletek eredményeztetnek s egyszeremű díjleengedések is állanak fenn, ez utóbbiak a díjkülfölbletek arányában rövidítést szenvednek és csak a még maradó díjleengedés (az erre vonatkozó feltételek betartása mellett) térítetik vissza. 253

Budapest, 1898. február 22-án.

A m. kir. államvasutak igazgatósága,

a többi részes vasutak nevében is.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Olasz cipőáruk gyára 504 Rovatti & Co.

Csak egy ár minden minőségben és formában, fekete, sárga, zöld és lack.

- Uraknak 5 frt
Hölgynek 4 frt
Fiúk és leányoknak 3 frt
Gyermekeknek 2 frt
Kis gyermekeknek 1 frt
Női félczipő 3 frt

BUDAPEST, Kossuth Lajos-utca 4. BUDAPEST.

BUDAPESTI TAKARÉKPÉNYTÁR és országos zálogkölcsön-részvénytársaság.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a IV., Király-körut 18. sz., IV., Koronaherceg-utca 11. sz., VII., Király-utca 57. sz. és VIII., József-körut 2. sz. a zálogintézetekben a bezárolag

1897. évi május hó 31-ig

elzálogosított és ki nem váltott, vagy nem rendezett kézi zálogok, u. m.:

Ékszerek,

1898. márczius 3—14-ig;

Ingóságok,

1898. márczius 15-én

és a rákövetkező napokon mindenkor délután 2 és fél órákor a

VI., Király-utca 57. szám

alatt levő árverési helyiségünkben nyilvánosan elárvereztetnek.

Együttal közhírré tétetik, hogy az elárverezett tárgyak után befolyt fölöslegok a zálogjegyek visszaszolgáltatása mellett három éven belül azon zálogintézetünk pénztáránál vehetők fel, amelynél az elzálogosítás eszközöltetett.

Budapest, 1898. február hó 25-én. 584

Az igazgatóság.

Színházi műsorok.

Table with 7 columns: Népzet, Színház, M. kir. Operaház, Vig. Színház, Mű. Színház, Magyar Színház. Rows include Péntek, Szombat, Vasárnap d. u, Este.

Építészek b. figyelmébe! Poiták Sipót, tűzhelyek gyártása (2 évi jótállással) Budapest, IX., külső soroksári-ut 15. sz. Telephone 53-71.

El ne mulassza senki sem... Remontoir zseborára. BIERMANN SAMU csomagszétküldési áruháza. Fontos! Zseborára valódi ezüstből...

Sanitas-szikkviz az egyedüli, mely sterilizálva bakteriummentesen kerül forgalomba. Sanitas paradicsom-kivonat francia rendszer szerint konzerválva. Sanitas-mustár a külföldről hozottainál jobb.

A NAGY KRACH! New-York és London nem kímélték meg az európai szarazföldöt és ezért egy nagy ezüstáruházzal indultva ezerte nagyat, hogy az egész készletet csak a munkások egy kis kárpótása ellenében eladja.

HIRSCHBERG A.-nál az egy. amerikai szab. ezüstgyárak főgymáksége WIEN, II., Rembrandtstrasse 19/3. Telefon 7114. Szétfűtés a vidékre utánvétel, vagy az összeg előzetes beküldés ellenében.

Versenyárgyatási hirdetmény.

Az újvidéki folyamterméni hivatal felügyelete alatt levő Duna-szakaszon az u. n. Lukini kanyarnál szükséges partbiztosítási munkálatok végrehajtásának, nevezetesen: 47.600 m² földleásásnak, 29.240 m² partburkolatnak, 18.360 m² kavicságyzatnak és 36.720 m² II. oszt. köböl leteszendő kőhányásnak vállalati uton való biztosítása céljából 1898. évi márczius hó 14-én déli 12 órakor a földmívelésügyi m. k. miniszteriumban újabb nyilvános zárt ajánlati versenyárgyatás fog tartatni.

A vállalatot szabályozó szerződés mintá, általános és részletes feltételek, tervek és egyéb tájékoztató adatok az újvidéki m. kir. folyamterméni hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. A vállalati összeg 5%-nak megfelelő bnatpénznek készpénzben, vagy övudóképes értékpapirokban a budapesti m. kir. központi állampénztárnál történő letételét igazoló állampénztári elismervénnyel felszerelt ajánlatok a jelzett napon d. e. 12 óráig Oberelli Károly kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatóhoz (földmívelésügyi miniszteri palota, földszint 3. sz.) nyújtandók be. Budapest, 1898. február 27-én.

Kávé elvámpolva és bérmentve. Elsőrangú szabónő ajánlikozik a n. é. hölgyközönségnek. Heimlérén BUDAPEST, Csengery-utca 62/a. sz. Belák István Fimco, Mákka 113.

Ha beteg a nő sok esetben a rendelkezéses vezetés egyedül okozója. Biztos sikerű gyógyszer állapít a „HYDROSTAS LAZAROSOR” az a 1 adag 2 ft 50 kr., fél adag 1 ft 20 kr.

Magy. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolcz. 4973./M. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak részéről a s. tarján-rutikai zolyom-z. brezói, zolyom-brezó-tiszolczi, garam-bezencze-selmeozzi, tülök-lufféve-dobsinai, bánréve-ozdi, czenier-bánszállási, feled-tiszolczi, pelsőcz-murányi, pelsőcz-nagy-szlabosi, losonecz-balassa-gyarmat-aszói és csata-balassa-gyarmati vonalain (7262 kilométer) nemkülönben a losonecz-i forgalmi főnökség hivatalos helyiségeiben és a fenti vonalak szakaszain levő osztálymérnökségek székelyein az összes állomási és őrházi órák jókarban tartása, szabályozás és javítása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

A pályázási állásra jelentkezni óhajtok felhívatnak, hogy szabályszerűen belyezett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó év márczius hó 20-án déli 12 óráig magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkárságához czimezve e felírta: „Ajánlat pályázási állás elnyerésére” lepecsételt borítékban, térli verény mellett nyújtják be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztárándól folyó év márczius hó 19-én déli 12 óráig bnatpénzképen 100 frtot készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételni nem fog.

A pályázási állásra vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőségndél (II. em. gazdasági osztály) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők. s ez okból az ajánlattevőkről feltételeztetni fog, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételni nem fognak. A pályázni kívánók tájékozásul megjegyztetik, hogy miután a csata-balassa-gyarmati vonagra nézve külön kötött szerződésünk folyó évi márczius hó 31-én már lejár, ezen vonal hivatalos óráinak jókarban tartását és javítását az illető órák, akivel a szerződést megkötendjük, már folyó évi április hó 1-től köteles lesz eszközölni, a miért is neki a magyar kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége egy évre számítandó kilométerenkinti 88 kr. egységár mellett, az esedékes munkadíját biztosítja: a felsorolt összes vonalakra nézve egyébként a szerződés folyó évi május 1-től kezdődőleg három évre fog megkötetni.

A magyar királyi államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott ártányösszegre — szabadon választhasson. Miskolcz, 1898. február hó 26-án.

Az üzletvezetőség. (Utányomás nem díjazatik)

Való- di francia különlegesesség okánis F. Borgue-rand, a legismertebb párti gyárosok legelőnyösebben beszereshetők. Polgár Sándornál Budapest, VII., Erzsébet-tér 50. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

BUTOR készpénzért, uyszintén részletfizetésre legjutányosabban kapható GONDA S. butoraktárában 451 VII., István-tér 7. sz.

1,000,000 korona az a legnagyobb nyeremény, mely a legkedvezőbb esetben a magyar kir. szabadalm. osztálysorsjáték VI-ik osztályának húzása alkalmából márczius 9-től április 6-ig kisorsolásra kerül. Ezen osztályban 30.000 pénznyeremény összesen 9.550.000 korona értékben fog kihuzatni. Sorjegyeket szétküld, vagy a készlet tart, a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett es pedig: 1 egész 1 fél 1 negyed 1 nyolcad 80 frt 40 frt 20 frt 10 frtért Lukács Vilmos főelárusító Budapest, Sas-utca 1. sz.

1897. évi magyar kir. adómentes $3\frac{1}{2}\%$ -os járadék-kölcsön kibocsájtva névértékű 60.000,000 korona. HIRDETMÉNY.

Az 1897. évi XXX. törvényezikk 7. szakaszában a m. kir. pénzügyminiszter az 1897. évi magy. kir. adómentes $3\frac{1}{2}\%$ -os koronajáradék kölcsön kibocsátására hatalmaztatott fel.

A kölcsön a magy. kir. államvasutak 86.817,792 koronát tevő kiadásainak fedezésére fordítandó, mely összegből az 1897. év végéig vegrehajtandó beruházásokra 40.800,000 korona a függő tartozások törlesztésére 46.017,792 korona esik.

Ebből a kölcsönből ez idő szerint 60.000,000 korona névértékű részösszeg kerül kibocsátásra.

A kölcsön bemutatásra szóló, magyar, német, francia és angol szövegű czimletekre van felosztva, melyek közül:

10,000 db A betűs (1—10,000 számig)	egyenként	100	koronáról
17,700 " B " (1—17,700 számig)	"	200	"
8,320 " C " (1—8,320 számig)	"	500	"
32,000 " D " (1—32,000 számig)	"	1,000	" és
1,930 " E " (1—1,930 számig)	"	10,000	"

sól. A czimletek a m. kir. pénzügyminiszter, a m. kir. központi állampénztár igazgatójának és a m. kir. hitelszámvevőség főnökének facsimile-aláírásával, valamint egy ellenőrző tisztviselőnek eredeti kezaláírásával van ellátva.

Ezen kötvények után 1897. évi július hó 1-jétől kezdődőleg évi három és fél százalék kamat fizettetik minden év január 1-én és július 1-én esedékes utólagos felévi részletekben.

A kötvények 10 évre terjedő kamatszélvényekkel és szelvényutalvánnyal vannak ellátva, mely utóbbi ellenében az új szelvényre annak idején a beváltóhelyeknél költségmentesen átvehetők.

A m. kir. pénzügyminiszter általános törvényes határozmányok alapján föl van jogosítva arra, hogy legalább három hóval előzőleg közléteendő felmondás után ezt a kölcsönt egészben vagy részben névértékkel visszafizethesse.

Ezen kötvények, valamint az azokhoz tartozó kamatszélvények minden fennálló bélyeg, illeték és adó alól fel vannak mentve s azoknak a teljes bélyeg-, illeték- és adómentesség a jövőre nézve is biztosítottik, úgy hogy a kamatszélvények minden levonás nélkül fizetnek ki.

A kamatszélvények esedékességük idejétől számított hat év elteltével, a kötvények pedig a visszafizetésre kitűzött határidőtől számított husz év elteltével érünek el.

A kötvénybirtokos a kamatokat és az esetleg felmondott kötvények ellenértékét a lejárt kamatszélvények, illetve a felmondott kötvények beszolgáltatása ellenében választás szerint felveheti:

a magyar korona országaiában fennálló beváltó helyeknél, valamint a beváltó helyeknél Bécsben, koronaértékben az 1892: XVII. t. cz. értelmében.

Berlinben és M. m. Frankfurtban német birod. márkában azon koronkénti árfolyam szerint, amelyen az átszámítás történik

Amsterdamban hollandi forintban azon koronkénti árfolyam szerint, amelyen az átszámítás történik, és pedig:

a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten, a budapesti és zágrábi kir. állampénztáraknál, valamint az összes kir. adóhivataloknál, azonkívül további intézkedésig:

Budapesten: a Magyar Általános Hitelbanknál,

Bécsben: a „K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe“ czimű intézetnél,

a „K. K. priv. allgemeine Oesterreichische Boden-Credit-Anstalt“ czimű intézetnél, S. M. v. Rothschild bankánál,

Berlinben: a „Direction der Disconto Gesellschaft“ czimű intézetnél, a „Bank für Handel und Industrie“ czimű intézetnél,

S. Bleichröder bankánál,

M. m. Frankfurtban: M. A. von Rothschild & Söhne bankánál,

Amsterdamban: az S. M. von Rothschild bécsi bankház által kijelölendő helyen.

A magyar kir. adómentes $3\frac{1}{2}\%$ -os koronajáradék kölcsönre vonatkozó minden közlemény a „Budapesti Közlöny“ és a „Wiener Zeitung“-on kívül négy külföldi, köztük két berlini és egy frankfurti hírlapban is közlé fog tétetni.

Budapesten, 1898. évi január hóban.

A m. kir. pénzügyminiszter:

Lukács, s. k.

Vonatkozással a magyar kir. Pénzügyminiszter Ur Ó Nagyméltósága fenti hirdetményére

n. é. 60.000,000 korona 1897. évi magyar kir. adómentes $3\frac{1}{2}\%$ -os járadék-kölcsön

ezennel nyilvános aláírásra bocsátatik.

Az aláírás 1898. évi márczius 7-én, hétfőn

Budapesten { a magyar kir. központi állampénztárnál (pénzügyminiszteri palota),

a magyar kir. állampénztárnál (fővámház).

Zágrábban a királyi állampénztárnál, valamint az összes magyar kir. adóhivataloknál; továbbá

Budapesten a Magyar Általános Hitelbanknál,

Bécsben a „S. M. von Rothschild“ bankánál,

„ „ „K. k. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel- und Gewerbe“ czimű intézetnél,

„ „ „K. k. privilegirte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt“ czimű intézetnél,

Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban a „K. k. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt

für Handel- und Gewerbe“ czimű intézet fiókjainál az egyes aláírási helyeknél szokásos üzleti órákban az

utóbb felsorolt feltételek mellett; továbbá:

Berlinben a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ czimű intézetnél

a „S. Bleichröder“ bankánál

a „Bank für Handel und Industrie“ czimű intézetnél,

M. m. Frankfurtban a „M. A. von Rothschild & Söhne“ bankánál,

a „Filiale der Bank für Handel und Industrie“ czimű intézetnél,

a „Sal. Oppenheim jun. & Co.“ bankánál,

Hamburgban a „Norddeutsche Bank in Hamburg“ czimű intézetnél,

az illető helyek által közléteendő feltételek mellett történik.

A Budapesten, Bécsben, Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban eszközözendő aláírásokra nézve a következő feltételek állapítottak meg.

1. Az aláírási ár $3\frac{1}{2}\%$ -ban állapítottatik meg, hozzáadva a f. é. január hó 1-től az átvétel napjáig járó $3\frac{1}{2}\%$ -os folyó szelvénykamatozatot.

2. Az aláírás bejelentési ívek alapján történik, melyek a fentemlített aláírási helyeken költségmentesen kaphatók. Minden egyes aláírási hely fenntartja magának azon jogot, hogy az egyes aláírásokra történő átengedést belátása szerint meghatározhassa.

3. Az aláírás alkalmával az aláírt névérték 5% -a biztosítékképpen leteendő és pedig készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számított értékpapirokban, melyeket az illető aláírási hely elfogadhatónak talál.

4. Az átengedés az aláírás befejezte után az aláírók értesítésével lehető

Hamburgban

a „L. Behrens & Söhne“ bankánál,

„

a „M. M. Warburg & Co.“ bankánál,

Amsterdamban

a „L. Auerbach“ bankánál,

„

a „Lippmann, Rosenthal & Cie“ bankánál,

„

a „Amsterdam'sche Bank“ czimű intézetnél,

Brüsszelben

a „L. Lambert“ bankánál,

„

a „Banque de Bruxelles“ czimű intézetnél,

rövid idő alatt megtörténik. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része haladéktalanul visszaadatik.

6. Az aláíró az aláírására átengedett kötvényeket, amelyek német bélyeggel láttatnak el. f. é. márczius hó 17-től kezdve, legkésőbb f. é. április hó 29-ig tartozik átvenni. Az aláírónak azonban jogukban áll a nekik átengedett kötvényeket a most megjelölt időn belül 5000 koronánál nem kisebb részösszegekben is átvenni. Az átvétel megtörténte után az átengedett összegre letett biztosíték elszámoltatik, illetőleg visszaadatik.

6. Bejelentések, amelyek bizonyos meghatározott czimletekre szólnak, csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben ez a többi aláírók érdekeivel, az aláírási helyek belátása szerint összeegyeztethető.

7. Az átvétel ugyanazon helyen eszközözendő, ahol az aláírás történt.

Budapest és Bécs 1898. márczius havában.

S. M. v. Rothschild,
K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe.

Magyar Általános Hitelbank,
K. K. priv. allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt.